

Gorenjski Glas

PETEK, 27. DECEMBRA 2013

LETO LXVI, ŠT. 103, CENA 1,70 EUR, 14 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Verjamejo, da bo nekoč hodil

Mali Lian za odhod na zdravljenje v ZDA potrebuje pomoč dobrih ljudi. Zaradi odličnega odziva na terapijo bodo starši storili vse, da jo bodo lahko nadaljevali.

MARJANA AHAČIČ

Jesenice – Lian Alilov je dobri dve leti in pol star fantič, ki se je rodil z redko prirojeno motnjo. Imenuje se agenezija korpus kalozuma, pomeni pa, da v njegovih možganih ni dovolj snovi, ki povezuje levo in desno polovico možganov oziroma med njima prenaša motorne, čutne in miselne informacije. Poleg tega ima Lian okvarjene vidne poti in vidni živec, rojen je brez enega očesa, druga ima manjšega; ne ve se še, koliko nanj sploh vidi. Ima tudi izrazito hipotonijo, nižji mišični tonus oziroma slabšo mišično aktivnost in epilepsijo.

Popolnoma je odvisen od pomoči staršev, ne more držati glave pokonci in večino časa preleži. Težave ima tudi s hranjenjem, saj težko požira, a njegovi svojci opažajo, da ima zelo razvit sluh in se zelo dobro odziva. Za seboj ima že dve operaciji na očesu, od prvega meseca dalje pa redno obiskuje nevrofizioterapije in delovno terapijo.

Kljub številnim težavam družina, v kateri je še štiri letni Alin, z optimizmom zre v prihodnost. Verjamejo, da bo Lian nekoč shodil, zato bi zanj storili vse, kar mu pomaga, čeprav starša opravljata naporna poklica. Mama Amra je medicinska sestra na pediatričnem oddelku Splošne bolnišnice

Jesenice, očka Amir pa dela v železarni Acroni.

Starša vsak dan iščeta nove možnosti za njegovo rehabilitacijo, ki bi mu omogočila vsaj delno samostojno življenje. Tako sta se seznanila z nevro-senzo-motorično metodo dr. Svetlane Masgutove, ki temelji na taktilni integraciji in integraciji refleksov. V Sloveniji je imel Lian poleti v sklopu izobraževanja slovenskih in tujih terapevtov nekaj obravnav vrhunskih predavateljic in terapevtov iz ZDA. Ker je bil odziv na terapijo tako dober in napredek takojšen, so predlagali, da bi šel na daljšo terapijo v Ameriko. S posredovanjem so starši in Lian že dobili datum in odhod v Ameriko

načrtujejo za 13. januar 2014.

Lian bi imel tam osemdnevno terapijo pod okriljem izkušenih terapevtov, med drugim bi z njim delala tudi Svetlana Masgutova osebno, starše pa bodo obenem naučili določenih tehnik omenjene metode, tako da bodo lahko z Lianom terapijo nadaljevali doma. A za terapijo in letalske vozovnice in bivanje v ZDA potrebujejo sredstva, ki daleč presega-jo zmoglosti družinskega proračuna, zato bi bili zelo hvaležni vsakršne denarne pomoči.

Družini lahko denarno pomoč nakažete na račun humanitarnega društva UP:

TRR: SI56 0318 6100 0301 790 (SKB, d. d.), sklic: CHAR Lian.

Lian s staršema, ki verjameta, da bo tudi njun malček nekoč hodil.

Blagoslovili so konje in dobrotnike

God svetega Štefana je po tradiciji tudi praznik konjev in konjarjev, zato so se po številnih krajih zbrali na blagoslovih konj, še posebno slovesno pa je bilo v Stari Loki, kjer je blagoslov konjev in tudi številnih obiskovalcev opravil župnik Alojz Snoj.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Kljub kislem deževnem vremenu se je včeraj na blagoslovih konj po različnih krajih zbralo veliko obiskovalcev, mnogo pa jih je sedaj že po tradiciji prišlo v Staro Loko, kjer so letos sicer malce spremenili lokacijo, saj je bila prireditelj pri Marijini kapelici v starem vaškem jedru.

»Letos prireditelj pripravljamo osmo leto.«

Konje, konjenike in številne obiskovalce prireditve v Stari Loki je na praznik svetega Štefana v Stari Loki blagoslovil Alojz Snoj. / Foto: Tina Dokl

► 3. stran

Aerodrom praznuje abrahama

BOŠTJAN BOGATAJ

Zg. Brnik – V torek je minilo petdeset let, odkar je na brniškem letališču, ki danes nosi ime po Jožetu Pučniku, pristalo prvo letalo. V tem času je prek letališča potovalo več kot 35 milijonov potnikov, zabeležili so več kot 935 tisoč pre-mikov letal in oskrbeli približno 422 tisoč ton tovora.

Za uvod v 51. leto delovanja je podjetje Aerodrom Ljubljana, ki upravlja letališče, potnike dveh jutranjih letov na ljubljanskem letališču presenetilo z energičnim Perpetuum Jazzile in atraktivnim plesnim nastopom.

Ves dan so bili nato potniki in obiskovalci letališča deležni tudi majhnih sladkih presenečenj, ki so v sebi skrivala

zanimiva dejstva o letališču. Družba je na oglasnih površinah letališča, na svoji spletni strani in na drugih medijih razkrila tudi jubilejno grafično podobo z nagovorom V srcu dogajanja že 50 let. Ta bo zaznamovala celo prihodnje leto, ko bo še veliko aktivnosti, vezanih na jubilej, med drugim tudi dnevi odprtih vrat spomladi 2014.

JELOVICA

Vesele praznike in srečno Novo leto

V novem letu vam želimo obilo uspehov, predvsem pa srečnih trenutkov obarvanih s harmonijo in sanjami.

9 770352 666025

AKTUALNO

Himna pred vsako sejo

Nekatere občine na Gorenjskem imajo tudi svoje himne. V Trzinu, na primer, jo predvajajo pred vsako sejo občinskega sveta, navzoči pa jo poslušajo stoje.

2

KRONIKA

Ogenj uničil kulturni dom

V nedeljo ponoči je zagorel ekološki otok poleg kulturnega doma na Bohinjski Beli, ogenj pa se je razširil tudi na kulturni dom in ga močno poškodoval.

8

GG +

Moškim pravica, ženskam dolžnost

O novi knjigi Ogenj, rit in kače niso za igrače ter o njenem življenjskem delu z Mileno Miklavčič, pisateljico, pravljničarko, publicistko, novinarko, blogerko, sodelavko Gorenjskega glasa.

16, 17

ZADNJA

Ledeni spektakel

V čarobnem ambientu ledenih slapov v slikoviti soteski Mlačca pri Mojstrani tudi letos poteka tradicionalna, že dvanajsta postavitev predstave živih jasic, obogatena s še pestrejšim spremljevalnim programom.

28

VREME

Danes bodo padavine ponehale. Jutri bo delno jasno, popoldne se bo spet pooblačilo. V nedeljo bo oblačno z občasnim dežjem.

jutri: delno jasno

Božična zgodba z živimi jaslicami

JASNA PALADIN

Snovik – Člani Turističnega društva Tuhinjska dolina bodo žive jaslice letos pripravili že osmič. Božična zgodba z živimi jaslicami bo letos v Bizjakovih dolinah v neposredni bližini Term Snovik na ogled v nedeljo, 29. decembra, ob 17. uri.

»Priprave na prireditve potekajo že nekaj tednov, saj v predstavi prostovoljno sodeluje okoli osemdeset ljudi, večinoma domačinov iz Tuhinjske doline. Za postavitev vasice v Betlehemu smo imeli pravo delovno akcijo, zdaj pa si želimo le še lepo vreme. Sama božična zgodba sicer ostaja enaka kot minula leta, letošnja novost bo več ljudskega petja, Božiček na koncu predstave in tokratni gost Jure Sešek, ki bo nastopil v vlogi

povezovalca, skupaj z ženo in sinom pa bo tudi zapel. Tudi letos se bomo potrudili pričarati prav posebno vzdušje,« nam je letošnje žive jaslice predstavila režiserka KUD Srednja vas Zdenka Klančnik. V predstavi ne bo manjkalo živih živali, poskrbljeno pa bo tudi za dobro ozvočenje in osvetlitev. »Žive jaslice so ena od tradicionalnih prireditev našega društva, poleg božičnega vzdušja je eden glavnih namenov predstave druženje domačinov, saj se ta večer vedno znova pokaže tuhinjska vnema in energija, ki poveže večji del Tuhinjske doline. Ne smemo pa pozabiti tudi na dobrodelni namen, saj bomo del denarja od prodanih vstopnic tudi letos podarili nekomu, ki potrebuje pomoč,« pa je povedal predsednik TD Tuhinjska dolina Ivan Hribar.

Bogata koncertna ponudba

Kranj, Škofja Loka – Zadnji letošnji vikend se obeta pestra paleta koncertov: danes bo v kranjskem Squatu ekipa DJ-jev postregla z glasbo osemdesetih, v KluBaru bo večer za ljubitelje hip hopa, v klubu Gmajna v Čirčah pa koncert večno mladega Dadi Daza. V soboto bodo v Loškem Pubu nastopili pankerji IQ42, v Rdeči Ostrigi bo koncert velikih Let 3. Na sobotnem žuru v KluBaru bo nastopil Miran Rudan, na kranjski Bazeni pa prihajata zasedbi Nirvana Tribute in Retro Kult.

Himna pred vsako sejo

Nekatere občine na Gorenjskem imajo tudi svoje himne. V Trziču, na primer, jo predvajajo pred vsako sejo občinskega sveta, navzoči pa jo poslušajo stoje.

S. K., D. Ž., U. P., B. B., M. A.

Kranj – Občinski svet občine Trzič je jeseni leta 2000 še pod županovanjem Pavla Ruparja sprejel Odlok o himni občine Trzič. To je pesem naš domači kraj avtorja Matija Mežka na melodijo skladatelja Janeza Močnika. Himno se lahko izvaja na začetku sej občinskega sveta, ob uradnem prihodu predsednika republike, voditelja tuje države ali pooblaščenega predstavnika mednarodne organizacije v občino, na proslavah in drugih slovesnostih, pa tudi ob mednarodnih srečanjih in drugih prireditvah, v katerih sodeluje občina Trzič. Kot je še zapisano v odloku, himna označuje pripadnost občini, prav vedno pa jo, tudi zdaj pod županovanjem Boruta Sajovica, zavrtijo pred začetkom sej občinskega sveta, navzoči pa himno poslušajo stoje. Odlok je vse do danes ostal nespremenjen. »V začetku mojega mandata je bilo nekaj političnih želja po novelaciji, sam jih ocenjujem bolj kot osebno politično promocijo kot realno potrebo. O spremembi ne razmišljam, saj je besedilo pozitivno in opisuje kar nekaj naših vrednot, ki nam vsem veliko pomenijo. O spremembi bi resno razmislil šele na pobudo večje skupine ljudi iz civilne družbe, ki imajo tudi ustrezno glasbeno znanje,« je povedal Borut Sajovic in dodal: »Mislim, da smo s predvajanjem na začetku seje občinskega sveta izvirni. Temu domoljubju Slovenci na splošno

namenjamo premalo pozornosti.«

Svojo himno ima tudi občina Preddvor. Določila o pesmi, ki se poslušajo stoje, imajo od leta 2008 zapisana v posebnem odloku. Himna je refren pesmi Predvor moj dom avtorja besedila Francija Trstenjaka, melodije Branka Tičarja in aranž-

posvojili Avsenikovo skladbo Na Golici. Ta se večkrat pojavi na različnih prireditvah, nikoli pa ne manjka na proslavi ob občinskem prazniku, ki ga občina Jesenice obhaja vsako leto 20. marca. »Oj mi smo pa tam na žirovskem doma, v prelepi dolinici na koncu sveta,« je uvod v žirovsko himno, ki jo je napi-

o občinski himni in drugih občinskih simbolih Občine Žiri govori odlok o istovetnih simbolih in priznanjih iz leta 2006 (in je nekoliko zastarel), ki med drugim zlorabo ali nepravilno uporabo simbolov ali malomarno uporabo simbolov oglobi z dobrih sto do dobrih osemsto evrov. A zgolj teoretično, saj

Občinski svet je leta 2000 še pod županovanjem Pavla Ruparja sprejel Odlok o himni občine Trzič. Odlok je do danes ostal nespremenjen, himno pa tudi pod županovanjem Boruta Sajovica predvajajo pred začetkom sej občinskega sveta. / Foto: Tina Dokl

maja Jureta Valjavca. Celotna pesem je posneta na zgoščenki. Sicer pa odlok določa, da se lahko himna izvaja ob začetku sej občinskega sveta (česar sicer ne prakticirajo), ob obisku predsednika države, tujega državnika ali predstavnika mednarodne organizacije, ob slovesnostih, pomembnih za občino Preddvor in ob mednarodnih dogodkih.

Občina Jesenice uradne himne sicer nima, vendar so Jeseničani že dolgo časa nazaj za svojo himno

sala Darinka Končan, uglasbil pa Anton Jobst. Govori o ljudeh in krajih na stičišču treh slovenskih pokrajin: Gorenjske, Notranjske in Primorske. Ob najrazličnejših dogodkih v občini, pa naj gre za občinski praznik ali spominski dan, odprtje razstave ali prenovljene pošte jo največkrat zapoje Moški pevski zbor Alpina pod vodstvom Andreja Žaklja. Žirovci himno sprejemajo s ponosom, običajno stoje in ob koncu tudi navdušeno zaploskajo. Zanimivo je, da

medobčinski inšpektorat ne obstaja več. Pred štirimi leti so tedanji radovljiški župan Janko Sebastijan Stussek ter Slavko Avsenik in njegov sin Slavko Avsenik mlajši podpisali dogovor, da njuna skladba Viharnik vrh gora postane svečana pesem občine Radovljica. Kot je zapisano v dogovoru, se pesem uporablja na pomembnih slovesnih dogodkih, katerih organizator ali soorganizator je občina Radovljica, predvsem je to na slovesnostih ob občinskih praznikih.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme Franc Podlipnik iz Bohinjske Bistrice.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Darila za plačilo letne naročnine so pripravljena

Številni naročniki, ki ob koncu leta in v začetku novega pridetate na Gorenjski glas plačati letno naročnino, ste najbrž že radovedni, kakšna darila smo za vas pripravili tokrat. Letno naročnino, ki bo za 104 številke Gorenjskega glasa v letu 2014 z že upoštevanim 25-odstotnim popustom znašala 132,60 evra, boste lahko poravnali že v četrtek, 2. januarja, sicer pa po prejemu plačilnega naloga. Darila si boste lahko ogledali v dvostranski nagradni križanki, ki bo objavljena v torek, 31. decembra. Do takrat pa vam želimo prijeten vikend in novoletne počitnice ter lepe zadnje dni leta, ki se poslavljajo. Še prej pa ne pozabite, da bosta okenci na Gorenjskem glasu v ponedeljek, 30. decembra, za vas odprti od 7. do 15. ure, v torek, 31. decembra, pa od 7. do 12. ure.

Razdelili skupno infrastrukturo

Občine, naslednice nekdanje velike Občine Kranj, so se po skoraj dveh desetletjih dogovorile o delitvi skupne infrastrukture.

DANICA ZAVRLI ŽLEBIR

Preddvor, Jezersko – »Ob delitvi premoženja med občinami smo se prvotno dogovorili, da se infrastruktura deli po deležih, torej kolikoršen delež porabe vode imaš v občini, toliko ti te infrastrukture pripada. Pozneje smo dognali, da to ne drži, ker zakon pravi, da v kolikor se v šestih mesecih infrastrukture ne razdeli, se avtomatično deli po legi. Občina Preddvor je že dobila lastnino po legi in bi s tem že lahko upravljali, ostale občine pa se niso strinjale

in zahtevale delitev po deležih,« župan občine Preddvor Miran Zadnikar razlaga zaplet ob delitvi.

»Po novi zakonodaji pa moramo v naslednjem letu začeti zaračunavati omrežje, kar predvideva precejšnjo podražitev vode. To pomeni, da bi bila količina vode na uporabnika pri nas precej višja kot na primer v Kranju in bi gospodinjstva v Preddvoru tako plačala nekaj več kot 12 evrov mesečnega prispevka za vodo, če pa bi imeli enotno ceno na ravni Komunalne, pa bi to znašalo nekaj več kot devet evrov na

gospodinjstvo. Slednje je za nas zelo vabljivo. Najprej je naša občina zahtevala delitev po legi in enotno ceno, ostale občine pa delitev po deležih in različne cene, kar bi bilo zlasti za Kranj ugodnejše. Ko smo se s Kranjem potem sami pogajali, smo se dogovorili za kompromis pri delitvi infrastrukture po deležih in da veljajo enotne cene. Res da smo s tem izgubili neko premoženje, a z njim tako ali tako ne moremo gospodariti, v zastarelem sistemu, ki je v precej slabem stanju, bi morali le vlagati. Ocenjujemo, da je

za občino manj rizična odločitev za deleže, saj je najpomembnejše, da bi naši občani z enotnimi cenami plačali manj, kot bi sicer.«

Takšno odločitev so potrdili na zadnji seji preddvorskega občinskega sveta. Enako so se odločili tudi na občinskem svetu na Jezerskem. Župan Jure Markič: »Ne gre za računski, pač pa za dogovorni obračun cen vode. Za Jezersko je tako odločitev o delitvi po deležih in enotni ceni ugodnejša, saj bi sicer plačevali še enkrat višjo ceno vode kot na primer v Kranju.«

Naročnina na Gorenjski glas je lepo darilo!

Pokličite na 04 201 42 41

Na Krvavcu nov lastnik

RTC Krvavec je letošnjo smučarsko sezono začel z odkupom nekdanjega Hotela Raj in spremljevalnih gostinskih objektov ter z novo otroško vlečnico.

JASNA PALADIN

Grad – Družba RTC Krvavec je v letošnji pozni jeseni zaključila dva večja investicijska projekta, ki so ju pred kratkim tudi uradno predali namenu.

»Konec novembra smo zaključili dvoletni proces odkupa Hotela Raj, ki smo ga preimenovali v Hotel Krvavec, in spremljevalnih gostinskih objektov, s čimer smo osnovni dejavnosti upravljanja žičnic dodali že dlje časa želeno gostinsko dejavnost. Naša ponudba smučarjem in obiskovalcem Krvavca je zdaj kompletna,« nam je povedal pomočnik direktorja RTC Krvavec Uroš Zupan in dodal, da so objekte od nekdanjega lastnika podjetja Moto trade kupili za 2,1 milijona evrov.

Pomembna pridobitev letošnje zime na Krvavcu je tudi nova otroška vlečnica Luža. /Foto: Primož Pičulin

Hotel, ki je bil celovito prenovljen pred desetimi leti, bo tudi z novimi lastniki obdržal sedanje kapacitete, in sicer 94 ležišč, 200 sedišč

v restavraciji in okoli 200 sedišč na Plaži. Ekipa RTC Krvavec se je z novimi pridobitvami povečala za dvajset novih zaposlenih.

Pomembna pridobitev letošnje smučarske sezone na Krvavcu je tudi nova otroška vlečnica Luža, ki je zamenjala dosedanjo – že štirideset let staro vlečnico na isti trasi, ki je imela za potrebe mladih smučarjev premajhne zmogljivosti. Nova vlečnica je stala 240 tisoč evrov, ima pa kar dvakrat večjo zmogljivost od stare in upošteva zadnje standarde varnosti prevoza smučarjev z žičniško napravo.

Smučišče Krvavec v teh dneh obišče okoli tisoč smučarjev dnevno, predvsem so to imetniki letnih smučarskih vozovnic, našli pa so tudi že nekaj sto gostov iz Srbije in Hrvaške. Smučišče sicer še vedno ni odprto v polnem obsegu, saj snega še ni dovolj, tako da trenutno obratuje pet žičniških naprav.

Blagoslovili so konje in dobrotnike

◀ 1. stran

»Vsako leto se na blagoslovu zbere okoli trideset konj. Prvo leto nas je po naključju, ko je prišel na obisk k teti v dom upokojencev, obiskal tudi predsednik Janez Drnovšek, vedno pa smo veseli, da se zbere res veliko domačinov iz Stare Loke in okolice,« je povedal predsednik Konjeniškega kluba Andrej Štremfelj in pojasnil, da so novo lokacijo zbrali na pobudo tistih, ki si želijo oživiti ta del Stare Loke.

Nekdanji starološki trg je bil namreč letos dolgo razkopan, včeraj pa so ga poleg konj oživile tudi stojnice z različnimi dobrotami. »Žegnanje konj na Fari je v zadnjih letih postalo tradicija. Naj se vam opravičim, kajti v letošnjem letu je bilo precej zagat in negotovnja glede zapore cest skozi Staro Loko. V prihodnjem letu jih bo še nekaj, nato pa bo gradnja končana,« je

povedal predsednik domače KS Stara Loka - Podlubnik Franc Pirc, škofjeloški župan Miha Ješe pa je poudaril, da je v Škofji Loki precej zanimivih prireditev, ena izmed njih pa je postalo tudi žegnanje konj v Stari Loki. »Ob današnjem prazniku bi vam zaželel tudi veliko enotnosti. V Škofji Loki smo jo v letošnjem letu izpričali, v prihodnjih letih pa jo bomo za zaključek velikih projektov še potrebovali,« je še dodal župan Ješe.

Ob zaključku druženja je sledil še blagoslov konj, konjenikov in za konec vseh obiskovalcev, zlasti tistih, ki spoštujejo izročilo svetega Štefana, znanega po dobroti. »Po zgledu svetega Štefana je prav, da v teh težkih časih, ko mnogi ostajajo brez služb in zaslužka, priskočim na pomoč. Nihče med nami se ne bi smel počutiti zapuščenega in osamljenega,« je ob blagoslovu poudaril Alojz Snoj.

Za neurejenost krivijo vandale

Od nekdanj sodobne in daleč najbolj urejene okolice Fakultete za organizacijske vede Kranj je ostala le še blede senca, nas je opozoril naš bralec in svoje opažanje podkrepil z zgovornimi fotografijami.

MATEJA RANT

Kranj – Okolico fakultete za organizacijske vede kazijo razbite klopi in svetilke javne razsvetljave ter zanemarjen vodnjak, ki ga prerašča plevel in se v njem nabirajo smeti in plesen. »Parkirišče za študente pa je nekaj najbolj groznega – luknja pri luknji,« je ogorčen bralec. Nekateri, je nadaljeval, so globlje od 12 centimetrov, posledica česar je bil tudi dogodek, ki se je zgodil na tem parkirišču in ga je spodbudil k pisanju. Njegov otrok, ki obiskuje omenjeno fakulteto, je namreč v pomanjkanju prostih parkirnih mest v okolici fakultete parkiral na tem parkirišču in domov pripeljal avto z mehansko poškodbo podvozja, za kar jim je avtomehanič izstavil račun v višini skoraj petsto evrov. Zato se

cinično sprašuje, ali se bodo morali študenti odslej na predavanja voziti kar s traktorjem, da ne bodo tvegali poškodb na avtomobilih. »Nekdo je to očitno že vzel dobesedno in se res pripeljal z njim,« je komentiral eno od poslanih fotografij, na kateri je na parkirišču med drugim parkiran traktor.

Dekan fakultete za organizacijske vede dr. Marko Ferjan je krivdo za neurejeno okolico fakultete pripisal vandalskim dejanjem v njihovi okolici, ki jih opažajo v zadnjem času, zlasti ponoči. »Tako smo prav v zadnjih dneh opazili, da so vandali ponoči uničili eno od klopi v parku, pred časom je nekdo ponoči razbil steklo in podobno. Dogodek smo prijavili policiji.« Pojasnil je še, da za čiščenje tlakovanih

površin v okolici stavbe, ki so v lasti fakultete, redno skrbijo njihove čistilke, za košnje travnatih površin pa hišnik. »Nekajkrat na leto uredimo tudi grmovnice v okolici stavbe fakultete, tako lani kot tudi letos smo izvedli še nekatera nujna popravila tlakov, uredili klopi v parku in vodnjak,« je razložil Ferjan in dodal, da v zimskem času zaradi zmrzali iz vodnjaka izpustijo vodo, ko vremenske razmere to spet omogočajo, pa ga znova napolnijo.

Glede makadamske površine, ki jo študenti uporabljajo za parkiranje, pa je pojasnil, da v prostorsko ureditvenih aktih kranjske občine ni opredeljena kot parkirišče. »Zato fakulteta za organizacijske vede v to površino ni vlagala v smislu ureditve parkirišča, je ne vzdržuje in ne skrbi za

zimsko službo. Res pa je, da na tej površini parkirajo tako dijaki kot študenti in očitno tudi prebivalci Zlatega polja.« Obtem je še razložil, da so študentom dolga leta omogočali parkiranje na bližnjem parkirišču za stavbo podjetja Elektro Gorenjska, ki so ga imeli v najemu in v ureditev katerega so vložili precej sredstev. A parkirišče so brez njihovega dovoljenja uporabljali tudi drugi. »S podjetjem Elektro Gorenjska smo se poskušali dogovoriti za ureditev zapornice in za stalen video nadzor. Ker sami kot najemnik nismo mogli zagotoviti nočnega varovanja tega kompleksa, obenem pa ne moremo prevzeti odgovornosti za nočno dogajanje na tej površini, smo najemno pogodbo za ta kompleks pred časom odpovedali,« je še pojasnil Ferjan.

Jefačn kova domačija odprla svoja vrata

Trzin – Občina Trzin je minuli četrtek tudi uradno odprla prenovljeno Jefačn'kovo domačijo ob Jemčevi cesti v Trzinu, ki je zrasla na mestu rojstne hiše znamenitega ljubljanskega župana Ivana Hribarja in je zato tudi zaščiten kot kulturni spomenik lokalnega pomena. V njej so uredili spominsko-muzejsko enoto s Hribarjevim kotičkom, ob odprtju pa so v njej pripravili razstavo o trzinskem kulturnem domu ter 90-letnici KUD-a Franca Kotarja Trzin, skupaj s Slovenskim planinskim muzejem pa še razstavo o življenju in delu rojaka dr. Tineta Orla. Zvečer istega dne so v dvorani Marjance Ručigaj v Centru Ivana Hribarja predstavili še Trzinski zbornik, ki so ga predstavniki Občine Trzin in Medobčinskega muzeja Kamnik pripravili ob 15. obletnici samostojne občine Trzin.

Jefačn kova domačija bo odslej ena od pomembnih lokacij kulturnih dogodkov v Trzinu.

Še zadnji dnevi pravljicne dežele

Virmaše – Pravljica dežela Gorajte, ki je odprla vrata 18. decembra, vabi otroke v pravljicni svet še do konca tedna. Še danes, jutri in pojutrišnjem bodo pravljicni liki popeljali otroke in njihove starše skozi domovanja pravljicnih junakov in jih vodili skozi osem znanih pravljic, nato pa jih bo obdaril še dedek Mrz in jih povabil na brezplačno čajanko s piškoti. Priprava in izvedba Pravljicne dežele Gorajte je v rokah društva Oddih, ki sta ga ustanovila Danica Kordež in Boštjan Sečnik. Predstave bodo v naslednjih dneh do 29. decembra ob 15. in 17. uri, ne glede na vreme.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Boštjan Bogataj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar d.o.o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA

Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjska (enkrat letno), TV okno in osemnajst lokalnih prilog / Trisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,70 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Donacija za nov porodniški oddelek

Jesenice – Skupina Elektro Gorenjska se je pridružila donatorjem, ki so Splošni bolnišnici Jesenice priskočili na pomoč pri obnovi porodniškega oddelka in porodnega bloka. Donacijo v višini tri tisoč evrov je direktorju SBJ Igorju Horvatu izročil predsednik uprave Elektra Gorenjska Bojan Luskovec. V bolnišnici pa so si najmlajši pacienti skupaj s starši ogledali predstavo Kosmata žaba v izvedbi KUD Lutkovno gledališče Drago Mužan, na obisk pa je prišel tudi Božiček.

Donacijo je direktorju SBJ Igorju Horvatu izročil predsednik uprave Elektra Gorenjska Bojan Luskovec.

Otroške umetnine na ogled v Ljubljani

Na povabilo Zavoda republike Slovenije za šolstvo so učenci in učitelji OŠ Antona Janše Radovljica v prostorih zavoda v Ljubljani pripravili razstavo likovnih del. Na ogled so očarljive scenske postavitve za šolske in javne predstavitve, bogstvo panjskih končnic, ki nastajajo že 15 let, ter izdelki iz najrazličnejših, velikokrat tudi odpadnih materialov: mozaiki, grafike, risbe in slike. »V naši majhni šoli, v kateri brenči kot v čebelnjaku, se nenehno ustvarja. Za otroke je to izrednega pomena, saj razvijajo spretnosti in izkušnje, veliko skozi praktično delo. Z vsakim zaključenim izdelkom in delom spoznajo, da je na koncu nagrada: nagrada je zadovoljstvo, uspeh, ponos,« je z dosežki učiteljev in učencev zadovoljna ravnateljica OŠ Antona Janše Jelena Horvat.

Razstava izdelkov učencev OŠ A. Janše Radovljica bo do konca marca v Zavodu RS za šolstvo.

Sprejet rekordni proračun

Bohinjski občinski svetniki so na zadnji letošnji seji potrdili 15,7 milijona evrov vreden proračun za prihodnje leto, ki je usmerjen predvsem v investicije.

ANDRAŽ SODJA

Bohinj – Na odhodkovni strani je proračun za leto 2014 vreden 15,7 milijona in na prihodkovni 14,5 milijona evrov. Proračun je po informacijah župana Franca Kramarja večinsko usmerjen v investicije, največji med njimi pa sta gradnja centralne čistilne naprave v Bohinjski Bistrici in kanalizacije v Spodnji Bohinjski dolini. Višina proračuna pa je povezana tudi z več kot petimi milijoni evropskih in državnih sredstev, ki jih je občina Bohinj uspešno pridobila prek evropskih razpisov, za gradnjo kanalizacije in čistilne naprave. Med večjimi investicijami predvidevajo tudi več kot 850 tisoč evrov za energetske sanacije Osnovne šole dr. Janeza Mencingerja Bohinjska Bistrica in podružnične šole Srednja vas ter skoraj milijon evrov za obnovo vodovoda v Spodnji Bohinjski dolini.

Kot je po sprejetju povedal župan Franc Kramar, so v ozadju tega proračuna tri leta trdega dela: »Tri leta pridobivanja projektnih dokumentacij, evropskih sredstev, gradbenih dovoljenj in najrazličnejših usklajevanj. Tu so projekti centralne

Z zadnje, "proračunske" seje bohinjskega občinskega sveta.

čistilne naprave, kanalizacije spodnja bohinjska dolina, kanalizacija Kamnje-Polje, kanalizacija Grajska ulica, obnovi obeh šol in vrsta drugih nalog ki nas čaka.« Proračun predvideva zadolžitev občine za 774 tisoč evrov, vendar Kramar poudarja, da bodo kredit najeli le v primeru zastoja denarnega toka, sicer se bodo zadolževanju poskusili izogniti: »Upam da bodo tekoča sredstva to omogočala, saj smo letos privarčevali skoraj pol milijona evrov, zaradi tega bo tudi morebiten kredit precej nižji, Upam da bodo prihodki pritekali po planu, enako tudi investicije, s tem pa se bodo odprla v Bohinju

tudi dela za domače obrtnike.« Kot je zaključil Kramar, je za začetek gradnje kanalizacije po Spodnji Bohinjski dolini vse pripravljeno, saj je bil končan tudi postopek izbora gradbenega nadzora, tako takoj po novem letu pričakujejo uvedbo izvajalcev v posel in pričetek tega za Bohinj izjemno pomembnega projekta. Razprava o proračunu na občinski seji je trajala več kot dve uri, predvsem zaradi nadaljevanja problematike lokala na Veglju v najemu županove žene, kjer so svetniki Matilda Arh, Anton Urh in Marija Ogrin izpostavili obročno odplačevanje sorazmernega zneska poravnave v

denacionalizacijskem zahtevku za omenjeni lokal ter nekatere druge pomisleke. Razprava na to temo se je nadaljevala v navezavi na prejšnjo sejo, kjer so svetniki županu in soprogi zaradi preteklih vlaganj priznali lastniški delež v lokalu, ob tem pa sta dolžna plačati tudi sorazmerni delež poravnave z denacionalizacijsko upravičenko. Očitke svetnikov na to temo je župan Kramar odločno zavrnil. Pestra razprava pa je tekla tudi na predlog amandmaja k proračunu, ki ga je podala svetnica Marija Ogrin o povečanju sredstev za neposredno občinsko pomoč gospodarstvu, ki pa ni bil sprejet.

Na črni listi se je znašla Smučarska zveza Slovenije

Okoljska organizacija Alpe Adria Green je za ekološko najmanj osveščeno organizacijo izbrala Smučarsko zvezo Slovenije. Vzrok: svetlobno onesnaževanje in »črno« vodno zajetje na Pokljuki. Na zvezi zatrjujejo, da so očitki neutemeljeni.

URŠA PETERNEL

Kranj – Okoljska organizacija Alpe Adria Green (AAG) se je odločila podeliti naziv najmanj ekološko osveščene organizacije v letu 2013 Smučarski zvezi Slovenije. Kot je povedal predsednik AAG Vojko Bernard, se je Smučarska zveza Slovenije na črno listo uvrstila zaradi delovanja na območju Športno rekreativnega centra Pokljuka. Tam naj bi prihajalo do svetlobnega onesnaževanja, ki ga povzroča osvetlitev tekaške proge tudi po 20. uri, čeprav naj bi dovoljenje za osvetljevanje imeli le do 20. ure. Poleg tega se je zveza znašla na črni listi zaradi vodnega zajetja za zasneževanje

prizorišč svetovnega pokala v biatlonu, ki ga, tako Vojko Bernard, »ni zasula kljub pravnomočni odločbi sodišča in pozivu inšpekcijskih služb, da se mora ta črna gradnja zasuti in sanirati območje v prvotno stanje«.

Za komentar uvrstitve na »črno listo« smo se obrnili na Smučarsko zvezo Slovenije, kjer nam je predsednik Jurij Žurej povedal, da ostro nasprotuje uvrščanju zveze v kategorijo okoljsko neosveščene organizacije. Očitke AAG je zavrnil kot neutemeljene in nanizal vrsto ukrepov, ki jih je zveza na Pokljuki izvedla za zmanjšanje vplivov na okolje. Med drugim so, tako Žurej, dokazali, da je osvetljenost objektov skladna z

Na Pokljuki naj bi na območju športno-rekreativnega centra prihajalo do svetlobnega onesnaževanja, na črni listi je tudi zaradi vodnega zajetja za zasneževanje prizorišč svetovnega pokala v biatlonu, ki ga, tako Vojko Bernard, »niso zasuli kljub pravnomočni odločbi sodišča in pozivu inšpekcijskih služb, da se mora ta črna gradnja zasuti in sanirati območje v prvotno stanje«.

določili Uredbe o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja. Tekoških prog po 20. uri ne osvetljujejo, je zatrdil Žurej. Ob tem so opravili tudi meritve hrupa in prilagodili programe izvedbe prireditev v obdobju ogroženosti divjega petelina glede hrupa in gibanja obiskovalcev v vplivnem območju gnezdenja ptic. Glede vodnega zajetja je Žurej zatrdil, da »na Rudnem

polju ni bilo tako imenovanih črnih gradenj, temveč je bila ugotovljena le delno neskladna gradnja vodnega zbiralnika«. Zveza si bo prizadevala, da bo v najkrajšem možnem času to tudi ustrezno rešeno, določene postopke sanacije pa so že začeli, je še dodal. Kot je še zatrdil, ima Smučarska zveza na Pokljuki pozitiven, trajnostno in okoljsko naravn pristop.

KGZ GOZD BLED
GOZD JE ŽIVLJENJE

GOZD BLED,
kmetijsko gozdarska zadruga z.o.o.
Za žago 1a, 4260 Bled

telefon: 04/575 05 00,
faks: 04/575 05 49

Na osnovi sklepa Upravnega odbora objavljamo prosta dela:

DIREKTORJA ZADRUGE (m/ž)

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- da imajo visoko izobrazbo ekonomske smeri
- da imajo 4 leta delovnih izkušenj na področju financ in vodenja
- znanje dveh tujih jezikov

Zaradi specifičnih potreb bodo imeli prednost kandidati, ki dobro poznajo računovodske in davčne predpise in so že samostojno opravljali zahtevano delo.

Mandat direktorja traja 4 leta.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: KGZ GOZD BLED, z.o.o., z oznako »ne odpiraj, za razpisno komisijo«.

O izbiri bodo kandidati obveščeni po odločitvi in izboru Upravnega odbora.

Prihodnje leto bo naložbeno obarvano

Na zadnji letošnji seji je predvorski občinski svet potrdil osnutek proračuna za prihodnje leto, v katerem je največji strošek gradnja kanalizacije in čistilne naprave.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Preddvor – Proračunskih prihodkov je za 4,2 milijona, odhodkov pa za 5,4 milijona evrov. Razliko 1,2 milijona evrov bo pokrilo posojilo, ki so ga pravkar dobili odobrenega pri slovenskem razvojnem skladu. »Gre za 890 tisoč evrov in če ga bomo dobili že decembra, smo zmagali in gremo lahko z manj skrbmi v leto 2014, ki bo investicijsko obarvano,« je dejal župan Miran Zadnikar. Glavna občinska naložba je kanalizacija s čistilno napravo.

Ob osnutku proračuna pa je občinska uprava svetnikom ponudila v sprejem tudi uvrstitev novega projekta v načrt razvojnih programov. Vlada je namreč konec novembra sprejela akcijski načrt črpanja ostankov evropskih sredstev iz prve finančne perspektive, in sicer tako, da bo objavila javni razpis za že pripravljene občinske projekte. V Preddvoru je to ureditev

Občini Preddvor je letos prekrizala načrte gradnja magistralnega vodovoda Bašelj–Kranj. Na trasi vodovoda na Zgornji in Srednji Beli bodo gradili fekalno kanalizacijo, v sodelovanju s kranjsko in nakelsko občino, ki sta udeleženi pri magistralnem vodovodu, pa bi v sklopu projekta uredili tudi cesto.

»Pogajamo se tudi, da bi finančno obe občini sodelovali, saj sami tega zalogaja ne bi zmogli. Tako imamo tudi možnost dobiti denar na kakem evropskem razpisu,« pravi župan Miran Zadnikar.

infrastrukture. Razpis bo vseboval pogoje, da mora imeti Občina vsa upravna dovoljenja in že izbranega izvajalca del do 15. februarja prihodnje leto. V tem primeru bo občinskemu projektu dodelila 85 odstotkov upravičenih sredstev za izbrano naložbo. Občina Preddvor se je odzvala s projektom, ki bo obsegal ureditev vse komunalne infrastrukture (fekalna in meteorna kanalizacija, obnova vodovoda in cest) v naseljih Tupaliče (prvi in drugi del), Breg ob Kokri, Spodnja, Srednja in Zgornja

Bela. Razlog, da bodo prednostno uredili vse tri Bele, je dejstvo, da se v sodelovanju z Občinama Kranj in Naklo gradi magistralni vodovod Bašelj-Kranj, hkrati s tem pa urejali tudi kanalizacijo in ostale stvari. Župan je svetnikom pojasnil, da se z razpisom mudi, saj gradbeno dovoljenje že ima, ne pa tudi še izbranega izvajalca. Če bo vse potekalo brez zapletov in pritožb, imajo velike možnosti, da se uvrstijo na seznam prejemnikov evropskega denarja.

Svetnika Anka Bolka in Janez Brolih, izvoljena v Tupaličah, se ne strinjata s prednostno uvrstitvijo infrastrukture na vseh treh Belah v program, češ da se s tem odloži urejanje kanalizacije v zgornjem delu Tupalič, kar se tudi ne sklada z občinsko strategijo glede gradnje komunalne infrastrukture. Pri sprejemanju osnutka proračuna sta zato glasovala proti. Župan Miran Zadnikar je dejal, da se strategije žal ne morejo držati, ker sodelujejo pri gradnji magistralnega vodovoda: »Če želimo ujeti rok 15. februarja, moramo imeti preprost razpis, ki ne presega vrednosti pet milijonov evrov, saj bi v primeru, da to številko presežemo, morali razpis obvezno objaviti na evropskem portalu, kar nam zadevo zavleče za štirideset dni. To za nas ni sprejemljivo. Prepričan sem, da če dobimo ta projekt, bosta tudi naselji zgornje Tupaliče in Potoče, ki sta sedaj izpadli, prej ali vsaj istočasno prišli na vrsto, kot je to opredeljeno v strategiji.«

Več kot polovico denarja za naložbe

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Jezerko – Svetniki Občine Jezerko so na zadnji letošnji seji v prvem branju sprejeli predlog proračuna za prihodnje leto, ki znaša 2,1 milijona evrov. Načrtujejo sicer za 1,6 milijona prihodkov, prišteli pa so še privarčevana sredstva, ki znašajo blizu 400 tisočakov. Na občinski račun se bo prihodnje leto iz proračunov republike in Evropske unije nateklo 605 tisoč evrov za projektno sofinanciranje, od tega bo država za investicije zagotovila 147 tisoč evrov. Za naložbe je prihodnje leto namenjenih 1,1 milijona evrov.

Zadolžiti se Občina tudi v prihodnjem letu ne namena. Če jim bo šlo na tesno, imajo še vedno v »rezervi« les iz občinskih gozdov, smo slišali na občinski seji. Sicer pa je med projekti za leto 2014 postopno nadaljevanje obnove Češke kočice, ureditev mostu Tonejec čez Jezernico, tematske in kolesarske poti, ureditev teniškega igrišča, posodobitev

javne razsvetljave, projektirajo vodohran z zadostnimi zmogljivostmi, naročen je idejni načrt za kanalizacijo Stara pošta – lovski dom, v okviru projekta REAAL pa želijo energetske obnoviti stavbo Korotana in šolo. Župan Jure Markič omenja, da so projektantske ocene za ti dve stavbi silno visoki, tako da se bodo morda odločili le za enega. V prihodnje pa želijo urediti tudi zbirni center. Osnutek ureditve je že narejen, na tem območju pa bi uredili lesno predelovalni obrat in kontejnerski zbirni center za odpadke, vse bi ustrezno ogradili in namestili nadzorno kamero. Med proračunskimi izdatki so tudi prostorski akti, na katere občina že zelo dolgo čaka, za prihodnje jesen pa vendarle upajo, da bodo končno izdelani.

O podrobnostih proračuna se lahko občani še do 31. decembra poučijo na občini ali na njenih spletnih straneh, kjer so na razpolago vsi dokumenti, dajejo pa lahko tudi pripombe.

VSE ZA SILVESTROVO
po eksplozivnih cenah

Ognjemetna baterija „Black Magic“
kombinacija srebrnega, zelenega in rumenega kometa, kategorija 2, št.art.: 211395 9
~~27,99~~
21,99

Ognjemetna baterija „Halloween“
kombinacija efektov srebrnega repa z večbarvno potoniko, srebrno vrtenje večbarvnega repa potonike ter brokadnega repa z brokadno krono, kategorija 2, št.art.: 211408 0
~~18,99~~
13,99

Družinski set Helijev komet, 5 izstrelkov rdečih, zelenih, belih in pokajočih zvezdic, dolžina leta cca. 20 m, trajanje cca. 30 sekund, kategorija 2, št.art.: 129710 0
Veliko finale, odlična kombinacija 11 izbranih večbarvnih raket, kategorija 2, št.art.: 129701 9
King Artur, očarljiva kombinacija 49 strelav izmeničnega deževanja cvetov ter krizantem v obliki ventilatorja, kategorija 2, št.art.: 211407 2
~~64,99~~
44,99 set

Set raket „Andromeda“
kombinacija 5 raznobarnih raket, kategorija 2, št.art.: 211456 9
~~11,99~~
8,99

Komplet raket „F1 Exclusive“
vrhunska kombinacija 15 najboljših velikih in srednjih raket, kategorija 2 št.art.: 129723 3
~~37,99~~
29,99

Oglejte si video predstavitev ognjemetov na

Akcija velja do 31.12.2013. Več ponudbe najdete na www.obi.si in v OBI trgovskih centrih.

Koncert vokalne in instrumentalne glasbe

Radovljica – Danes, v petek, 27. decembra, ob 19.30 bo v Baročni dvorani Radovljiške graščine že tretje leto po vrsti Koncert vokalne in instrumentalne glasbe. Na koncertu bodo nastopili pevci in pianist, ki so publiko navduševali tudi v preteklem letu, med njimi sopranistka Kristina Bitenc, baritonist Domen Križaj, tenorist David Jagodic in pianist Tadej Horvat. Letos se jim bo pridružila še obetavna mlada flavtistka Aleksandra Pleterski, ki študira na Dunaju, sicer pa je domačinka s Posavca. Koncert je neprofitne narave, vstopnine ni, tudi letos pa bodo zbirali prostovoljne prispevke, ki bodo v malenkostno pomoč nastopajočim glasbenikom pri nadaljnjem študiju.

Flavtistka Aleksandra Pleterski / Foto: arhiv organizatorja

Razstava kiparke Dijane Ive Sesartić

Kranjska Gora – Danes, v petek, 27. decembra, ob 17. uri bo v Galeriji Radman na Borovški ulici v Kranjski Gori odprta razstava hrvaške kiparke Dijane Ive Sesartić. Po rodu Zagrebčanka je študirala na umetniških akademijah v Sarajevu in Pragi ter v Zagrebu. Je avtorica mnogih skulptur, javnih postavitev. Samostojno razstavlja od leta 1996, pogosto pa sodeluje tudi na skupinskih razstavah. »Veliko delam in rada eksperimentiram z različnimi materiali, najraje pa se izražam z modeliranjem v glini in drugih klasičnih kiparskih materialih. Avtorico in njena dela bo predstavil umetnostni zgodovinar Jožef Matijević, na odprtju pa bo nastopila še flavtistka Ana Dodić.

Splača se biti naročnik Gorenjskega glasa

Pokličite:
04/201 42 41
ali pišite:
narocnine@g-glas.si

Gorenjski Glas

KINO SPORED

CINEPLEXX, KRANJ (TUŠ)

Sobota, 28. 12.
17.30, 20.00 VOLK Z WALL STREETA
13.45, 18.20 SPREHOD Z DINOZAVRI
14.40, 16.30 SPREHOD Z DINOZAVRI, 3D
14.30, 16.20 GREMO MI PO SVOJE 2
20.30, 22.50 JEBEŠ NOVICE
18.10, 21.30 HOBIT: SMAUGOVA PUŠČA
16.50, 20.10 HOBIT: SMAUGOVA PUŠČA, 3D
23.00 LEGENDE V VEGASU
20.50 VSE JE IZGUBLJENO
13.30 LEDENO KRALJESTVO, sinh.
15.40, 17.50 LEDENO KRALJESTVO, 3D, sinh.
15.35 JURIJ IN POGUMNI VITEZI
13.30, 15.10 JELENČEK NIKO 2, sinh.

Nedelja, 29. 12.
17.30, 20.00 VOLK Z WALL STREETA
13.45, 15.45 SPREHOD Z DINOZAVRI
14.40, 16.30 SPREHOD Z DINOZAVRI, 3D
14.30, 16.20 GREMO MI PO SVOJE 2

18.20, 20.40 JEBEŠ NOVICE
18.15, 21.30 HOBIT: SMAUGOVA PUŠČA
16.50, 20.10 HOBIT: SMAUGOVA PUŠČA, 3D
20.50 VSE JE IZGUBLJENO
15.40, 17.50 LEDENO KRALJESTVO, 3D, sinh.
13.40 JURIJ IN POGUMNI VITEZI
13.30, 15.10 JELENČEK NIKO 2, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 27. 12.
16.30 SREČA NA VRVICI, vstop prost
20.00 JOBS

Sobota, 28. 12.
18.00 GREMO MI PO SVOJE 2
20.00 JOBS

Nedelja, 29. 12.
18.00 GREMO MI PO SVOJE 2

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

Ptica kot simbol dialoga

V avli kranjske območne enote Zavarovalnice Triglav je na ogled razstava akademske slikarke Metke Erzar iz Ozeljana. Od grafike do kolaža in instalacije.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Če je pred leti Galerijska dejavnost v Kranju cvetela tudi v nekaj podjetjih, ki so v svojih vhodnih avlah sem in tja pripravili bodisi likovno bodisi fotografsko razstavo, danes lahko govorimo le še o enem tovrstnem razstavnem prostoru, ki je na voljo največkrat likovnim ustvarjalcem. Gre za avlo območne enote Zavarovalnice Triglav v Kranju, kjer posamezne avtorje k razstavljanju predvidevamo povabijo v februarju in decembru. Razstavišče, ki vztraja pri visoki kakovostni ravni avtorjev, po februarški razstavi del akademskega kiparja Simona Kajtna iz Šentjerneja tokrat gosti akademsko slikarko Metko Erzar, ki prihaja z Goriškega, natančneje iz Ozeljana, kjer živi in ustvarja.

Erzarjeva je ena tistih slovenskih umetnic, po očetu izhaja iz Most pri Komendi, ki je svojo študijsko pot gradila v tujini, saj je pred petnajstimi leti diplomirala na likovni akademiji v Benetkah pri profesorju Gaetanu Mainentiju, ki jo je seznanil predvsem z različnimi materiali in njihovimi uporabnimi možnostmi. Tehnična spretnost ji tako omogoča, da obvladuje tako grafiko kot slikarstvo, kiparstvo in instalacijo. Od začetka študija pa do danes je imela več samostojnih razstav v Sloveniji,

Akademska slikarka Metka Erzar se na Gorenjskem prvič predstavlja na samostojni razstavi. / Foto: Igor Kavčič

Italiji in na Hrvaškem, predstavila pa se je tudi na številnih skupinskih razstavah.

V Kranj, gre za njeno prvo samostojno razstavo na Gorenjskem, je pripeljala zelo raznolika likovna dela, na ogled so tako slike na platnu, kolaži kot grafike, osrednji del prostora pa je namenjen instalaciji – mandali. »Izbor del, ki jih predstavljam tukaj, sem opravila predvsem v povezavi s prostorom samim, ki je nekje med klasično galerijo in sodobnim razstavnim prostorom. Prepričana sem, da bo razstavo videlo precej ljudi, zato sem pripravila raznolika dela, ki so nastala predvsem v zadnjih

štirih letih,« pojasnjuje Metka Erzar. Najstarejša je grafika iz devetdesetih let, ki jo avtorica povezuje z motivom ptice. Ta jo spremlja že od samega začetka njene umetniške poti, ko je posodica dobila krila in prerasla v ptico. »Ptica nastopa kot simbol dialoga in spoštovanja različnosti,« razloži slikarka, ki kot orodja svoje likovne govornice uporablja najrazličnejše materiale, ki jih dodaja na slikarsko platno, naj bo to blago ali pa listi papirja z Valvasorjevimi risbami slovenskih gradov, notnim črtovjem in še čim. »Z dodatki dosegam reliefnost slike, hkrati pa na platnu omogočajo tudi neko igro

svetlobe,« nadaljuje Erzarjeva in razkriva, zakaj so njene slike največkrat monokromne: »Legendarni primorski slikar, pokojni Slavko Furlan bi dejal, da imam probleme z barvo. Bolj kot barva mi je v likovnosti pomembna simbolika, ki jo sporočam na drugačen način, ne z barvami.« Erzarjeva barvo običajno nekako spira s slike, zato barvni nanosi delujejo nekako zbledelo. Kot je še povedala, na razstavi vselej, če je le možno, postavi tudi instalacijo, ki povezuje vsa njena dela v posameznem prostoru. Razstava Metke Erzar bo na Zavarovalnici Triglav odprta do konca januarja 2014.

Svet barv in svetlobe

V razstavišču Ceneta Avguščina v kranjski območni enoti Zavoda za varstvo kulturne dediščine razstavlja Peter Lovrin.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Avtor del na razstavi, ki bo v razstavišču na ogled še v januarju, je oblikovalec in vsestranski likovni ustvarjalec Peter Lovrin. Študiral je na Fakulteti za oblikovanje tekstilij, že zgodaj pa je začel proučevati likovno umetnost, predvsem ornamentiko različnih tradicionalnih kultur po svetu ter tehnike barvanja, poslikavanja in potiskavanja tekstilij. Kasneje se je začel ukvarjati tudi s fotografijo, pri čemer ga je najbolj pritegnila njena koloristična plat. Kot je zapisala umetnostna zgodovinarica Petra Vencelj, na fotografijah z barvami zato namenoma pretirava,

te kričijo, se prepletajo, na drugi strani pa so kot protutež nastalega motiva narave s prevladujočo statiko in tišino.

Na tokratni razstavi je Peter Lovrin nekako združil obe polji svojega ustvarjanja. Pod naslovom Igra barv in svetlobe skozi svilo

Peter Lovrin v svojih delih povezuje preteklost in sedanjost.

predstavlja tako poslikane paravane kot slike in fotografije opremljene s svetlobnimi telesi. Z induktorji svetlobe bodisi slike bodisi fotografije dobijo povsem drugačen naboj. Nekatere med njimi, opremljene z led svetilkami različnih barv tudi spreminjajo slikovno barvno zasnovo. Svetlobni objekti tako na neki način delujejo kot ekrani, slikoviti akvariji z motivi iz narave, drevesnimi listi, krošnjami »Zame je umetnost življenjska aktivnost med znanostjo in religijo. Skozi umetnost spoznavam samega sebe,« je povedal Peter Lovrin, ki pri ustvarjanju poslušaja svoj notranji glas. Kot je povedal direktor OE ZVKD Kranj Miloš Ekar, je za razstavljanje v njihovi galeriji vse več zanimanja. Tokrat gostijo avtorja, kateremu je pred leti prvo razstavo odpiral prav Cene Avguštin, po katerem se zdaj imenuje razstavišče.

Imajo tudi svetovnega asa

V Železnikih so ponosni na številne odmevne rezultate svojih športnikov, najboljši med njimi pa je smučarski skakalec Peter Prevc, ki je na slavnosti podelitvi priznanj dobil zlato plaketo.

VILMA STANOVNIK

Železniki – Javni zavod Ratitovec in Strokovni svet za šport stavšportni dvorani v Železnikih minuli ponedeljek pripravila slovesnost, na kateri so že sedemnajstič zapored podelili občinska priznanja športnikom, športnim delavcem in športnim društvom.

Športnike in druge navzoče je najprej pozdravil predsednik Strokovnega sveta za šport Javnega zavoda Ratitovec Boris Kavčič ter s ponosom povedal, da v vsej zgodovini občine še niso imeli tako odmevnih rezultatov. Tudi domači župan Anton

Luznar je povedal, da je šport in njegov razvoj za Železnike še kako pomemben in da je v občini veliko dobrih športnikov in tudi športnih objektov. Čeprav so stroški vzdrževanja objektov visoki, jih v naslednjem letu čaka nujna obnova plavalnega bazena.

Sledila je podelitev priznanj, direktor Javnega zavoda Ratitovec Gregor Habjan pa je bronasto plaketo izročil nogometašu Klemenu Šturmu. Srebrni plaketi sta iz rok predsednika strokovnega sveta za šport Borisa Kavčiča dobila odlična strelka Petra Dobravec in mladi smučarski skakalec Cene Prevc. Zlato plaketo

za športnega delavca za letošnje leto je župan Anton Luznar podelil Janezu Rakovcu, športno društvo Kamikaze in Atletsko društvo Železniki pa sta prejela zlato plaketo za društva in klube. Zlato plaketo za športnika občine Železniki je že tretje leto zapored prejel tudi najboljši športnik Slovenije, smučarski skakalec Peter Prevc.

V strokovnem svetu za šport Javnega zavoda Ratitovec so podelili tudi priznanja za športnico in športnika Osnovne šole Železniki. Priznanja sta prejela vsestranska športnika Špela Bernard in Franc Benjamin Demšar.

Letošnji športni nagajenci v občini Železniki / Foto: Boštjan Gartnar

Za domače upe tretje mesto

JOŽE MARINČEK

Kranj – Minuli konec tedna je v kranjskem olimpijskem bazenu potekal mednarodni božično-novoletni vaterpolski turnir za dečke letnika 2002 in mlajše. Na njem so največ znanja pokazali mladi igralci novosadske Vojvodine. Ekipa Vojvodine

je namreč že prvi dan premagala največje konkurenice za prvo mesto, reško Primorje EB, ki je na turnirju osvojilo drugo mesto. Rečani so bili boljši od domačega Triglava, ki so ga premagali z 9 : 7, prav tako so bili boljši od ekipe Kamnika, ko so zmagali s 27 : 1. Mladi iz Novega Sada so Triglav

premagali z 11 : 4, Kamnik pa s 24 : 1. Ker so varovanci Aleša Komelja s 16 : 5 premagali Kamnik, so na turnirju osvojili 3. mesto, Kamničani pa so bili zadnji, četrti.

Obturnirju so člani domačega kluba in gostje iz Vojvodine podpisali tudi dogovor o sodelovanju.

Mladi vaterpolisti so na božično-novoletnem turnirju prikazali veliko znanja in borbenosti. / Foto: Primož Pičulin

kika
ČISTI
ZALOGE

-50%¹⁾

za izdelke z
božičnega
oddelka

Popust velja do 4. 1. 2014

-25%²⁾

za
luči

¹⁾ Popust velja na doslej veljavne prodajne cene. Popust ne velja za živila, V&B, Seltmann Weiden, Gmundner, Leonardo. Popust velja do odprodaje zalog. ²⁾ Popust velja na kataloške cene proizvajalcev. Popust ne velja za že naročene izdelke, poleg tega ga ni možno kombinirati z drugimi akcijami. Popust ne velja za reklamne, akcijske in znižane izdelke, akcijske cene »kika Bestpreis«, Fischer, B+M, Planlicht.

kika Villach/Beljak, Kärntner Straße 7, tel. 0043 (04242) 32111. **kika Klagenfurt/Celovec**, Völkermarkter Straße 165, tel. 0043 (0463) 3840. **kika Graz/Gradec**, Kärntner Straße 287, tel. 0043 (0316) 282556. **kika Feldbach**, Mühlendorf 437, tel. 0043 (03152) 61 61.

Jeseniški gasilci posredovali dvakrat

Jesenice – Na dan pred božičem so jeseniški poklicni gasilci posredovali (vsaj) dvakrat. Okoli 14. ure so na Cesti maršala Tita na Jesenicah v domu starejših občanov posredovali zaradi pozabljene in zažgane hrane na štedilniku. Še pred njihovim prihodom so požar pogasili stanovanjci, gasilci pa so pregledali prostore. Zvečer malo pred 21. uro pa je zagorelo v dimniku hiše v Mostah pri Žirovnici. Poleg poklicnih so posredovali še prostovoljni gasilci iz Zabreznice. Skupaj so pogasili ogenj, očistili dimnik in prostore pregledali s toplotno kamero.

Vodotoki od včeraj naraščajo

Kranj – Po podatkih Agencije RS za okolje so bili pretoki rek na območju Posočja, Bohinjskega kota, Idrijsko-Cerkljanskem, Škofjeloškem in Polhograjskem hribovju in celotnem območju Zgornje Save včeraj veliki in so večinoma še naraščali. V Upravi RS za zaščito in reševanje zato pričakujejo, da bi lahko reke ob intenzivnih padavinah še naraščale, posamezni potoki in hudourniki pa lokalno tudi poplavlili. Meja sneženja je večinoma nad tisoč metrov. Zaradi velikih količin novega snega bo v gorah velika nevarnost proženja snežnih plazov.

Umrli pri delu v gozdu

Škofja Loka – V torek dopoldne je prišlo do delovne nesreče pri delu v gozdu pri naselju Sv. Florijan nad Škofjo Loko. Zaradi težko dostopnega terena je posredovala škofjeloška gorsko-reševalna služba in helikopter Slovenske vojske z zdravnikom. Ponesrečenca so oživljali, vendar je zaradi hujših ran umrl.

Natočil gorivo in odpeljal

Šenčur – Kranjski policisti so pred dnevi obravnavali tatvino goriva v Šenčurju. Neznanec je natočil gorivo in nato odpeljal, ne da bi za gorivo plačal. Policisti so ugotovili, da je imel storilec pri nezakonitem dejanju na vozilu nameščene druge registrske tablice.

Zagorel transparent na Lontrgu

Škofja Loka – Na božični večer je na Spodnjem trgu v Škofji Loki zagorel večji transparent iz blaga, ki je bil pritrjen na objekt. Posredovali so prostovoljni gasilci PGD Škofja Loka, pogasili požar in pregledali okolico.

Ogenj uničil kulturni dom

V nedeljo ponoči je zagorel ekološki otok poleg kulturnega doma na Bohinjski Beli, ogenj pa se je razširil tudi na kulturni dom in ga močno poškodoval.

ANDRAŽ SODJA

Bohinjska Bela – V nedeljo ponoči so bili gasilci obveščeni o požaru na Kulturnem domu na Bohinjski Beli. Odzvali so se domači gasilci z Bohinjske Bele, na pomoč pa so jim priskočili še prostovoljni gasilci z Bleda, Kupljenika in iz Ribnega. Požar so uspešno pogasili, vendar je ogenj močno poškodoval ostrešje kulturnega doma, zaradi gašenja pa je velika tudi škoda v notranjosti doma.

Po besedah vodje intervencije in poveljnika PGD Bohinjska Bela Igorja Smoleja so bili o požaru obveščeni po pozivnikih. »Z Bohinjske Bele se je odzvalo 14 prostovoljnih gasilcev, še več pa se jih bo pridružilo popoldne, ko bomo pospravljali,« je po zaključku gašenja povedal Smolej. Dodal je, da jim brez pomoči gasilcev iz sosednjih gasilskih društev Kupljenik, Bled in Ribno ne bi uspelo tako hitro pogasiti požara.

Po ugotovitvah gasilcev je pogorelo ostrešje, obstaja pa tudi nevarnost, da se pod težo strešnikov podre zgornji strop, ki je še lesen. Po nekaterih informacijah naj bi bil požar, ki se je po prvih

Požar je močno poškodoval kulturni dom na Bohinjski Beli.

ugotovitvah začel na bližnjem ekološkem otoku za odpadke, podtaknjen, takšnega mnenja pa je tudi vodja intervencije: »Verjetno je bil podtaknjen, saj je vse precej vlažno, začelo pa se je pri smetnjakih.«

Do podobnega požara je na območju Bohinjske Bele prišlo že septembra na enem izmed kmetijskih objektov, kjer je ravno tako zagorelo sredi noči. Kulturni dom, ki je bil z udarniškim delom zgrajen leta 1948, v njem pa je poleg kulturnega društva delovala tudi poslovalnica Pošte Slovenije, je bil središče dogajanja na Bohinjski Beli. V preteklih letih so ga s pomočjo Občine Bled in

Krajevne skupnosti Bohinjska Bela in z velikim vložkom prostovoljnega dela gledališčnikov in krajanov tudi dodobra obnovili.

Jožica Vrečko, predsednica kulturnega društva Bohinjska Bela, je povedala, da so bile tri članice kulturnega društva takoj na kraju dogodka: »Nimam besed, kar solze ti pritečejo. To je bil naš drugi dom, saj smo predvsem v zimskem času tu preživeli veliko časa. Ravno decembra smo začeli pripravljati novo igro in imeli prve vaje na odru, igramo še dve igri in eno za otroke. Sedaj ne vemo, kaj bo s tem, ker še ne vemo, ali nam je ostalo kaj kostumov

in scene.« Rešitve za nadaljevanje gledališke dejavnosti do popravila doma ne vidijo.

Kot smo izvedeli na Pošti Slovenije, bo pošta na Bohinjski Beli začasno zaprta, saj razmere v prostoru po intervenciji gasilcev še ne omogočajo sanacije. »Šele na podlagi odločitve lastnika stavbe se bo tudi Pošta Slovenije lahko odločala o nadaljnjih korakih, torej o sanaciji ali iskanju drugih rešitev,« so pojasnili na pošti. Ocenjujejo, da bi lahko poslovalnico znova odprli 6. januarja. Vzrok požara kriminalisti še ugotavljajo, ocenjujejo pa, da je materialna škoda velika.

Stanje se na cestah ne izboljšuje

Letos je na gorenjskih cestah umrlo že 15 oseb, v istem obdobju lani ena oseba več. »Vsaka prometna nesreča nosi ime žrtve. Vsaka je preveč, četudi gre le za materialno škodo,« pravi Simon Sušan.

BOŠTJAN BOGATAJ

Kranj – Med prazniki gorenjski policisti izvajajo poostrenejše nadzore prometa s poudarkom na psihofizičnem stanju voznikov in prekrasitvi hitrosti, seveda pa bodo poleg tega ugotavljali tudi druge kršitve. »Stanje na gorenjskih cestah se na žalost ne izboljšuje, saj je bilo ta december, glede na število odrejenih preizkusov, celo več voznikov pod vplivom alkohola kot lani,« pravi policijski inšpektor Simon Sušan.

To pomeni, da niti visoke globe niti odvzemi vozniških dovoljenj in vozil (letos prek sto samo na Gorenjskem) ne zaležejo, saj se stanje na cestah bistveno ne spreminja. »Vzroki za prometne nesreče s telesnimi poškodbami se iz leta v leto ponavljajo, med glavnimi vzroki pa so še vedno nepravilna stran in smer

Simon Sušan opozarja, da se razmere v cestnem prometu ne izboljšujejo.

vožnje, neprilagojena hitrost in neupoštevanje prednosti. Vsi naštetih vzroki so velikokrat povezani še z vožnjo pod vplivom alkohola in se žal, kljub številnim akcijam, ne izboljšujejo,« še pove Sušan.

Med prazniki so in bodo še člani Sveta za preventivo in varnost v cestnem prometu

delili alkoteste za enkratno uporabo, kar vsaj v manjši meri pripomore, da je na naših cestah kak voznik manj pod vplivom alkohola. Sicer so gorenjski policisti med 9. in 15. decembra še zadnjič letos izvajali akcijo o, o šofer – trezna odločitev. Preizkusili so 1273 voznikov

in odredili en strokovni pregled zaradi suma vožnje pod vplivom mamil. Pozitivnih je bilo 39 preizkusov alkoholiziranosti, kar 11 voznikov je imelo v organizmu nad 0,52 miligrama na liter alkohola.

Gorenjski policisti bodo tudi v prihodnjem letu bodo izvajali vse sedaj že znane akcije, ki so jih izvajali letos. »Naša prioriteta bo ugotavljanje hujših kršitev cestno prometnih predpisov, kot so višje prekrasitve hitrosti, vožnja pod vplivom alkohola, vožnja brez veljavnega vozniškega dovoljenja in druge, še več pa bi radi naredili pri ozaveščanju vseh nas o uporabi varnostnih pasov,« je razočaran Sušan. Policisti ugotavljajo, da na zadnjih sedežih vozil redki uporabljajo varnostne pasove, čeprav bi redna uporaba bistveno zmanjšala težo telesnih poškodb ob prometnih nesrečah.

KONCERTI

GAL IN SEVERA GJURIN

27.12., Mestni trg ob 20.00

KLAPA MALI GRAD

28.12., Sokolski dom ob 19.00

VICTORY BAND

28.12., Mestni trg ob 20.30

SILVESTROVANJE: GINO & BAND

31.12., Mestni trg od 22.00 - 3.00

RADE ŠERBEDŽIJA & JURE IVANUŠIČ

7. januar, Sokolski dom ob 20.00

Vstopnice: TD Škofja Loka, Loški pub, Sokolski dom, Info točka

TD Škofja Loka, tel.: 04/5120-268, www.skofjaloka.info

POSLOVNI GLAS

Temelj našega poslovanja je izvoz

»Lesarsko predelovalna panoga potrebuje pozornost države,« pravi Gregor Benčina. V zameno lesarji ponujajo deset tisoč novih delovnih mest. »Če ali ko bomo imeli primerljivo opremo z Avstrijo in Nemčijo, bomo imeli tudi primerljivo dodano vrednost. S staro ali ročno žago ne moremo dosegati enake dodane vrednosti kot z avtomatsko,« dodaja Benčina.

BOŠTJAN BOGATAJ

Šenčur – »Pri našem delovanju poudarjamo les, ki je naravni gradnik in okolju prijazen material, energetsko varčnost v izdelkih in proizvodnji in pomembnost izvoza za podjetje, regijo in državo,« o odgovornem poslovanju skupine Jelovica pravi predsednik upravnega odbora Gregor Benčina. V intervjuju za Gorenjski glas je spregovoril o (neizkoriščenih) priložnostih slovenske lesnopredelovalne industrije, poslovanju Jelovice v letu, ki se izteka, in gospodarskih pričakovanjih Slovenije v letu 2014.

V Jelovici poudarjate tri glavne elemente: les, energetsko varčnost in izvoz. Kaj je najpomembnejše?

»Težko vprašanje. Izvoz je pomemben za vso slovensko gospodarstvo. Mi več kot 70 odstotkov proizvodnje hiš prodamo na tuje trge. Energetsko varčnost uresničujemo skozi naše objekte z nizkimi vzdrževalnimi stroški, hkrati iz naravnih virov proizvedemo več energije, kot je porabimo. Večina lesa v naših hišah je slovenskega izvora, žal pa ga nekaj obdelajo v tujini. Zato, ker v Sloveniji ni primernih kapacitet.«

Ali ni to priložnost, na katero skupaj s konkurenti in celotno panogo opozarjate zadnjih pet let? Zakaj se nič ne spremeni?

»Vsaj pet poskušamo pokazati na veliko gospodarsko priložnost Slovenije. Potrebujemo znanje, kapital, dobre delovne razmere. Dodano vrednost lahko ustvarimo zgolj v kombinaciji znanja in kapitala. Znanja imamo ogromno, kapitala premalo, investicij v opremo je bilo v desetih letih tako malo, da je število delovnih mest v lesarstvu padlo z dvajset na deset tisoč. Če ali ko bomo imeli primerljivo opremo z Avstrijo in Nemčijo, bomo imeli tudi primerljivo dodano vrednost. S staro ali ročno žago ne moremo dosegati enake dodane vrednosti kot z avtomatsko.«

Kako je možno, da imamo v Selški dolini proizvajalca sodobnih avtomatskih linij za žagarsko industrijo, ki

prodaja po vsem svetu, na Gorenjskem pa nimamo niti ene spodobne žage?

»Ker imamo znanje tako na področju izdelave opreme (žage) kot na področju lesarstva, nimamo pa kapitala, ki bi v branži videl potencial in kupil žago. Ko bomo v lesarstvo investirali toliko kot v Avstriji, bomo tudi enako uspešni. Tako turizmu kot avtomobilski industriji že vrsto let poznajo subvencije, lesarji jih čakamo že dvajset let. In jih še nismo dočakali.«

Je država spoznala prihodnost lesarske panoge?

»Na načelni ravni da. Prej sem govoril o subvencijah, ki pa so le eden od gradnikov potencialnega razvoja. Potrebujemo tudi sredstva za promocijo in prodajo lesarskih izdelkov v tujini. Zagotoviti moramo konkurenčno delovno okolje, saj so sedaj delovno intenzivne panoge še bolj prizadete, vendar tudi na tem področju ni nič novega. Četrta pogoj je povečanje prodaje lesa na domačem trgu, kjer je bila država s subvencijami Eko sklada delno uspešna. Naslednji ukrep je povečanje uporabe lesa v domačih investicijah, kar je bilo z uvedbo zelenih javnih naročil delno uresničeno. Z uresničevanjem vse petih načel pa bi lahko prišli tudi boljši časi za lesarsko industrijo.«

Kako si jih predstavljate? Bi lahko znova dosegli 20 ali 30 tisoč zaposlenih v lesarstvu?

»Ob izpolnitvi vseh petih pogojev bi lesarstvo lahko imela 20 tisoč delovnih mest in predelalo v končne proizvode več kot dva milijona kubičnih metrov lesa.«

Zelo radi občudujemo velike, lepe lesene vile z velikimi tramovi. Zakaj se ne odločamo za gradnjo teh tudi doma, vsaj na Gorenjskem?

»Ta tip hiš prihaja iz Skandinavije, za gradnjo pa je potreben specifičen les. Takšnih hiš iz slovenskega lesa ne moremo zgraditi. Lahko pa jih zgradimo iz lesene konstrukcije, z masivnimi lesenimi stropi in stenami.«

Premoremo znanje arhitektov in proizvajalcev, da bi postavljali večje, večnadstropne stavbe, to je poslovne, stanovanjske hiše ali hotele?

»Naš nacionalni interes so nova delovna mesta in hkrati izvoz. V Sloveniji lahko naredimo veliko več, kot lahko porabimo. Izvoz nas bo lahko vrnil v čas tik pred nastankom krize,« pravi Gregor Benčina. /Foto: Gorazd Kavčič

»V panogi lahko brez težav zagotovimo gradnjo štirinadstropnih lesenih stavb. Jelovica je zgradila štirinadstropni večstanovanjski objekt v centru Milana, sedaj gradimo študentski dom v bližini Stuttgarta, zaključili smo gradnjo doma za starejše v Kočevju s tremi nadstropji. Zelo veliko stavb v Sloveniji je pod štirimi nivoji, zato tudi ne iščemo ekstremov. Z masivnimi stenami in stropi bi lahko gradili tudi do 12 nadstropij visoko, vendar bi bili v tem primeru le še sestavljalci modulov.«

Za nami je eno bolj razgibanih gospodarskih let. Kako boste leto zaključili v skupini Jelovica?

»Po obsegu proizvedenega smo letos nekoliko zrastle, realizacija pa je bila nekoliko manjša, vendar le na račun manjšega dela zaključevanja projektov s tujimi podizvajalci. V Sloveniji stavbe večkrat zaključimo v celoti, v tujini postavimo zgolj okostje, torej le naše proizvode. Ustvarili smo za približno 20 milijonov evrov prometa, kar je v primerjavi z letom 2012 za približno sedem odstotkov več. Tudi prihodnje leto načrtujemo povečanje obsega proizvodnje.«

Jelovico delite v dva dela: hiše in okna. Kje režete debelejšo rezino kruha?

»Obe proizvodnji zahtevata polno zasedenost, saj lahko le ob tem pogojem režemo.

Ob tem je treba poudariti, da imamo vremensko pogojeno proizvodnjo. Prvi trije meseci leta so bili izredno slabi, gradbeništvo je stalo, enako tudi naša proizvodnja. Niti narejenih proizvodov nismo mogli montirati. Prva polovica leta je bila zato slaba, v drugi polovici, ko se je gradbena sezona podaljšala, pa nam je uspelo izpeljati več projektov in jih zaključiti še pred zimo.«

Povedali ste, da večino proizvodov prodate v tujino. Kje so vaši trgi?

»Približno 70 odstotkov hiš prodamo v tujino, še največ v Švico, Nemčijo, Italijo in Avstrijo. Redki so projekti v drugih državah. Pri oknih večino proizvodov ostane doma, čez 40 odstotkov pa prodamo tako v prej naštetih državah kot tudi v Ukrajino, Turčijo, Izrael, Bolgarijo in nekaj malega v države nekdanje Jugoslavije.«

Najbolje poznamo razmere doma. Recesija se vleče leto in pol. Kakšni so trgi, kjer poslujete? Gre bolje?

»V Sloveniji recesijo poznamo leto in pol, celoten negativni trend pa se vleče že vsaj pet, šest let tako v tujini kot doma. Doma se bo negativni trend še nadaljeval, v zahodnoevropskih državah pa so ta trend prešli in beležijo novo investicijsko aktivnost tako na podjetniškem kot individualnem področju. V državah z večjimi finančnimi pretresi (Grčija, Španija, Irska, Portugalska) pa resnih

investicijskih aktivnosti ni. So v krču kot pri nas?

»V manjšem krču kot pri nas. Več zaupanja imajo v prihodnost.«

V Sloveniji delate nekaj projektov na ravni občin.

»Pri javnih naročilih so tovrstne investicije minorne pomena. Dober milijon evrov vredna investicija v vrtec ne pomeni veliko pri državnem proračunu vrednosti devet milijard evrov. Z investicijami v ceste ali kanalizacijo se ne moremo primerjati. Glede na potrebe države in občin bi bilo lahko javnih investicij veliko več in bi imele ugoden multiplikativni učinek, če bi bile povezane z gradnjo ali opremo, ki jo lahko naredimo v Sloveniji. Najponazorim: če investiramo v hidroelektrarno, imamo veliko več od nje, kot če investiramo v termoelektrarno ali nuklearno, ki je ne moremo zgraditi sami.«

Ali Jelovico in Slovenijo rešuje izvoz?

»Temelj poslovanja Jelovice je izvoz. To nam omogoča, da danes normalno poslujemo, da se pogovarjamo o rasti. Poslujemo na zahtevnih trgih, saj vsako leto zaradi nekonkurenčnih pogojev dela doma vse težje delamo. Imamo visoko obdavčene plače in visoke dajatve, temu se je pridružilo še generalno nezaupanje v našo državo. Ni vprašanje kvalitete in izvedbe našega dela, večje je vprašanje zanesljivosti bančne

garancije. Konkretno želijo bančne garancije tujih bank. Zanima jih, ali bomo čez šest mesecev imeli v državi nemire ali bo država obstala ali bankrotirala ali so njihovi avansi pri nas varni. Taka vprašanja se v razvitem svetu ne pojavljajo.«

Ste ob povečanju proizvodnje povečali tudi število zaposlenih?

»Naša stalna naloga je optimizacija poslovanja. Letos smo zaposlili približno 25 novih sodelavcev na proizvodni, izvedbeni in tehnični ravni, z nekaterimi, predvsem v režiji, smo se razšli. Stalno spremljamo stroške, veliko vlagamo v proizvodnjo. Produktivnost je višja na račun prilagodljivosti in truda zaposlenih.«

Menite, da boste lahko prihodnje leto lažje in bolje poslovali, kljub višjim davkom oziroma dajatvam?

»Leto 2014 naj bi bilo zadnje izredno težko leto slovenskega gospodarstva. Morda ključno leto. Precej ukrepov države je bilo sprejetih za zagotovitev delovanja države, posledično bomo dodatno obremenjena tako podjetja kot državljani. Sedaj pričakujemo ukrepe za oživetje gospodarstva. Obetamo si pozitivne premike na področju delovnopravne zakonodaje, socialne kapice, promociji izvoza in spodbude za lesnopredelovalni sektor. Računamo na pozitivne ukrepe, ki bodo morda učinkovali šele v letu 2015. Veliko investicijskih aktivnosti pa pri prihodnje leto ne bo.«

Ali po dokapitalizaciji bank ne bo več denarja za naložbe? Obrestne mere padajo, krediti bodo cenejši.

»Sanacija bančnega sistema je pozitiven signal, vendar je le nujen ukrep, ni pa zadosten. Potrebujemo še vrsto drugih, da bo pozitiven val iz bančnega sektorja prešel na gospodarstvo in prebivalce. Potrebujemo kapitalsko ustreznost vseh nas, dobre projekte, ki bodo prinašali dodano vrednost. Vedeti moramo, da v banko ne gremo po denar, ampak po posojilo. Težavo vidim v domačem povpraševanju. Negativni trend se bo nadaljeval na trgu dela, zato bo manj razpoložljivega dohodka za potrošnjo, kar bo negativno vplivalo na vse.«

Najbolj so poznani po drveh za kurjavo

Andrej Markun iz Bašlja, prejemnik priznanja najbolj skrbni lastnik gozda 2013 na kranskem gozdno gospodarskem območju, gospodari na kmetiji, na kateri v zadnjem desetletju vse bolj razvijajo gozdarsko dejavnost. Najbolj so znani po drveh za kurjavo, gozdarske storitve pa opravljajo tudi drugim.

CVETO ZAPLOTNIK

Bašelj – »Občutek za gozd, odgovornost do dela, znanje in pošten odnos do strank so njegove prepoznavne vrline,« so gozdarji zapisali v obrazložitev k priznanju in še dodali: »Vsi, ki ga poznajo, in vedo, kaj mu pomeni gozd, mu naziv najbolj skrbni lastnik gozda 2013 od srca privoščijo.«

Andrej vlekel prave poteze. Ustvaril si je družino (z ženo Marijo imata tri otroke), veliko je vlagal v gospodarske objekte in v stroje, v zadnjem desetletju je ob reji goved, pretežno krav dojlil in pitalcev, vse bolj razvijal gozdarsko dejavnost. Kmetija obsega osem hektarjev kmetijskih zemljišč in petintrideset hektarjev gozda. »Nekaj gozda je okrog doma, a veči-

smo ga nato po strmini ročno spuščali v dolino. Dostop do parcele in tudi samo delo v gozdu je bilo nevarno tudi za konja, tako da je brat, ki je bil po poklicu mesar, imel pri sebi tudi nož, da bi konja v primeru nesreče ali poškodbe lahko v sili zaklal. No, tega mu na srečo ni bilo treba storiti!«

Na Tomažčevi kmetiji na leto posekajo od 100 do 150 kubičnih metrov drevja – za lastne potrebe in za prodajo. Letos 11. novembra je namesto njih »sekal« tudi veter, ki jim je izruval, razklal ali kako drugače poškodoval okrog dvesto »kubikov« drevja. Pri delu v gozdu dajejo velik poudarek gozdnemu redu. »Bolje je posekati tri ali štiri drevesa manj na dan kot zapostavljati gozdni red,« pravi Andrej, ki sodi med tiste gozdne posestnike, ki se po stari navadi ob nedeljah rad spreho di po gozdu in ob tem tudi pogleda, ali se je morebiti kje razširil lubadar, kakšno škodo je naredila divjad ... Z lubadarjem nimajo problema, več težav jim povzroča jelenjad, ki otežuje naravno pomlajevanje gozdov – ščip-lje vršičke na smrekah, drgne lubje na mladih drevsah javorja in jesena ...

Povpraševanje po drveh narašča

Najbolj so znani po drveh za kurjavo. Na leto jih naredijo veliko. Koliko, smo radovedni. »Skladovnica bi bila kar dolga,« pove Andrej in doda, da se s hlodovino listavcev za drva oskrbujejo iz lastnega gozda, nekaj pa jo še

Andrej Markun, prejemnik priznanja najbolj skrbni gospodar gozda 2013 na kranskem gozdno-gospodarskem območju: »Priznanja sem vesel, saj kaže na to, da v gozdu delam prav in da to opazijo tudi drugi.« / Foto: Gorazd Kavčič

»Če bi na Gorenjskem imeli žago in dovolj uporabnikov žaganega lesa, bi vso hlodovino lahko razžagali in uporabili doma. Tako pa jo vozimo v Avstrijo, nazaj pa polizdelke. Pa še dobro, da imamo Avstrijo, saj sicer ne vem, kam bi kmetije lahko prodajali les in kakšna bi bila cena.«

dokupijo. Za cepljenje uporabljajo sodoben rezalno-cepilni stroj, ki hlod razžaga, ga razcepi in nato drva po traku pošlje še v zabojo. Drva večinoma sušijo pod streho – v skladovnicah in v zabojih. »Včasih, ko je bilo kurilno olje poceni, jih je bilo že petdeset prostorninskih metrov težko prodati, a povpraševanje je poraslo, odkar se je olje podražilo in ljudje vgrajujejo peči s kurjavo na les ter kamine,« pove Andrej in doda: »Ko je bilo olje zelo poceni, smo tudi na kmetiji razmišljali, da bi ga nabavili in se ogrevali z njim, pa me je bilo kar sram sprejeti tako odločitev – češ

toliko drv v gmajni, mi bi pa kupovali olje!« Ko ga vprašamo za mnenje o ceni drv, pravi: »Tiste, ki mislijo, da so predraga, bi najraje peljal na pobočje Storžiča, da bi v živo videli, kje se začenja priprava drv.« Za prevoznice pravi, da so zapletle prevoze lesa, še posebej zato, ker ni vse dorečeno. »Ne vem, zakaj so potrebne za prevoz lesa iz lastnega gozda.«

Veliko časa preživi v gozdu

Odkar so na kmetiji registrirali tudi dopolnilno dejavnost, v okviru katere lahko

opravljajo gozdarske storitve tudi drugim, sta Andrej in sin Marjan, bodoči prevzemnik kmetije, še veliko več v gozdu kot nekdaj. Dela imata veliko, letos še posebej, saj je veter samo na območju krajevne enote Preddvor poškodoval okoli petdeset tisoč »kubikov« drevja. Za gozdarska opravila sta dobro opremljena: imata traktor, ki je prirejen za delo v gozdu, vitel, gozdarsko prikolico, s katero lahko po bolj položnih vlakih naenkrat peljeta do osem »kubikov« hlodovine ... Andrej se je za varno delo v gozdu usposabljal na tečajih zavoda za gozdove, Marjan je na šoli v Postojni pridobil nacionalno poklicno kvalifikacijo za sekača in traktorista. »Doslej sva delala srečno, brez nesreč in poškodb,« pove in ob tem potrka po mizi, češ – da bi bilo tako tudi še naprej.

Andrej in Marjan – oče in sin, sedanji in bodoči gospodar ob veliki skladovnici drv / Foto: Gorazd Kavčič

Andrej je gospodarske vajeti na Tomažčevi kmetiji v Bašlju prevzel po očetovi smrti, star vsega enaindvajset let. »Okoliščine so tako nanesele in ni bilo izbire. Takrat se niti nisem zavedal, kaj me čaka,« pravi Andrej, ki je po očetovi smrti ostal na kmetiji skupaj z mamo in bratom. Še dobro se spominja tistega obdobja: redili so deset goved, kupili so prvi traktor, malo pred očetovo smrtjo so dali pod streho novo hišo ... Čeprav mlad, je

na je na pobočju Storžiča in v smeri proti Kališču, kjer sega vse do nadmorske višine 1400 metrov. Ponekod je gozd še slabo odprt, zgradili smo že več kot sedemsto metrov vlak, a še vsaj kilometer bi jih morali, da bi bili vsi predeli odprti za normalno gospodarjenje,« pove Andrej in se ob tem spominja prigode iz mladosti, ko so spravljali les iz težko dostopne parcele pod Kališčem. »Takrat smo s konjem vlačili les do roba platoja, od koder

OMARE ZA PREKAJEVANJE, SUŠENJE IN SHRANJEVANJE MESA

Omara OPS je namenjena za prekajevanje mesa, rib in sirov po hladnem postopku. Po prekajevanju nam služi tudi za sušenje in shranjevanje mesa.

TIPI OMAR	VELIKOST v mm			CENA Z DDV
	širina	globina	višina	
OPS - 125	900	500	1600	942,00 EUR
OPS - 250	900	600	1800	1.008,00 EUR

MALI-E-TIKO d.o.o.
Loka 121, 4290 TRŽIČ, SLOVENIJA

Tel. ++386 4 5971 400
Faks ++386 4 5971 430
e-pošta: info@me-t.si

Tržne cene govejega mesa

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Poglejmo, kakšne so bile cene klavnih trupov oz. polovic v tednu med 9. in 15. decembrom, ko je bilo zaklanih

515 do dve leti starih bikov, 24 več kot dve leti starih bikov, 127 krav in 82 telic. K ceni so prišteti povprečni prevozniki stroški v višini 4,59 evra na sto kilogramov hladne mase.

Cene klavnih trupov oz. polovic (v EUR/100 kg)

Kakovostni razred	Biki, stari do 24 mesecev	Biki, stari nad 24 mesecev	Krave	Telice
U2	344,74	-	-	n.z.
U3	346,25	-	-	343,18
R2	339,67	-	-	317,02
R3	342,88	339,24	223,82	324,40
R4	-	-	241,20	333,11
O2	306,04	-	194,61	282,03
O3	319,79	-	206,84	292,01
O4	-	-	219,80	n.z.
P2	-	-	171,12	-
P3	-	-	186,35	-

Tečaji varnega dela v poškodovanih gozdovih

Bled – V novembrskem vetrolomu je na območju blejskega zavoda za gozdove padlo okoli 36 tisoč kubičnih metrov drevja. Ker je pravilo takšnega drevja nevarno opravilo, bodo v zavodu pripravili za lastnike poškodovanih gozdov tri tečaje varnega dela - 21. in 28. januarja ter 4. februarja, vsakič z začetkom ob 8. uri. Teoretični del bo potekal v Čebelarskem centru v Lescah, praktični del s prikazom reševanja značilnih primerov poškodovanega drevja pa v gozdu. V zavodu bodo sprejemali prijave na telefonski številki 04 57 50 300 še najkasneje en teden pred začetkom tečaja oz. do zadostnega števila prijav.

Od nekaj sto evrov navzgor

V podjetjih, ki se komaj držijo nad vodo, se vprašanj o izplačilu božičnice ali kakšne druge nagrade ob koncu leta kar bojijo. Drugod zaposlenim izplačajo od nekaj sto evrov naprej.

BOŠTJAN BOGATAJ

Kranj – V nekaj slovenskih in gorenjskih podjetjih (izbor je povsem naključen) smo tudi letos vprašali, ali bodo (so) letos izplačali 13. plačo, božičnico ali kako drugo nagrado. So ti zneski višji ali nižji v primerjavi z letom prej? V NLB, naši največji banki, ki so jo davkoplačevalci pravkar dokapitalizirali, so nam odgovorili, da tudi letos ne bodo prejeli t. i. 13. plače ali kakšne druge nagrade, božičnice niso nikoli izplačevali.

»V letu 2013 smo izplačali decembrsko nagrado 350 evrov oziroma 500 evrov bruto (odvisno od delovnega mesta),« so sporočili iz Goodyear Dunlop Sava Tires. Nagrada je primerljiva z izplačili v prejšnjih letih. V Zavarovalnici Triglav je izplačilo božičnice vezano na doseganje načrtovanih poslovnih rezultatov ob koncu leta. Ker ocenjujejo, da poslujejo dobro in stabilno ter skladno z zastavljenimi načrti, bodo zaposlenim v drugi polovici decembra za dobro opravljeno delo izplačali božičnico. »Višina božičnice je odvisna od povprečne bruto plače v Zavarovalnici Triglav v prvih desetih mesecih leta, saj bodo

Foto: Tina Dokl

V nekaterih podjetjih božičnico izplačujejo vsakoletno, v drugih so letos zaradi krize tradicijo vsaj začasno prekinili.

zaposleni z višjo bruto plačo prejeli osemsto, z nižjo pa tisoč evrov bruto božičnice,« pojasnjujejo v največji zavarovalnici. Lani so prejeli božičnico v višini devetsto evrov bruto, še leto prej pa polovico povprečne plače.

V Telekomu Slovenije so vsi zaposleni, z izjemo članov uprave, na osnovi dogovora med socialnimi partnerji prejšnji teden dobili božičnico v višini tristotno evrov bruto. Morebitna druga izplačila, vezana na

delovno uspešnost, so odvisna od doseganja oz. preseganja plana čistega dobička za leto 2013, kar bo znano po revidiranih poslovnih rezultatih, predvidoma na začetku aprila prihodnje leto.

V Aerodromu Ljubljana so bili zaposleni decembra deležni dodatnega izplačila za prispevek k uspešnemu poslovanju družbe v višini petsto evrov bruto. Znesek je nekoliko višji kot lani. Zaposleni v Elektru Gorenjska niso dobili božičnice oziroma

13. plače. »Na osnovi rezultatov poslovanja Elektra Gorenjska in v skladu s podjetniško kolektivno pogodbo pa bodo zaposleni decembra prejeli nagrado v višini 710 evrov bruto,« so sporočili iz Elektro Gorenjska in dodali, da je nagrada rezultat doseganja učinkovitosti pri poslovanju podjetja ter pri zagotavljanju zanesljive oskrbe z električno energijo.

Na Pošti Slovenije letos izplačila iz naslova poslovne uspešnosti ne bodo izplačali, medtem ko so zaposleni še lani prejeli okoli 340 evrov bruto. V Pošti Slovenije sicer ocenjujejo, da bodo leto končali s pozitivnim izidom iz poslovanja, zaradi slabitve naložbe v NKBM in predvidene slabitve naložbe v PBS pa naj bi dosegli negativen poslovni izid.

V Gorenjski banki so božičnico iz predhodno zadržanih sredstev že izplačali, medtem ko je lani ni bilo. Kljub temu v banki pojasnjujejo, da bodo vsa skupna izplačila v letu 2013 zaostala za planiranimi. Iz SIJ – Slovenske industrije jekla, katere član je tudi jeseński Acroni, so sporočili, da ne komentirajo izplačil v zvezi z božičnico ali nagrado ob koncu leta, enako izjave niso podali v loškem Sibiu.

Mebor v novih prostorih

Podjetje Mebor je v Železnikih odprlo nove prostore.

BOŠTJAN BOGATAJ

Železniki – Boris Mesec z družino oziroma podjetje Mebor z več kot trideset zaposlenimi je eden najsvetlejših vzorov slovenskega podjetništva. Pred dve letoma je bil imenovan za obrtnika leta, že dlje časa pa je podjetje med vodilnimi svetovnimi proizvajalci strojev za razrez lesa.

Podjetje ima več kot tridesetletno tradicijo. Mesec je začel delati na domačiji pri Sv. Lenartu. Vsa leta se je dejavnost širila, prostora je nenehno primanjkovalo, letos so se odločili za nakup nekdanje poslovno-tovarniške hale Alplesa v Železnikih in se pred dobrim mesecem tudi preselili. Veliko uspešnih zgodb

je Borisu Mesecu s sodelavci med drugimi zaželel tudi Branko Meh, predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije.

»Na stari lokaciji nam je vse bolj primanjkovalo prostora, saj proizvodnjo in prodajo vsako leto povečujemo. Možnosti za širitev praktično ni bilo več, zato je bilo treba nekaj storiti. Po dolgem in tehtnem razmisleku smo se odločili za nakup novih prostorov. Odločitev ni bila lahka, vendar smo prepričani, da je edino pravilna in potrebna. Zdaj bomo lažje prevzemali naročila za kompletne žagalne linije,« je zbrane nagovoril Simon Mesec, eden od treh sinov, ki so že vsi močno vpeti v poslovanje podjetja.

Ob odprtju novih poslovnih prostorov podjetja Mebor

KRATKE NOVICE

Konzorcij prodaja Telekom

Ljubljana – Telekom Slovenije in Slovenska odškodninska družba sta podpisala Pogodbo o medsebojnih razmerjih v postopku prodaje večine delnic Telekoma Slovenije. Sod je pogodbo podpisal v imenu konzorcija prodajalcev, ki skupaj predstavljajo 72,75 odstotka osnovnega kapitala Telekoma Slovenije. Pogodba opredeljuje predvidene faze v postopku prodaje, organizacijo postopka, način obveščanja deležnikov ter medsebojna razmerja med Telekomom Slovenije in prodajalci.

V NLB z novo kolektivno pogodbo

Ljubljana – Sindikat in vodstvo NLB sta podpisala novo kolektivno pogodbo, ki ohranja višjo raven pravic kot pravkar podpisana nova panožna pogodba. Nova pogodba določa nagrajevanje, plačilo za delovno uspešnost, odpravnino pri odpovedi pogodbe o zaposlitvi in regres.

Poslovne storitve za dan brez stresa!

www.posta.si

POSLOVNE STORITVE

VSE REŠITVE ZA VAŠE POSLOVNE IZZIVE NA ENEM MESTU!

Da boste lahko pomembne poslovne odločitve sprejeli hkrati hitro in preudarno, smo pripravili storitve prilagojene vašim potrebam.

POSLOVNI CENTER INFORMACIJSKIH STORITEV

- Najem računalniške opreme in vrhunskih pisarniških programov za ugodno mesečno naročnino
- Strokovno svetovanje

MEDNARODNE STORITVE

- Hitra pošta v tujino
- Mednarodni poslovni paket
- Mednarodni poslovni odgovor

Info: www.posta.si

LOGISTIČNE STORITVE

- Skladiščenje blaga
- Komisioniranje blaga
- Prevoz blaga

HITRA POŠTA

- Dostava pošiljk znotraj večjih mest najkasneje v 2 urah po naročilu
- Dostava pošiljk po Sloveniji v istem dnevu

OGLAŠEVANJE

- Oglaševanje v tiskanih medijih Pošte Slovenije (tednik Povej naprej)
- Oglaševanje na poštah
- Direktni marketing

TRGOVINA

- Peštra ponudba izdelkov za pisarno

Poskenirajte QR kodo, izberite storitev in prejmite dodatne informacije kar na vaš mobilni telefon.

Zanesljivo vsepovsod
POŠTA SLOVENIJE

Koliko je vreden evro?

Včasih se ob gledanju televizije sprašujem, koliko je vreden evro. Za tiste, ki imajo majhne plače in pokojnine, že sto evrov nekaj pomeni. Pri gledanju poročil na TV pa vidiš, da premetavajo zavitke evrov kot navaden papir. Organi pregona vedno znova odkrivajo nove in nove goljufe, ki obračajo milijonske zneske. Slovenske novice so 27. avgusta objavile, da je zloglasni Tomaž Lovše kupil jahto za 8,6 milijona evrov, iz zapora pa jo prodaja za štiri milijone. V sefu nekega državljana so pred kratkim odkrili tri milijone evrov gotovine. Plače nekaterih funkcionarjev in direktorjev so bajne. V te visoke plače in odpravnine bi morala poseči vlada. Davčni primež pa vse bolj privija tiste, ki že sedaj težko shajajo. Tudi davek na nepremičnine kaže malemu človeku zobe in bo občutno prizadel marsikoga. Spomnil sem se na znano partizansko pesem Obresti in davki nam pijejo kri. Kdo bi si mislil, da bo besedilo te pesmi aktualno po sedemdesetih letih. Po osamosvojitvi naša lepa domovina ni bila revna, po dobrih dvajsetih letih so jo

vse vlade do današnje spravile na kolena, pridno pa so pri tem pomagali prebrisani tajkuni, ki so izkoristili šibkost vlade.

Mislím, da samo z davki ne bomo rešili trenutnega finančnega zloma, ampak bi bilo treba poseči v visoke kroge naše družbe in jih vprašati o človeški morali, kako si zamišljajo življenje s 450 evri na mesec v primerjavi s tisoči evrov, ki jih prejemajo nekateri.

Stara modrost pravi, da po dežju posije sonce. Upajmo.

CIRIL ZUPAN,
MOŠNJE 24

Konec nogometa v Podvinu

Leta 1972 smo v Mošnjah ustanovili Športno društvo Partizan Mošnje, ki se je po osamosvojitvi Slovenije preimenovalo v Športno društvo Mošnje. Člani športnega društva so se ukvarjali s številnimi športnimi dejavnostmi, najbolj tradicionalna in tudi uspešna športa sta bila in sta še mali nogomet in namizni tenis. Igrišče za mali nogomet je bilo več kot 40 let v Podvinu poleg nekdanjih teniških igrišč. Lastnik travnika, na katerem je športno društvo uredilo igrišče

za nogomet, je bil do nedavnega Janez Globočnik, starejši, ki pa je pred enim letom umrl. Po zapuščinski razpravi je bila parcela, na kateri se je igral nogomet, razdeljena med dva dediča: hčerko pokojnega lastnika Darjo Kurner in sina Janeza Globočnika, mlajšega; to je avtorja tega pisma. Bil sem prvi predsednik športnega društva. Nogometno igrišče v Podvinu je nastalo na mojo pobudo. Mali nogomet je postal zelo priljubljen šport v Mošnjah. Pa tudi tekmovanje, saj so domači nogometaši več kot tri desetletja uspešno nastopali v občinski in medobčinski ligi.

Na zapuščinski razpravi sem izrazil željo, da bi dobil spodnji del parcele, ki obsega veliko večino donedavnega nogometnega igrišča. Sodnica Okrajnega sodišča v Radovljici ni upoštevala moje želje, da bi dobil omenjeni del parcele, na katerem je igrišče. Sodnici Gašperinovi sem povedal, da gre tudi za interes Športnega društva Mošnje, saj v Mošnjah ni nobenega drugega igrišča za mali nogomet. Omenil sem celo, da gre za interes ljudstva. Brez učinka. Kot sem že omenil: spodnjo parcelo je dobila moja sestra Darja. Ta parcela je že preorana. Poljedelstvo je očitno

dobilo prednost pred nogometom. Jaz sem dobil zgornjo parcelo, ki pa ni primerna za igranje nogometa. Na zgornji neravni parceli bi bilo sicer tudi možno urediti nogometno igrišče, vendar le s pomočjo velike investicije, ki pa se v teh časih ne zdi realna. Toliko v pojasnilo vsem ljubiteljem nogometa v Mošnjah in tudi izven.

JANEZ GLOBOČNIK,
MOŠNJE 16

Začetek in konec slovenskega bančništva

Če zgodovina štima, so karantanski Slovani za časa Krsta pri Savici, za časa Karla Velikega na zahodu segali do Solnograškega (Salzkammergut) in Puste doline (Pustertal). Gorenjsko, predvsem okrog Škofje Loke, Poljansko in Selško doline, Bled in Bohinj, so v 11. in 12. stoletju naselili škofje iz tirolskega Brixena in bavarskega Freisinga, z danes bi rekli nemškimi kmeti, o čemer pričajo imena Razinger, Tavčar, Majster, Bleiweis, Hiršfenfelder, Ažman, Rozman, Fister,

Rehberger in vasi Davča, Dorfarje. In do 18. stoletja je bila naša zgodovina zgodovina nemškega plemstva na slovenskih tleh: Gutenberg, Ortenburg, Valvasor, Auer-sperg, ker Slovenci lastnega plemstva nismo imeli. A nastajali so tudi gruntarski rodovi, katerim se pa zaradi zelo krvave protireformacije da slediti le do 17. stoletja. In iz teh gruntarskih rodov se je začela razvijati trgovina z dobrinami in trgovina z denarjem – bančništvo, ki je v 19. stoletju začelo postajati tudi slovensko.

Po podatkih Zveze bank v Celovcu je bila prva slovenska denarna ustanova Posojilnica št. Jakobška v Rožu, ustanovljena 5. septembra 1872. Iz te se je razvila 28. februarja 1921 Zveza koroških zadrug v Celovcu, danes Zveza bank.

Kako pa je bilo na Kranjskem, pove edina slovenska objava št. 5727 v Anzeigebblatt zur Laibacher Zeitung Nr. 221, 29. septembra 1885: Prva gorenjska kmetska posojilnica v Podbrezjah, registrirana zadruga z omejeno zavezo, na podlagi pismenih združnih pravil dne 10. maja 1885. Iz te posojilnice se je razvila Ljubljanska kreditna banka, kjer je do leta 1945 delal na

vodilnem položaju sin oz. vnuk ustanoviteljev te podbreške posojilnice dr. Fran Pavlin. Ta posojilnica je imela za ozadje Franckovo in Štrithovo domačijo in vinsko trgovino, ki je segala v 17. stoletje.

No prišla je vojna in z njo revolucija in po zmagoviti revoluciji je po nalogu zmagovalcev v revoluciji Stane Kavčič vpil, da je tak rod treba izkoreniniti in izkoreniniti ga je treba 20 m pod zemljo. S pomočjo sodišč so se hotene volje naših oblastnikov tudi glede bank izpolnile in nastale so nove banke, npr. Ljubljanska banka oz. NLB. Kam so prišle, pa danes vidimo. Stavba NLB se šopiri v mar-morju in kristalu. Varčevalcem so denar pokradli, sebi šenkali veliko zastonskih kreditov. (Ena najtrdnjših bank na svetu SBG – Schweizerischebankgesellschaft – uraduje v ponižnih stavbah.) Seveda bodo v deželi Sloveniji banke obstale, a bodo last tujih kapitalistov. In tuj kapital bo kupil tudi podjetja. O tem pričajo vsakodnevna poročila. In tisti, ki ima kapital v rokah, ima tudi državo. Slovenija postaja kolonija.

ALOJZ PAULIN

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLED

Srečo, zdravje voščimo!

Božično novoletne praznike si danes težko predstavljamo brez voščilnic, a vendar so prav božične voščilnice najmlajša stvar, povezana z božičem. Poštarji imajo v teh dneh še vedno močno povečan obseg dela, a klasične voščilnice vse bolj izpodrivajo elektronske. Nekateri pa so pri voščilih vse bolj izvirni ...

JASNA PALADIN

Prihod novega leta tako kot tudi vse druge prelomne dogodke in praznike v letu že od nekdanj spremljajo želje za zdravje, dobro letino, srečo. Nekdaj so jih od hiše do hiše nosili koledniki, v prvi polovici 19. stoletja pa so se pojavile tiskane voščilnice.

»Navada, da si ljudje voščijo pisno, je stara kakšnih sto sedemdeset let in ne več. V dvajsetih letih 19. stoletja so se pojavile prve tiskane voščilnice, ki so jih najprej prodajali v dobrodelnih namene. Svoje predhodnice so imele v voščilnicah, ki so jih od 15. stoletja dalje z roko pisale in risale redovnice, zlasti svojim dobrotnikom. Prava domovina novoletnih voščilnic naj bi bila stara Avstrija. Ker smo bili Slovenci tedaj v avstro-ogrski monarhiji, spadamo med prve narode na svetu, ki so si pošiljali novoletne voščilnice in sploh razglednice,« je v svoji Veliki knjigi o praznikih zapisal etnolog Damjan J. Ovsec. In še: »Pošiljanje voščilnic se je razširilo hkrati z razvojem tiska. Zelo pogosti motivi, ki se pojavljajo na božičnih in novoletnih voščilnicah, so zvonovi, smrečica, angelci, ptički, motivi s snegom in Kristusovo rojstvo. Veseli prizori prikazujejo nazdravljanje v čast novemu letu, uro s kazalci, obrnjenimi na polnoč, pa naga živo sonce, luno in podobno. Pogosti motivi na božičnih in novoletnih voščilnicah

so še podkev, dimnikar, palčki, sveče, igralne karte, štiriperesna deteljica in prašički. Vsi ti motivi imajo korenine v vražah in praznoverju. To so simboli, ki pomenijo srečo in hkrati zaščito pred nesrečo. Obstajale so tudi take voščilnice, ki so prikazovale prizore po gostilnah in domovih, omizja in družbe, ki veselo nazdravljajo, in podobno.«

Dolga desetletja so bile božično-novoletne voščilnice tako nepogrešljiv del praznikov. Večina jih je sama izdelovala doma, v dobrodelnih namene so jih prodajale številne organizacije, podjetja pa so jih na pošto nosila po cele pakete in poštarji so jih preštevali in raznašali v milijonih. A pisemske pošiljke so v upadanju, tako kot tudi klasične voščilnice. »Poštni operaterji razvitih evropskih držav se z upadom števila pisemskih pošiljk srečujejo že kar nekaj let. Tako je promet na področju pisemskih pošiljk v letih 2007 do 2012 upadel za dobrih 15 odstotkov. Tudi v Sloveniji nismo nobena izjema in že beležimo precejšen upad števila pisemskih pošiljk zaradi drugih (elektronskih) načinov komuniciranja ter racionalizacije poslovanja nekaterih pošiljateljcev. Tudi v letih 2012 in 2013 beležimo približno 15-odstotni upad števila pisemskih pošiljk. Kljub razvoju informacijskih tehnologij pa je v segmentu pisanja voščil še vedno zakoninjeno njihovo pošiljanje s tradicionalno pošto. To je

Ročno izdelane voščilnice in s klasično pošto / Foto: Gorazd Kavčič

ali elektronske – vse prinašajo dobre želje. / Foto: Gorazd Kavčič

razvidno tudi iz povečanega obsega prometa v predprazničnem času tako iz naslova prenosa naslovljenih navadnih pisemskih pošiljk kot

tudi povečanega obsega prodaje voščilnic na poštah,« pravijo na Pošti Slovenije.

In čeprav je občutek lepjenja poštnih znamk in

odpiranja kuvert nezamenljiv, pa nas je vedno več takih, ki v teh prazničnih dneh bolj kot klasične poštna nabiralnike polnimo in

hkrati praznimo tiste elektronske. Nekateri pa se pri tem zelo potrudijo in precej izvirne izdelovalce elektronskih voščilnic imamo tudi v redakciji Gorenjskega glasa. »Zadnjih pet let pošiljam novoletne voščilnice po elektronski pošti, a pri tem ne uporabljam tradicionalnih božično-novoletnih motivov tipa božiček, jelenčki, novoletne jelke, zasnežena zimska kočica, ki bi jih našel na spletu in jih bolj ali manj posrečene prepošiljal naprej. Take »novoletke« se mi zdijo preveč brezosebne in o pošiljatelju pravzaprav ne povedo kaj dosti. Zato vsako leto s pomočjo sodelavca oblikovalca izdelam osebno čestitko, v kateri se na fotografiji pojavljam tudi sam. Na fotografiji se običajno nahajam v kakšni hecni ali manj običajni situaciji, lahko gre tudi za fotomontažo. S fotografijo, ki je osnova voščilnice, je povezano tudi kratko besedilo, ki vsebuje tako aktualni pogled v preteklo kot želje za prihodnje leto. Pomembno je, da je besedilo izvirno, duhovito in predvsem pozitivno naravnano. Saj z novoletnim voščilom prejemniku želimo vse dobro v prihodnjem letu, mar ne. Tudi za letošnjo »novoletko« sem pripravil motiv, ki bo vsaj ob prvem pogledu kaki stotnji prejemnikov, upam, da na usta izvalil nasmeh.« Ta bo za začetek leta 2014 dovolj, pravi naš Igor Kavčič.

Od petka do petka

Sindikalno pismo Alenki Bratušek, okrepljeno tožilstvo, prva obsodba sodnika ... stran 14

Po svetu

Med štirimi ministricami v vladi Angele Merkel je tudi Manuela Schweisig. stran 15

Pogovor

Milena Miklavčič v novi knjigi resnično, iskreno in brez zadržkov o spolnosti stran 16, 17

Od petka do petka

Dušan Semolič poziva k premisleku pri privatizaciji in predvsem k ohranjanju delovnih mest, saj bodo le ta lahko prinesla blaginjo v Sloveniji. / Foto: Tina Dokl

Simon Vrhunec, generalni direktor UKC Ljubljana, pravi, da so uvedli notranjo revizijo. Lastne odgovornosti ne čuti, zato odstopil ne bo. / Foto: T. K.

Milko Škoberne je prvi obsojeni sodnik v samostojni Sloveniji. Zaenkrat zgolj na prvi stopnji. / Foto: T. K.

Voščilo za predsednico

Dušan Semolič, predsednik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, je ob zadnjih dogodkih v Skupini Helios na predsednico vlade Alenko Bratušek naslovil javno pismo. V njem sprašuje, kaj bo naredila, da ne bo uresničena formula Več privatizacije, manj zaposlenih.

BOŠTJAN BOGATAJ

Sindikalno javno pismo

Helios so pred časom prodali avstrijskemu podjetju Ring International, pred dnevi pa smo že poročali o odpuščanjih, čeprav se je prevzemnik zavezal, da bo povečeval število zaposlenih. V pismu Privatizacija za vsako ceno? sindikati predsednico vlade opozarjajo na njene besede, da je ključni del sanacije gospodarstva privatizacija.

Helios je prvi primer prodanega podjetja z vladnega seznama 15 podjetij za privatizacijo, odpuščanja pa se realizirajo še pred začetkom pogodbenih zavez novega lastnika. »Medtem ko vi govorite o privatizaciji kot poti iz gospodarske krize, domače uprave v pričakovanju novih lastnikov že napotujejo delavce na zavod za zaposlovanje. Ali je potemtakem po vašem ustvarjanje novih brezposelnih pot iz krize?« sprašujejo sindikalisti.

Opozarjajo na primer privatizacije Hrvaškega telekoma, kjer je 51-odstotni delež kupil Deutsche Telekom, po 12 letih pa se vsakoletni večstomilijonski dobički izplačujejo lastnikom, investirajo zgolj najnujnejšo (optičnih povezav skoraj ni), več kot polovica zaposlenih je bila odpuščena. Zato sindikati sprašujejo Alenko Bratušek, kaj bo naredila kot predsednica vlade, da ne bo prišlo do takšnih scenarijev.

To vprašanje je še toliko bolj pomembno, ker je Slovenija brez oklevanja zmetala v rešitev likvidnostnega krča slovenskih bank več milijard evrov, kar bo sorazmerno povečalo slovenski javni dolg – katerega dvig bo sanirala prav privatizacija podjetij v državni lasti – in na koncu zaposleni z izgubo zaposlitve. Tako sindikati, odziva predsednice še ni.

Odstranjena zdravnik

Zdravnika Vane Antolič in Zoran Milošević, ki naj bi bila osumljena nedovoljenega prejemanja daril, sta umaknjena iz razpisnih komisij. V obeh primerih so v UKC Ljubljana uvedli notranjo revizijo. Generalni direktor Simon Vrhunec pravi, da odločno obsoja kakršno koli korupcijo, kakršno koli okoriščanje na račun javnih sredstev, zlasti javnih sredstev za zdravstvo.

Ortoped Vane Antolič trdi, da ni osumljen jemanja podkupnine, saj je donirana sredstva uporabil za obnovo kirurške dvorane in to ponazoril tudi s slikama. Poudarja, da so bila sredstva porabljena transparentno: »Ne dovolim, da mediji v javnosti širijo neresnice. Nikakršen denar ni šel na moj račun. To ni bil predmet preiskave.« Milošević se novinarske konference ni udeležil, v pisni izjavi pa je zanikal prejemanje podkupnin. Denar na račun v tujini je, kot trdi, prejel za opravljeno delo v

tujini. Neuradno več deset tisoč evrov.

Tožilci bodo okrepljeni

Vlada in tožilstvo sta sklenili zavezo, po kateri naj bi slednje v prihodnjih dveh letih dobilo nove moči: 14 novih tožilcev, 40 strokovnih sodelavcev in 15 pripravnikov. Zvonko Fišer, generalni državni tožilec, poudarja, da bi našete nove sile že morali imeti: »Ne vidim potrebe, da bi se morali mi zavezati še k čemu, saj smo sedaj s 70-odstotno zasedbo dosegli kar precej.«

Po drugi strani specializirano tožilstvo potrebuje kadrovske in finančne injekcije. »Le tako se bomo lahko z bankami ukvarjali v večjem obsegu kot do sedaj. Tako bodo lahko specializirani tožilci obvladovali tudi kazniva dejanja, ki bodo skoraj zanesljivo izšla iz hišnih preiskav v zdravstvu. In vse drugo, kar že tako ali tako počno. Tudi Teš,« pravi Fišer. Generalnega državnega tožilca sicer moti, da je v osnutku zaveze predvideno, da bi moralo tožilstvo o svojem delu poročati pravosodnemu ministru. Podpis zaveze za zdaj torej še visi v zraku.

Prva obsodba sodnika

V Sloveniji se je v začetku tedna prvič zgodilo, da je sodišče zaradi zlorabe položaja in prejemanja podkupnine obsodilo sodnika Milka Škoberneta. Na prvi stopnji

so mu kolegi prisodili pet let in pol zapora in stransko denarno kazen skoraj 20 tisoč evrov.

Če bo sodba postala pravnomočna, se bo Škoberne pridružil obsojencem, ki jih je kot kazenski sodnik celjskega sodišča poslal za rešetke. Kriminalisti so ga začeli preiskovati leta 2010. Takrat je Esad Čehajić razkril, da mu je Škoberne obljubil, da bo uredil, da zanj ne bosta več razpisana priprni nalog in mednarodna tiralica in da bo zaradi procesnih napak ustavil kazenski postopek proti njemu. Čehajić je bil osumljen več kaznivih dejanj, povezanih s prostitucijo, nekdanjemu sodniku pa naj bi za posredovanje plačal 12 tisoč evrov. Tudi te bo moral Škoberne vrniti.

Točeno le še izjemoma

Državni zbor je potrdil novelo zakona o vinu, ki prinaša novost, da lahko nestekleničeno vino poslej točijo le še pridelovalci v lastnih proizvodnih obratih, v gostilnah pa je prepovedano. Prepoved ne velja za vino iz nerjavečih posod prek naprav za točenje oziroma š ankomatov. Večina vina, ki ga ponujajo gostinski obrati kot odprto vino, se sicer toči na tak način.

Z novelo zakona se tudi poenostavlja postopek kaznovanja ter zvišuje kazen za prekrške, in sicer za večje prekrške za trikrat, za manjše pa za 50 odstotkov.

Davki in luknja pod smrečico

BRANKO GRIMS, SDS

moj pogled

Ob smrti Franca Jožefa se je na Dunaju zbrala množica jokajočih. Dvorni maršal jih je hotel potolažiti in je zaklical: »Ne jokajte! Vse bo ostalo po starem!« Iz ozadja se je zaslišalo: »Saj prav zato pa jočemo!«

Nekaj let nazaj se je ključni človek tranzicijske levice javno hvalil na televiziji, kako je samo poklical bankirje po telefonu in že je bil na razpolagokreditveč deset milijonov evrov. Recimo za Stožice. Za takšno početje te dni prihaja račun. Katastrofa. Uradno je razglašena bančna »luknja« (beri: zapravljeno in pokradeno) za največje banke v višini 4,8 milijarde evrov. Toda k temu je treba prišteti še vsaj

450 milijonov za Probanko in Factor banko, 200 milijonov za dokapitalizacijo Družbe za upravljanje terjatev bank, ki bo za povrhu izdala še obveznice za 1,6 milijarde za sporne kredite. Poleg tega je treba dokapitalizirati tudi Gorenjsko banko in Celjsko banko, kjer naj bi manjkalo dodatnih 450 milijonov evrov. To ožje znese vsaj 5,9 milijarde evrov, če pa bi upoštevali še pol milijarde za razlaščenice v teh procesih (zakon bo šel na ustavno sodišče) in vse ostalo, pa bi bila »širša luknja« (smo pa res pod trtico) velika kar osem milijard evrov. Vsakemu prebivalcu, tudi otroku, bo vlada iz žepa iztrgala med 1500 in 2000 evri.

Reakcija tranzicijske levice je bila tragikomična. S pomočjo podrejenih medijev so mrtvo hladno razglasili, da so rezultati »mnogo boljši od pričakovanih« (!?!). Iz vladnih krogov so se slišali celo medijski spini, da štejejo kot »izjemen uspeh vlade« objavljene ugotovitve Murphyjev zakon pravi, da »se vedno najde dovolj ljudi, ki so pripravljeni verjeti še tako veliki laži«, toda tako očitno neumnost, da razglasiš vsaj 5,9 milijarde evrov čiste bančne katastrofe za »svoj uspeh«, pa res lahko prodaja samo še tranzicijska levica v Sloveniji, kjer osrednje medije total(itar)no obvladuje.

V vsaki normalni državi bi vlada, soočena s tako katastrofo, nemudoma odstopila. Tudi Bratuškova bi morala nemudoma odstopiti, če bi ji šlo za Slovenijo. Vendar tako državniško ni ravnala – in ne bo. Vsaj dve stranki v vladni koaliciji: Virantova DL in Jančkovičeva PS si niti v sanjah ne moreta privoščiti volitev. Ker bi po anketah ali izginili ali pa postali zanemarljivo majhni. Torej se bosta oblasti oklepali za vsako ceno. In nič se ne bo spremenilo.

Vlada je zavrnila finančno pomoč iz paketa za stabilnost evra, čeprav je skoraj brez obresti (okoli 0,25 %). Raje bo najemala kredite za 5-7-odstotno obrestno

mero, kar pomeni, da bomo za obresti plačali vsaj dvajsetkrat več, kot bi bilo treba. Norost in zločin nad naslednjimi generacijami. Vse zato, da se ne bi bič spremenilo. Prav to je najslabše. Vlada ge. Bratušek in njena koalicija tranzicijske levice sta ljudem pod božično smrečico postavili le višje davke in katastrofalno bančno luknjo.

Tako kot v Avstro-Ogrski tudi tu solze ne bodo pomagale. Če Slovenija želi razvoj, se mora vrniti na točko, kjer je dosegala po ocenah tujine, izraženih v nižjih obrestih, odlične rezultate. To je vladna koalicija pod vodstvom SDS. Sreče in pametnih odločitev v 2014!

Po svetu

Božična ministrica

Angela Merkel je že tretjič postala nemška kanclerka in verjetno najbolj vplivna ženska tega sveta. V njeni vladi so tudi štiri ministrice, največ pozornosti pa vzbuja čedna socialdemokratka Manuela Schwesig ...

MIHA NAGLIČ

Osvežujoča Manuela Schwesig

Prejšnji teden so v Nemčiji končno sestavili vlado velike koalicije. Sestavljajo jo zmogoviti krščanski demokrati, njihov partner so drugouvrščeni socialni demokrati. Zmagovita stranka je pravzaprav koalicija dveh, CDU in CSU. V slovenščini prva kratica pomeni krščansko demokratsko unijo, druga pa krščansko socialno unijo. Prva je vsenemška, združuje predvsem kristjane evangeličane, druga ima sedež na Bavarskem in je izrazito katoliška. Kanclerka je seveda še naprej in že tretjič Angela Merkel. V njeni novi vladi pa je tudi nov in svež ženski obraz. To je socialdemokratka Manuela Schwesig, ministrica za družino. Zdaj je najmlajša nemška ministrica, rodila se je maja 1974 v nekdanji Vzhodni Nemčiji (tako kot Merklova in zvezni predsednik Joachim Gauck), v mestu Frankfurt na Odri (an der Oder). Končala je študij finančnih ved in svojo poklicno kariero začela kot finančna uradnica. Mlada in čedna Manuela je hitro pritegnila pozornost medijev. Opazili so jo tudi kolegi v stranki in jo novembra 2009 izvolili za svojo

podpredsednico, pred volitvami v Bundestag 2009 jo je Frank-Walter Steinmeier vključil v svoj »kompetentni tim«; enako je pred letošnjimi volitvami ravnal Peer Steinbrück. Nova ministrica zbuja pozornost tudi zaradi svoje trdne vere. V komunistični Nemčiji je bila vzgojena kot ateistka, v družini, ki ni imela nobenih stikov s Cerkvijo; pred tremi leti pa se je skupaj z možem Stefanom in sinom Julianom krsnila ter postala članica Evangeličanske cerkve. Tej odločitvi je botrovalo sinovo rojstvo. »Ko je prišel na svet, je bil zame majhen čudež in vedela sem, da sem odgovorna zanj. Dobro pa je tudi, da je zaščitniška božja roka nad mojim sinom, mojim možem in mano.« Ministrica, ki vsak dan začne z jutranjo molitvijo, poudarja, da tudi v Svetem pismu najde moč in spodbudo za svoj boj za socialno pravičnost. Zgodba nekdanje komunistične mladinke, ki je v demokraciji postala ministrica, ima v sebi nekaj božičnega, povezana je z novim rojstvom, to pa je dvojno – rojstvo otroka, ki spodbudi tudi prerojenje v duhu. Ne nazadnje povejmo, da se za prevladujočo postavo Angele Merkel že nakazuje njena morebitna naslednica. To je Ursula von der Leyen,

v prejšnji vladi ministrica za delo, zdaj pa – presenetljivo – prva ministrica za obrambo v nemški zgodovini!

Izjave decembra 2013

Utrip svetovnih medijev se meri tudi po izjavah znanih osebnosti. Oziroma: te izjave so, kar so, šele zato, ker jih kot take objavijo mediji. Navedimo za primer nekaj najbolj opaženih izjav decembra 2013. Julian Assange, prvi človek WikiLeaks, o najlepših trenutkih svojega delovanja: »Vedno znova sem imel privilegij in čast, da sem bil lahko priča čudežu rojstva etičnega subjekta. Človek, ki je bil dolga leta le kolesce v neki državni mašineriji, kjer je apatično opravljal svoje delo, se nenadoma odloči, da ima tega dovolj – dvigne se nad svoj oportunistični vsakdan in prestopi v neko drugo sfero bivanja. Dokler so takšni ljudje med nami, obstaja upanje za vse nas.« Ameriški predsednik Barack Obama, ki bi Assangea najraje spravil »na varno«, je v Johannesburgu na žalni slovesnosti v spomin Nelsonu Mandeli izrekel tudi tole kratko, a pomenljivo zahvalo: »Južnoafričani vseh ras in slojev, svet se vam zahvaljuje, ker ste z nami delili Nelsona Mandelo.« Ameriška revija Time je utemeljila, zakaj je

po njenem izboru osebnost leta 2013 papež Frančišek: »Ker je papeštvo iz palače prenesel na ulice, ker je največjo Cerkev na svetu pripravil, da se sooči s svojimi najglobljimi potrebami, in ker je uravnotežil sodbe s sočutjem.« Olle Schmidt, švedski evropski poslanec, pa je pred božičem razložil, kako ustaviti korupcijo: »Če hočemo ustaviti korupcijo, kriminal ter slabe politike, sta odprtost in transparentnost najboljša pot. Ne moreš se skriti. Priznanje ni lahko, je pa dobro.«

Umrli Kalašnikov

V 95. letu je 23. decembra umrl Mihail Kalašnikov (1919-2013), snovalec legendarne avtomatske puške. Kalašnikovka (kratica AK 47 pomeni: avtomat Kalašnikova, zasnovan 1947) je po svetu zaslovela zaradi poceni izdelave, preprostega vzdrževanja in vzdržljivosti. »Ustvaril sem orožje, da bi branil meje domovine. Ni moja krivda, da so jo včasih uporabili, kjer je ne bi smeli. To je krivda politikov.« Od 1949, ko so z njo najprej oborožili vojake Rdeče armade, so izdelali več kot sto milijonov teh pušk. To je, žal, tudi puška, s katero je bilo od takrat ubitih največ ljudi

Manuela Schwesig, ko še ni bila ministrica; levo zunanji minister Frank-Walter Steinmeier. / Foto: Wikipedija

Julian Assange na balkonu svojega londonskega azila

Po Mihailu Kalašnikovu, heroju Ruske federacije, so poimenovali tudi eno od vodk. / Foto: Wikipedija

Slovenci v zamejstvu (383)

Brez knjige nas bo pobralo

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

V pogovorih o pomenu knjige za slovensko kulturo pogosto slišim misel pokojnega pesnika Toneta Pavčka: »Če ne bomo brali, nas bo pobralo.« V teh besedah je vsa resnica, še posebej za slovenska območja v sosednjih državah, ker je agresija drugih jezikov veliko večja. »Ker živimo Slovenci na Koroškem v okolju, ki je obdano z nemškim jezikom, je knjiga za nas dejavnik, s katerim utemeljujemo svojo samobitnost. Na Koroškem imamo precej literarnih ustvarjalcev, tudi mladih, ki so morda v Sloveniji manj znani, so pa lep zgled, kako našo kulturo in literaturo razvijati naprej,« je ob nedavni podelitvi knjig knjižnici v Pliberku/Bleiburg, ki so jih zbrali Žirovci, povedal tajnik Slovenske prosvetne zveze iz Celovca dr. Janko Malle.

Prejemniki knjig z avstrijskim veleposlanikom v Sloveniji dr. Clemensom Kojo (prvi z leve), ministrico Tino Komel in direktorjem Mohorjeve dr. Antonom Korenom (v sredini)

Izkušnji, da je knjiga dragoceno darilo in naložba v prihodnost slovenskega jezika in kulture, sledita že od leta 2002 naprej Mohorjeva družba iz Celovca in ministrstvo Republike Avstrije za šolstvo, umetnost in kulturo, ki vsakič podarita

okrog 3000 knjig slovenskih in avstrijskih piscev v skupni vrednosti nad 50.000 evrov slovenskim nevladnim socialnim in humanitarnim organizacijam ter društvom. Doslej so v tej akciji, v kateri sodeluje tudi avstrijsko veleposlaništvo v

Eden najboljših oktetov na Koroškem Oktet Suha je v adventnem času dvakrat pel v Sloveniji in predstavil novo zgoščenko z naslovom Srečne ste jasli. Sušani so peli v Plečnikovi cerkvi sv. Frančiška v Šiški in včeraj v cerkvi Antona Padovanskega na Viču v Ljubljani, v soboto, 4. januarja prihodnje leto, pa bodo peli še v Črni na Koroškem. Na Obirskem/Ebriach pri Železni Kapli pa je pevsko društvo praznovalo šestdeset let delovanja.

Ljubljani, podarili že preko 44.000 izvodov knjig v skupni vrednosti nad 650.000 evrov. Prva leta so bili prejemniki knjig slovenske osnovne šole, knjižnice in župnije, sedaj pa prevladujejo socialne in humanitarne organizacije ter slovenska društva zunaj Slovenije. Letos so knjižni dar prejeli Slovenska Karitas, ki v 463 izpostavah z nad 8000 prostovoljci pomaga številnim ljudem, slovenska

narodna manjšina v varaždinski županiji na Hrvaškem in Zveza prijateljev mladine Slovenije, ki ima v državi 150 društev s 5000 člani in skoraj 10.000 prostovoljci. Čeke sta jim podarila avstrijski veleposlanik v Sloveniji dr. Clemens Koja in direktor Mohorjeve družbe iz Celovca dr. Anton Koren, podelitve pa se je udeležila tudi slovenska ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Tina Komel.

Pogovor

Moškimi pravica, ženskam dolžnost

Milena
Miklavčič

»O spolnosti naših prednikov imamo precej izkrivljene poglede, saj so bili mnogi, ki bi o tem morali pisati, verjetno v zadregi, ko je bilo treba odpirati vrata v spalnice dedkov in babic,« je v »zagovoru« k svoji najnovejši knjigi z naslovom Ogenj, rit in kače niso za igrače, zapisala Milena Miklavčič, pisateljica, pravljíčarka, publicistka, novinarka, blogerka, z rubriko Usode tudi dolgoletna sodelavka Gorenjskega glasa. V četrto stoletja je na terenu popisala številne zgodbe, vse resnične, iskrene in povedane brez zadržkov. Z Mileno smo se pogovarjali o njenem življenjskem delu, zgolj za vzorec objavljamo tudi nekaj zgodbic.

IGOR KAVČIČ

Ogenj, rit in kače se po žirovsko reče drugače

»Agn, ret pa kače niso za igrače gre po žirovsko. A celota zapisanega v knjigi je orientirana na širšo Slovenijo, saj v njej ne pišem le o »žirovskih stvarih«. Ogenj, pomeni prepire in vse, kar sodi zraven ter vodi v sovraštvo, rit je poglavje o seksu, kače pa so razprtije in odnosi v nekem sobivanju, recimo na relaciji tašča – snaha in podobno. Naslov je več kot idealen za vse to, kar boste našli v knjigi. Res pa je, da je tak naslov tudi bolj vpadljiv kot recimo Zgodbe od nekoč.«

Sem mislil, da gre za staro reklo iz vaših krajev?

»Pregovor mi je povedal in ga tudi razložil Alfonz Zajec. Da je v njem skrito vse tisto, česar se moraš v življenju nekako izogibati in se ne smeš igrati s tem. On je živa enciklopedija, ko gre za »žirovske stvari«. Če pri kakšni zadevi nisem bila povsem gotova, sem vprašala njega. Ko sem uredila knjigo, sem mu napisano dala tudi v preverjanje. A ne pišem samo o Žirovcih, knjiga na 350 straneh prinaša zgodbe iz različnih koncev Slovenije.«

Milena, pravite, da je rojstvo v kakršnikoli obliki vselej prijetno, še posebej če traja »nosečnost« toliko časa, kot pri tej knjigi. Menda zgodbe zbirate že četrto stoletja

»Drži. Knjiga je neke vrste moje zbrano delo zadnjih petindvajsetih let, odkar hodim po terenu in si zapisujem to bogastvo različnosti človeških usod. Včasih mi je kdo povedal krasno zgodbo, izognil pa se je govorjenju na temo seksa, zgodba drugega ni bila nič posebnega, a sem pri njem izvedela kup uporabnih podatkov o spolnosti nekoč,

Valerija: Med ljudmi so krožile govornice o neki Rovtarki. Bila je na zelo slabem glasu. Nikoli ji ni bilo zadosti onegavljanja. Če ni bilo pri roki možakarjev, ji je prav prišel tudi sin. Moj oče je služil na tisti kmetiji, nekoč je slišal od stranišča, ki je stalo za svinjakom, čuden smeh. Stopil je bližje in poslušal. Potem je le odpahnil vrata. Zagledal je to žensko. Čepela je na sekretu, sin pa ji je guncal joške sem ter tja, sem ter tja. Ko je bil otrok star deset let, ga je zvalila k sebi v posteljo. Če je prišel kakšen ljubček, ga je ta enostavno zagrabil in vrgel pod posteljo

kar je tudi nekakšna rdeča nit med zgodbami v knjigi. Večina zgodb je tako objavljena prvič.«

Zakaj ste se podali prav na področje spolnosti, o kateri Slovenci tako neradi govorimo?

»Prav iz tega razloga. Z ljudmi se lahko pogovarjaš o marsičem, ko pridemo na temo spolnosti, večina ljudi nekako otrpne, presliši ali pa se obrne in gre.«

Čemu gre to pripisati?

»O spolnosti nihče ne želi preveč razpredati. Lahko se pogovarjava, koliko imaš denarja, kaj delaš v svojem poklicu, ko te na primer vprašam, kako dolgega imaš, pa bova hitro prešla na drugo temo. Ko sem se pogovarjala z ženskami, so mi nešteto krat govorile o tem, kako so delale, kako so bile zmatrane, kako zelo so trpele v življenju, a jih živ hudič ni vprašal, zakaj? Pa sem jih jaz vprašala. Zakaj je bilo tako zelo težko živeti z enim Poldetom. Ker je pil, je rekla Francka. Kaj pa je počel takrat, ko je pil? Ni bil ravno prijazen. Spraševala sem toliko časa, da sva prišli do razloga, kaj je bilo zanj tako mukotrpno, ko je morala svojega moškega vsa leta prenašati v postelji. Včasih, pred petdesetimi in več leti, so namreč v zakonu veljala drugačna pravila. Mi, mlajša generacija imamo veliko napako, ker smo premalo pozitivno radovedni.«

Positivno radovedni?

»No, nismo« fribčni »v smislu, da ljudi o spolnosti sprašuješ tudi resne stvari, ne le z namenom, da izveš kaj atraktivnega, kakšen trač. Sama sem k zadevi pristopila zelo resno in izkušnje sogovornikov so bile marsikdaj zelo travmatične. Spolnost je bila včasih predvsem za ženske izjemno mukotrpna, saj je bila največkrat obravnavana kot

Le kdo Mileni Miklavčič ne bi zaupal svoje zgodbe, tudi intimne? / Foto: Tina Dokl

Poldeta pa so vzgajale tri tete. Živeli so na večji kmetiji in ena od tet je pred tem služila pri gospodi v Celovcu, zato je svoje navade o čistoči prenašala tudi na domače. Polde se je moral – kljub veliki jezi – umivati vsaj enkrat na teden. Ko so za to izvedeli prijatelji, so se iz njega norčevali in mu šlekali, da če ne smrdi po znoju, pa po babji komandi.

moška pravica in ženska dolžnost. Pri starejših taka miselnost marsikje velja še danes. Če moški ve, da je nekaj njegova pravica, si jo bo vzel in ga ne bo brigalo, kako se pri tem počuti ženska.

Še v času moje mladosti je veljalo splošno mnenje, ko je recimo kakšna ženska, kar je bilo sicer redko, šla stran od moža, češ zakaj je pa šla, saj ima fička, dober avto, hišo, mož ima dobro službo ali pa velik grunt, saj ji ni nič manjkalo, kaj je pa še hotela

Kljub temu so take »dobro preskrbljene« ženske neizmerno trpele, ker je ta tako imenovana moška pravica žensko postavljala za objekt. Ženska v spolnosti nikoli ni bila subjekt. Ona se je morala vleči na posteljo, dati kričo čez glavo in prenesti tisto minuto dve, da je njemu prišlo. Not-ven, gor-dol in konec. Veliko žensk mi je povedalo, kako so trpele, in niso nikoli doživljale orgazma. Ena mi je razlagala, da je tudi drugim predlagala, naj se namažejo z iztrebki, da bo moškemu smrdelo in mu ne bo pasalo.«

Kar pripovedujete, si danes ne moremo niti predstavljati ...

»Tako so mi povedali ljudje. Naš problem je, da vedno

informacij o spolnosti. Danes pogledaš v knjige, na internet, včasih so tiste stvari lahko spoznavali le, ko so v štali videl bika, ki je skočil na kravo. In potem so tudi sami tako počeli. Predstavljajte si, da so bili umazani, neurejeni, brez zob, ker so jih že zgodaj izgubili. Nič se niso ljubčkali, objemali «

Nič nežnosti, zgolj po žival-sko?

»Bolj ali manj. Nežnosti so si izkazovali na primer tako, da sta šla mož in žena po maši na sprehod okrog posestva, se

na preteklost gledamo s sedanjimi očmi in se ne znamo vživeti v tisti čas. Enostavno je reči, da je za to kriva Cerkva. Ampak, kako bi sploh lahko bilo drugače, ljudje včasih niso imeli nobenih

Kaj je to orgazem, se ženskam ni niti sanjalo. Odnos je bil praviloma zelo boleč, saj mož zlepa ni poskrbel, da bi uživala tudi žena. Vse skupaj je potekalo približno na način, kot je opisovala Micika (1923): Mož je ženi ukazal ali samo nakazal, kaj bi rad. Žena je poslušno povlekla krilo navzgor (vedeti je treba, da spodnjih hlač niso nosile), nato se je ulegel nanjo, spustil hlače, povezane z vrstico, na tla in na hitrico opravil. Žena je morala ležati pri miru. Mož je bil, tako kot vsi ostali, prepričan, da lahko aktivno sodelujejo samo lahke ženske. Vsakič, ko se je spravil name, je moral tisto (seme) spustiti noter. Bog varji, da tega ne bi storil! To bi bil velik greh! Spominjam se, da me je enkrat k sebi poklical župnik in me vprašal, kaj se pri nas dogaja, ker že več kot dve leti nisem zanosila. A moža morebiti siliš, da ga potegne ven? je kričal name. Bila sem vsa trda, toda pri vsem, kar mi je bilo sveto, sem mu prisegla, da tega ne počnem. Možu tudi na kraj pameti ne bi padlo, da bi se zaradi mene odrekel užitku!

To, da je žena pokorna možu, so včasih razumeli dobesedno. Ženska ni imela nobenih pravic – razen, seveda, treh: da je bila gospodinja, da je rojevala otroke in dajala možu užitek. Naša mama je bila zmeraj tepena, kadar se očetu ni hotela vdati, so mi razlagali mnogi sogovorniki o na videz preprostih, a obenem silno zapletenih odnosih, ki so vladali med starši.

“Ljudje včasih niso imeli nobenih informacij o spolnosti. Danes pogledaš v knjige, na internet, včasih so tiste stvari lahko spoznavali le, ko so v štali videl bika, ki je skočil na kravo. In potem so tudi sami tako počeli. Predstavljajte si, da so bili umazani, neurejeni, brez zob, ker so jih že zgodaj izgubili. Nič se niso ljubčkali, objemali ”

Pogovor

Jaroslav (1922) mi je pripovedoval o paru, ki je poročno noč podaljšal v teden, saj kljub mukotrpnemu trudu, kam kaj sodi, nista mogla priti skupaj. Preplašena, polna zadrege in s strahospoštovanjem sta se končno odpravila k župniku, ki jima je blagohotno razložil, kaj mora mož narediti s svojim orodjem. Bajе sta bila potem zakonca pri praktičnem izvajanju nasvetov zelo uspešna. Ob tem moram poudariti veliko in pomembno vlogo, ki so jo imeli duhovniki pri razsvetljevanju svojih faranov. To so bili še časi, ko so duhovniki z njimi živeli v pravem pomenu besede, v dobrem in slabem. Vedeli so za vse njihove težave in skrivnosti, kolikor so le lahko, so jim tudi pomagali. Duhovniki so bili razsodniki v družinskih prepirih, bili pa so tudi tolažniki nesrečnih žena, če se je zgodilo, da jih je mož varal, pretepal ali jim ni dajal denarja za preživljanje. Žal se je prepogosto dogajalo, da so dobile le nasvet, naj več molijo ali naj bodo bolj ponižne in ubogljive. Nekateri duhovniki, tudi v Žireh je nekaj časa takšen služboval, pa so bili radodarni na bolj praktične načine: ženskam, ki so se zatele po pomoč, so pomagali s hrano ali denarjem.

pogovarjala o gospodarskih stvarih in podobno, ali pa je očemami zavezal ruto pod vratom. Pogled v intimen svet posameznika je bil osebna, drugim nedostopna stvar.«

Se ženske o izkušnjah pri teh stvareh niso nič pogovarjale med seboj?

»So se, a bolj tako mimogrede, na humoren način. Resnejša tema je to bila šele v zrejših letih, ko je šlo že marsikaj mimo, ko je katera že izgubila moža, pa je povedala kaj več. Sicer je bila spolnost nekaj, kar je bilo namenjeno zgolj rojevanju otrok, ne pa užitku. Moški, ki so imeli več denarja, so si »za užitek« privoščili seks tudi drugje. V Žireh sta bili priložni mati in hči, Vik ce so jima pravili. Neki moški mi je pravil, da je bila v središču Kranja ena taka, ki je živela v precej slabih razmerah v kevdru. Je rekel, da je prišel k njej, pa si je ona v pričlo njega vzela lavor, se umila med nogami, malo špricnila z vodo pod pazduhami, vzela ven protezo in jo odložila na omaro, češ da je bila precej draga. Prvič je končal že v treh minutah, a mu je za tisti denar potem postregla še enkrat.«

Najprej ste se orientirali predvsem na ženske zgodbe, moški so bili spočetka bolj redki sogovorniki?

»Niti ne, oboje sem izpraševala, je pa res, da so one pripovedovale o moških, ti pa obratno. Nekomu drugemu so očitali podobne stvari. Dejstvo pa je, da so bili moški vedno zmagovalci. V rokah so imeli denar, in kdor je imel denar, je bil gospodar. Tudi ko so se ženske možile in prinesle veliko doto v zakon, od te niso imele popolnoma nič. Mož je z doto običajno izplačal svoje brate in sestre. Ženske so bile ekonomsko nesamostojne in podložne.«

Kako ste prepričali ljudi, da so vam razkrivali in zaupali tudi neodkriti plati njihovih življenj?

»Danes so mnogi od njih že pokojni. Sicer pa so to ljudje, rojeni med obema vojnama, v dvajsetih in tridesetih letih prejšnjega stoletja. Kako sem jih očarala? Bom povedala, samo naj vam ne bo smešno. Če pride k vam lepa, privlačna mladenka na dolgih nogah, bi bili avtomatično v zadregi, karkoli takega povedati, če pa pride taka, malo starejša in dobrodušna gospa, zdravo kmečko dekle, pa ljudje dobi jo občutek, da se pogovarjajo z nekom, ki jim je podoben, nekako blizu. Poleg tega na

Pri spalnici sta bili obvezni dve nočni omarici, v katerih sta imela potem mož in žena vsak svojo kahlo. Med ljudmi je krožila šala, da medeni tedni trajajo toliko časa, dokler mož ne vidi svoje žene, da gre scat v kahlo. (Stranišča so bila včasih daleč stran od hiše, tudi čez cesto, in bilo je povsem razumljivo, da so imele kahle pomembno funkcijo). Moški so imeli v predalu te omarice tudi manjšo nožičko. Z njo so si odstranili nesnago, ki se jim je nabirala okoli lulčka (dlake, sirčki ...). Na ta način so se tam doli ocedili, v nasprotnem primeru bi jih posledice neumivanja motile pri spolnih odnosih.

takih srečanjih delujem tako, kot bi se s sogovornikom poznala že sto let. Malo se pohecam, in če oni mene vpraša, mu tudi jaz povem kakšno svojo izkušnjo. Ljudje tako dobijo občutek, kot da so na kavi z dolgoletno znanko. Z mnogimi tudi kasneje ostanim v stiku. Že ves teden pišem voščilnice.«

V knjigi opisujete tudi svoje lastne izkušnje in zgodbe o prednikih po mamini strani z njihovimi dobrimi in slabimi lastnostmi ...

»Mislim, da je prav tako. A kot sem že rekla, na te stvari je treba gledati v kontekstu časa, v katerem so se dogajale. Moja mama je bila sama prestrogo vzgojena, da bi me znala »cartati«, kar sem jaz kot otrok tako zelo potrebovala. Mogoče sem tega potrebovala več kot drugi, ne vem. Svojo zgodbo sem tako zapisala skozi oči svojega hrepenenja, ki ni bilo nikoli udejanjeno. Nekoč mi je mama rekla, saj si bila oblečena in sita, dali smo ti denar, da si hodila v šolo, lepo smo skrbeli zate. Vse to drži, a takrat se ni nobeden oziral na nekaj, čemur rečem čustva. Današnja generacija težko razume, da si se moral boriti za vsa ta priznanja, da nekomu nekaj pomeniš, da te je nekdo objel, in si moral take ljudi prositi, da so kdaj pa kdaj to storili. Vem, da nisem bila edina, ki je v otroških letih zaman hrepenela po čustveni toplini.«

Imate kakšen odziv, reakcijo ljudi, ki so se prepoznali v

kateri od zgodb, ki ste jih zapisali v knjigo?

»Nekateri so se zagotovo prepoznali, je pa tudi res, da sem dovolj spretna pri pisanju, da znam imena in ljudi zakriti, če na vsak način želim objaviti zgodbo. Knjiga je sicer izšla z manjšim zamikom, ker je v njej tudi nekaj zgodb, ki mi jih je povedal neki gospod, pa se njegovi otroci spočetka niso strinjali z objavo. Gospod je zgodbe prebral, se z njimi popolnoma strinjal, njegovi otroci pa ne. Ko so sedli za mizo in se pogovorili, so se le dogovorili, da zgodbe lahko objavim take, kot so bile povedane. Gre namreč za stvari, o katerih se tudi najbližji družinski člani niso nikoli spraševali, ko poveš resnico, pa so šokirani nad njo. V začetku januarja sem povabljen na FDV, da bi o knjigi in svo-

Včasih je veljalo, da nezakonske matere delajo sebi in družini sramoto. Trdili so, da so manj vredne in da so nastavljačke. Tudi možje, posebno še, če so ga imeli malo pod kapo, so se radi obregali obnje, prepričani, da rade dajo. Nesojene taščice so znale biti zelo strupene in so deklet, s katero se je poonegavil njihov sin, rade opravljale. Najmanj, kar so znesle na dan, je bilo, da niso za nobeno rabo, da so lene, umazane in da je prav, da se je zveza razdrla. Takšne gobezdačke je bilo treba trdo prijeti, saj ni bilo prav, da so svoj strup brez kazni raztresale naokoli.

jem terenskem delu govorila študentom, ki bi se mogoče s to temo ukvarjali v diplomskem ali magistrskem delu. Predstavljam si, da diplomo napišeš tako, da greš na teren in tam ustvarjaš tovrstne sociološke teme, ne pa zgolj s klikanjem po internetu in iskanjem virov in že stokrat prepisanih zgodb. Upam, da se bo kdo lotil teme tudi z znanstvenega vidika. Moja raziskava je namreč poljudna. In tako so zapisane tudi zgodbe. Pomembno je, da so bili ljudje v svojem pripovedovanju iskreni in brez zadržkov. Ljudje imamo sicer več podob. Poglejte, do mene imate nekakšno, bom rekla, uradno masko, saj o vas vem toliko, kolikor mi dovolite izvedeti. Vaši sodelavci, ki vas

vidijo pogosteje, o vas mislijo še kaj drugega, kot je vaša uradna podoba, obstaja pa še tretja podoba oziroma zgodba, ki jo vsak človek nosi v sebi in je ne razkrije ravno vsakomur.«

In tretje zgodbe so tiste, ki ste jih zapisali v knjigo?

»Tako je, zgodbe v knjigi so iz tega tretjega žaklja.«

Prehod iz starega v novo leto je tisti čas v letu, ko se sprašujemo, kaj in kako smo opravili v preteklem letu in si postavljamo obljube za leto, ki prihaja. Menda noveletne obljube ne veljajo za najbolj uspešne?

»Z obljubami se ne ukvarjam. Lahko bi rekla, da bi zarečeni kruh lahko poimenovali kar Milena Miklavčič, zato imam tudi začetek elektronske pošte zarečeno@ ... Če si obljubim, da bom danes cel dan lenarila, začnem že zju-

«Še v času moje mladosti je veljalo splošno mnenje, ko je recimo kakšna ženska, kar je bilo sicer redko, šla stran od moža, češ zakaj je pa šla, saj ima fička, dober avto, hišo, mož ima dobro službo ali pa velik grunt, saj ji ni nič manjkalo, kaj je pa še hotela ...»

Na robu

Božična zgodba, 2. del

Oditi za zmeraj

MILENA MIKLAČIČ

usode

Ena je bila stara enajst let, a življenje ji je naprtilo na rame na toliko bremen, da se ji je zdelo, da bo zdaj zdaj umrla.

»V tistem senu sem prvič razmišljala o tem, da bi bilo najbolje, če bi se to res zgodilo. Zdelo se mi je, da bi s svojo smrtjo ne osrečila le Vide, tudi ata. Vse sem naredila, da bi bila zadovoljna z menoj, kljub temu sem bila vsak dan tepena. Krivica, ki se mi je godila, je v temi, ki me je obkročala, postajala še bolj grozeča.«

Zjutraj, že zarana, se je neprespana in s šklepetajočimi zobmi zavlekla na hišni prag. »Zamudila si,« je rekel oče, ki se je odpravil v službo. Brez besed jo je spustil v hišo, se hitro obrnil, da Ema ne bi videla žalosti v njegovih očeh.

»Še danes ne vem, kaj se je tisto noč zgodilo z menoj.

Zaradi strahu, ker sem bila sama v temi, ob čudnih glasovih, ki so prihajali z vseh strani, sem komaj dihala. Lovila sem sapo, pa je ni bilo od nikoder. Kmalu po očetovem odhodu se v kuhinji prikaže mačeha, in ko me vidi vso modro v obraz, se tudi sama ustraši, vzame me v naročje in kar v copatih steče do zdravstvenega doma. Zdravnik je ravno prišel v službo, niti slekel se ni, že me položi na mizo in me začne pregledovati. Čudno se mu je zdelo, kaj bi bilo, saj ni opazil nobenih znakov pljučnice ali česa podobnega, le srce mi je razbijalo kot noro. Obrne se k Vidi in jo pobara, kaj se dogaja s »tem ubogim, suhcenim otrokom«. Ona se naredi neumno, zazija, skomigne z rameni ter zine, da se ji ne sanja. Da se ji zdi, da sem preveč zahtevna in razvajena pa da mi ona ne more nenehno streči. Medtem ko mi je sestra dala neko posodo, ki sem jo držala pred seboj, da sem laže dihala, me je zdravnik pričel slačiti. Vida je nekaj zamomljala, da mi »nič ni«, da ni treba, da me še pregleduje, a zdravnik kot da je ni slišal. Še danes vidim tisti prostor: v kotu ob steni je stala visoka, zelena peč, od nje se je širila blagodejna toplota, zdravnik pa je s toplimi prsti raziskoval modrice, že zaceljene sledove klečanja na polenu, tepeža in vsega, česar sem bila deležna

ob bolni Vidini domišljiji. Medtem ko me je kasneje sestra oblačila, se je obrnil k mačehi in ji z resnim glasom povedal, da mu »nič ni všeč«. Potem me je poslal v čakalnico, na pogovoru pa je obdržal Vido. Ne vem, kaj vse ji je povedal, spominjam pa se, da je ob vrnitvi domov razbila vse, kar ji je prišlo pod roke. Bila je vsa penasta okoli ust, ko je praznila police v kuhinji, skakala je po črepinjah in dolgo časa je trajalo, preden se je umirila. Po tistem dogodku me je še bolj sovražila. Jedi, ki jih je kuhala, so bile pretirano popoprane in slane, da nisem mogla jesti. Sošolkam so že rasle prsi, jaz pa sem hodila naokoli kot strahilo: sama kost in koža, niza spomine iz otroštva Ema.

Nekoč je prišla na obisk teta, očetova sestra, ki je živela v okolici stare Gorice. Bila je zelo lepa ženska, imela je nalakirane nohte in tudi ustnice so omamno drhtele pod roza šminko. Ni imela svojih otrok, zato je občasno zasipavala z darili Emo.

»Ni ji bilo všeč, da sem bila tako suha, očitajoče je karala svojega brata, vendar se ji je oče odločno postavil po robu, češ naj se briga zase, ne pa, da prihaja le takrat, ko želi nad njim stresati jezo za svoje osebne neuspehe. Prinesla mi je rdečo volneno jopo, ki je sicer žalostno visela na mojih kosteh, a je bila topla. V njej sem se

počutila varno. Takoj je opazila, da teže diham, začudila se je, čemu, a ne od mene ne od očeta ni dobila pametnega odgovora. Stisnila me je k sebi ter dejala, da nas bo spet obiskala čez kakšen mesec, da bo videla, če se že bolje počutim. Žal se njene besede niso uresničile. Ugriznil jo je pes, ki je imel steklino, nakar je umrla v težkih mukah. Ko je odhajala od nas, sem stala na pragu, k sebi pa sem stiskala pomarančo, ki mi jo je prinesla. Lahko si predstavljate, kako dragocena je bila! Pisalo se je leto 1969, o pomarančah smo otroci lahko le sanjali. Kakor hitro je teta izginila, je Vida zgrabila pomarančo in mi jo iztrgala iz rok z besedami, da si je ne zaslužim, ker sem premalo pridna. Minevali so dnevi, steklena vrata kuhinjske omarice, kamor jo je zaklenila, pa so bila nenehno zaklenjena.

Na dan, ko se je češki študent Jan Palach zažgal na praškem trgu v protest proti sovjetski zasedbi Češkoslovaške, se je uboga pomaranča, siva od plesnobe, znašla v kanti za smeti.

Trenutki so mi neizbrisno ostali v spominu. Ko smo šli od verouka, smo pri sosedu, ki je edini na vasi že imel televizijo, kukali skozi okno, da bi videli, kaj gleda, smo – ne da bi vedeli, za kaj gre – odprtih ust strmeli v gorečega človeka, ki je zapolnil televizijski ekran. Oče je sedel za

mizo in bral časopis, mačeha je klekljala zraven štedilnika na drva. Mislila sem že reči, kaj sem videla, pa se mi pogled ustavi na zaboju za drva. Pokrov je bil dvignjen, kar nekaj časa sem lahko molče strmela v na pol gnilo pomarančo. O njej sem sanjala, misel na sladko in sočno vsebino me je spremljala na vsakem koraku. Spet sem začutila, kako mi zmanjkuje zraka, obrnila sem se in se tiho, skoraj neslišno izgubila na poti na podstrešje, kjer sem imela sobo. Predstavljate si mojo osamljenost! Pa so besede, s katerimi jo opisujem, zelo blage, nežne Sobica, v kateri je z vseh strani pihalo, strop se je svetlil zaradi ledu, ki se je nabiral na njem, posteljina je bila nenehno vlažna, saj pozimi ni bilo nikoli zakurjeno, je bila edini kotiček, kamor sem se lahko zatekla in našla vsaj malo miru. Nikogar ni bilo, da bi me sploh »videl«. Župnik, ki nas je učil verouk, je bil star, siten in betežen, tovarišice v šoli so živele v svojem svetu, do nas, otrok, nikoli niso imele osebnega pristopa. Spominjam se, enkrat samkrat se je zgodilo, da je bilo drugače. Za osmi marec smo pisali šolski spis o mami. Pisane mi sicer ni šlo najbolje od rok, ampak takrat sem v napisano izlila svojo dušo, hrepenenje, bolečino in ljubezen do mame, ki je sploh nisem poznala. Tovarišica

me je poklicala v zbornico in mi dala čokolado Gorenjka, zato, ker takšnega spisa, kot je bil moj, še nikoli ni prebrala. Čokolado sem skrila v torbo, med zvezke, in jo zvečer v postelji jedla. Pošteno povem, da so bili tudi mnogi vrstniki vzgajani s palico, kričanjem, zmerjanjem. Morda so takrat, ko so bili sami s seboj, čutili podobno kot jaz? Ne vem. O tem se nismo pogovarjali. Moja osamljenost me je bolela, ne njihova! Tisti večer je bila prav zaradi gnile pomaranče še toliko večja in še stokrat bolj boleča. S težavo sem odprla okno, ki je bilo zaledenelo, mokro in spolzko. Končno mi je uspelo, nagnila sem se čez, strmela v temo in v mislih računala, koliko časa bi padala, če bi se vrgla v globino. Čutila sem, da me ne bi nihče pogrešal. Niti oče ne. Mama pa v svojih blodnjah sploh ne ve, da obstajam. Nobene slamice nisem imela, za katero bi se, nebogljeno, zapuščen in osamljen otrok, oprijela. V tistih trenutkih me ni niti zeblo niti nisem imela občutka, da me duši. Pozabila sem, koliko časa sem sanjarija o smrti, potem pa me prešine, da bom spet tepena, ker »mečem pole na skozi okno po nepotrebnem«, zdrznila sem se in na hitro zaprla okno. Strah pred kaznijo je na nerazumljiv način »premagal« željo po oditi za zmeraj.

(Konec prihodnjič)

Pričakovanja

DAMJANA ŠMID

moj pogled

Kot kaže stanje na cestah, v trgovinah, v denarnicah in v glavah, nas ne čaka samo konec leta, ampak tudi konec sveta. Ali nas kriza res ni še ničesar naučila? Ali smo še vedno v stanju, kot ga je opisal dedek Mraz na enem izmed svojih obiskov? Kupujemo stvari, ki jih ne rabimo, z denarjem, ki ga nimamo in se bahamo pred prijatelji, ki to niso in jih ne maramo. Bomo v teh dneh dosegli vrhunec z vsem naštetim ali nas bo le malce srečala pamet?

Ni konca sveta. Samo konec leta je. Ni začetka novega, samo nadaljevanje starega je. Sprememba se bo zgodila le, če bomo jasni s svojimi željami, osredotočeni na cilje in realni v pričakovanjih. Čarobna številka opolnoči ne bo spremenila ničesar. Silvestrski poljub ne bo začaral žabca v princa. Rodila se bodo samo nova

pričakovanja in z njimi nova razočaranja. Besedo pričakovanja radi uporabljamo. Za nosečnice rečemo, da so v pričakovanju. Od otrok pričakujemo primerno vedenje. Kriza se rešuje v skladu s pričakovanji. Nizka pričakovanja dajejo boljše rezultate. Pričakujemo najboljše in bomo pripravljene na najslabše. Moja najljubša misel pa je, da so pričakovanja naše prekletstvo. Ne vem, zakaj in od kdaj smo tako obsedeni s tem, da vedno nekaj pričakujemo. Od sebe, od drugih, do drugih, od situacij, od življenja. Prav je, da imamo cilje, da izražamo želje, upoštevamo potrebe, uresničimo sanje, postavimo meje, izrazimo zahteve, dajemo jasna sporočila. Dobro je, da smo odgovorni.

Pričakovanja pa nas običajno razdvajajo. Kažejo naše predstave o nekom ali

o nečem, kar se mora zgoditi. S tem omejimo možne izide in določimo eden in edini pravilni rezultat te predstave. Življenje ne gre vedno po načrtu. Ko čakamo, da nas bo nekdo osrečil, pa se to ne zgodi, smo začudeni in razočarani. Tudi če gremo v akcijo in naredimo vse za to sličico, pa se ne uresniči, smo še vedno razočarani. Veliko razočaranj povzroči veliko nezadovoljstva. Večkrat nad drugimi kot nad sabo. Iz nezadovoljstva se rodi trpljenje in nastanejo žrtve, ki čakajo na novega rešitelja, in ker jih tudi naslednji razočara, postane njihov življenjski moto »življenje je krivično«. To naredijo pričakovanja, kadar niso realna. Ta nerealnost, ki je skupaj v paketu s čakanjem na spremembo, nam je vsem zelo blizu. Bliže kot da rečemo bobu. Bliže kot iskanje rešitev in ukvarjanje s problemom.

Delajmo se, da je vse v redu. Če ni danes, bo jutri prav gotovo. Kolikšna je verjetnost, da zadenemo na lotu? Še številke nas razočarajo.

Uspešno vzgajamo nove rodove mladih pričakovalcev. Že sedaj znajo povedati, kdo vse jih je razočaral. Premalo pa jih naučimo gibanja v območju, kjer imajo vpliv in kjer so lahko ustvarjalci lastne resničnosti. Pričakovanja so dober posel. Mediji v nas vzbudijo nerealna pričakovanja, ki jih uspešno združijo s čustvi in hitrimi rešitvami. Nimete boljše kombinacije. Naše zadovoljstvo je pogojeno s petdnevni dietami, nikoli več dlakavimi nogami, z napeto kožo do smrti, z dišečimi podpaduhami po telovadbi in z belim, še bolj belim, najbolj belim perilom.

Je to res merilo naše sreče? Mar ne postanemo tako

ujetniki vsiljenih pričakovanj in vlog, ki naj bi jih igrali? Vse do dne, ko se vprašamo, ali so ta pričakovanja res del našega življenjskega načrta. Ali obstaja mogoče tudi načrt »b«, v katerem si postavimo realne cilje in so vredni truda, energije in časa? Kaj ni že čas, da se vprašamo, kaj si zares želimo zase? Stopimo z območja udobja v smislu »nekdo bo že poskrbel zame«, »nekega dne bo vse drugače«, »spremembe so nevarne« in se podajmo na tiste poti, kjer še nismo bili. Naj vas novo leto ne zapelje s starimi obljubami v novi preobleki. Zajemite veliko žlico poguma, talentov, želja in si iz starih izkušenj ter novih spoznanj zmešajte osvežujoč napitek z okusom svobode. Pod njim se podpišite in ga počasi zaužijte. Zagotavljam vam, da ne boste nikoli več kašljali

Zanimivosti

Planinski izlet: Škabrijel (646 m)

Krvavi steber obrambe

V času poletne gorniške sezone smo obiskali nekaj vrhov, višjih od dva tisoč metrov, kjer ostaline še danes nemo pričajo o vojnih grozotah prve svetovne vojne. V neposredni bližini Nove Gorice je hrib, kjer je v mesarskem klanju padlo več kot 40000 vojakov z obeh strani, italijanske in avstro-ogrške.

JELENA JUSTIN

Avgusta 1917 je italijanska vojska začela 11. soško bitko. Uspel jim je preboj preko Soče na zahodno planoto Banjšice. Ko je general Borovčič umaknil avstro-ogrsko vojsko izven dometa italijanskih topov, so se Italijani usmerili na Škabrijel, zadnji branik v bližini Nove Gorice po padcu Svete gore in Sabotina; in ostal je v slovenskih rokah.

Škabrijel je danes z gozdom poraščen do samega vrha, pred skoraj 100 leti, ko je tod divjala 11. Soška bitka, pa je bil hrib gol. Pogumnim branilcem je hrib uspelo ubraniti zaradi močne volje in utrjenega sistema številnih kavern. Italijanska vojska je za nekaj kvadratnih

kilometrov bojišča par dni nepretrgoma uporabljala 700 topov in nekaj sto minometov. Dogajanja si ne znamo predstavljati!

Na Škabrijel se bomo povzpeli od gostišča Kekec, ki ga dosežemo iz Kromberka. Po avtocesti se zapeljemo proti Ajdovščini in nadaljujemo do izvoza za Kromberk. V Kromberku nas v velikem križišču smerokaz usmeri desno proti gostišču Kekec. Čaka nas približno 3 kilometre asfaltirane ceste. Pod gostiščem na parkiramo.

Od avta nadaljujemo po asfaltirani cesti, ki se zmereno vzpenja, proti Škabrijelu. Višje, kjer je na desni strani plinovod, dosežemo še eno manjše parkirišče. Pot nas vodi mimo čudovitega travnika, kjer raste ogromna lipa.

Sledi pas skozi gozd, ko je naenkrat konec asfalta, smerokaz pa nas usmeri levo na makadamsko pot, kjer je tudi vodno zajetje. Po makadamu nadaljujemo do naslednjega križišča, kjer zavijemo desno. Pot postaja bolj kolovozna in kmalu se levo v gozdno pobočje odcepi planinska steza, ki dokaj hitro pridobiva na višini. Steza višje postane širša in se vzpenja v okljukih. Vodi nas mimo t. i. Štefanovega bivaka, na nadmorski višini 573 metrov. Tik pod vrhom Škabrijela nas čaka nekaj korakov zelo strmega terena in že smo na vrhu, kjer je ogromen razgledni stolp, dovolj širok, da se tudi tisti z vrtoglavico lahko povzpete nanj. Stolp omogoči čudovit razgled na vse strani neba. Na sosednja vrhova

Sveto goro in Sabotin ter dolgo linijo Soške fronte, vse tja do Krna. Ob jasnem vremenu se pokaže tudi očak Triglav, vidijo se Dolomiti, vidi se Trst in vrhovi proti jugu in jugovzhodu.

Na vrhu mi je v oči padla spominska plošča s pravnim napisom: V spomin vsem, ki so morali na tem hribu umreti 1916-1917.

S Škabrijela lahko sestopimo po poti vzpona nazaj do jeklenega konjička ali pa se spustimo proti vzhodu do sedla Vratca. Spust poteka po strelskih jarkih in vijugasti stezi. Na sedlu se po kolo vozu mimo samotne kmetije vrnemo na pot, po kateri pridemo na izhodišče.

Samo ime hriba, Škabrijel, spominja na ime Gabrijel. In res je. Poimenovan

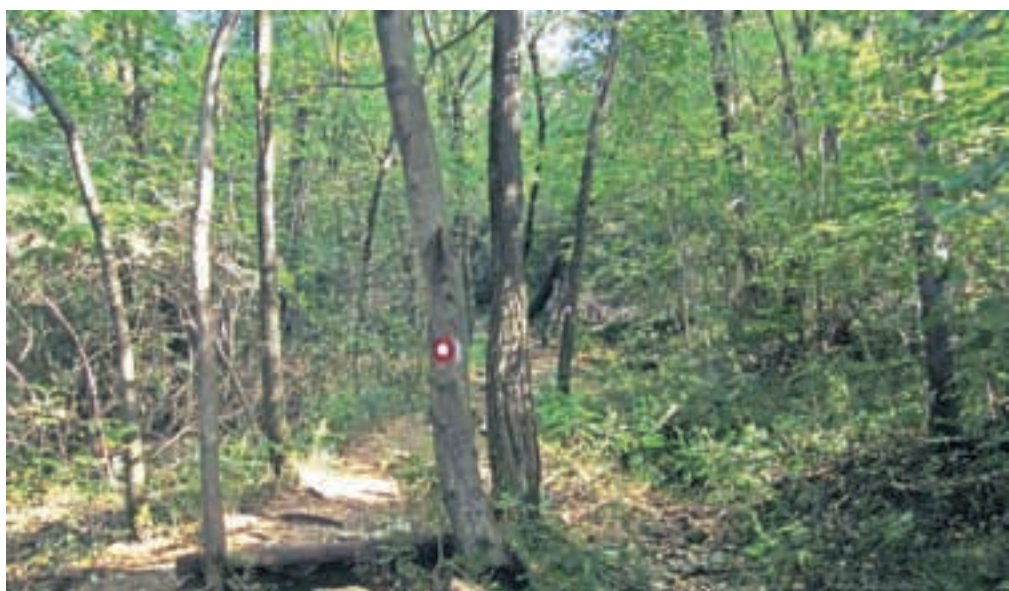

Razgledni stolp omogoči fantastičen razgled s Škabrijela, saj je vrh poraščen povsem do temena. / Foto: Jelena Justin

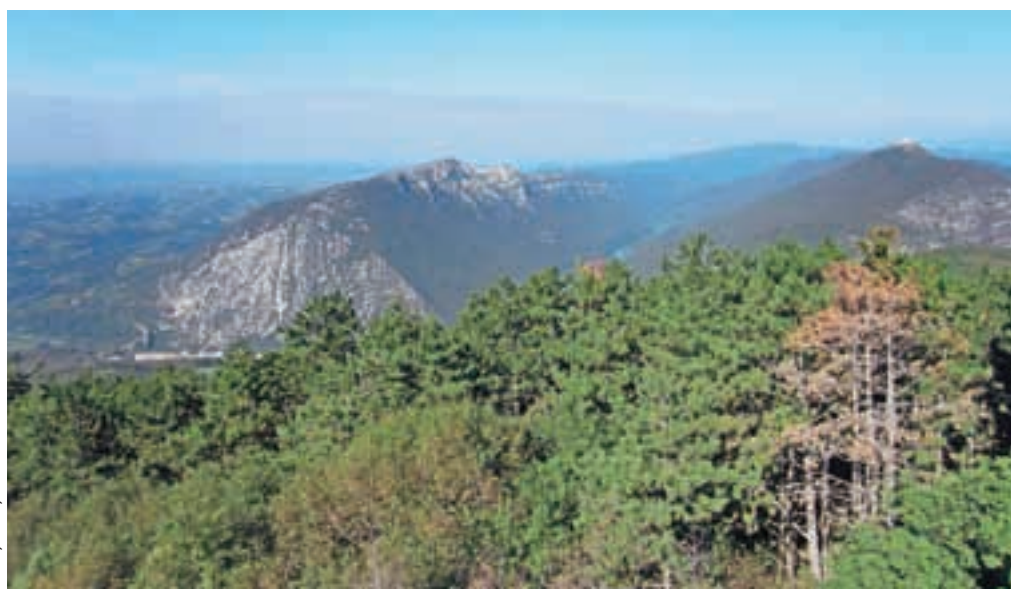
je bil namreč po nadangelu svetem Gabrijelu, ki prinaša mir, preobrazbo, je angel umetnosti, discipline. Hkrati je poleg Mihaela najvišje postavljeni angel v krščanski religiozni hierarhiji. Kljub tej odličnosti pa so Škabrijel številni vojaki imenovali Hrib smrti, saj je ta branik

slovenstva postal večno počivališče za številne vojake, ki so prihajali vse od Baltskega pa do Sredozemskega morja.

Nadmorska višina: 646 m
Višinska razlika: 325 m
Trajanje: 1 uro in 30 minut
Zahtevnost: : ★★★★★

Udobna steza skozi listnati gozd se le nekajkrat bolj strmo povzpne. / Foto: Jelena Justin

Z razglednega stolpa se odpre panorama na vse strani neba. Najbližje sta nam Sveta gora in Sabotin.

Solata, ki ne pride iz mode

ALENKA BOLE VRABEC

mizica,
pogrni se

Pravijo ji zvezda med solatami in res ima dokazljivo zgodbo, ki bo 2014 stara 120 let. Waldorfska solata. Prvikrat je postregel z njo Švicar Oscar Tschirky, ki je bil vodja restavracije v luksuznem newyorškem hotelu »Waldorf«. Goste je solata navdušila. »Waldorf« je bil v vseh ustih, kar je vzpodbudilo Tschirkyja, ki je 1896 napisal svojo prvo kuharsko knjigo in jo izdal ne pod pravim imenom, ampak kot »Oscar iz Waldorfa«. Potem ko se je upokojil, je ustanovil starostni dom za upokojene šefe kuhinj in tam naj bi ga menda obiskal znameniti skladatelj Cole Porter, ki je »waldorfsko solato« uvrstil v besedilo dueta v svojem slovitim muzikalu »Anything goes«/

Vse je mogoče, 1934. V pesmi »ti si vrh, ti si na vrhu, a jaz na dnu« si sledi več kot petdeset komičnih primerjav punca je za ljubimca rimski kolosej, louvrski muzej, Dantejev pekel ovomaltine, brokoli, waldorfska solata skratka zmešnjava zmešnjav, kar muzikal z zapleteno, iskrivo, kičasto zgodbo tudi je. Ko se stvar končno razplete, vsak dobi »svoje ali svojo«. Cole Porter je idejo za muzikal dobil na križarjenju na neki nemški ladji. Muzikal je še vedno živ, predvsem pa nekatere melodije, posebno »anything goes«. Vse je mogoče se mi mota po glavi, ko premišlujem, kaj bom s silvestrskim menijem. Solatke, ena bo celo ob glasbeni spremljavi, pršut

in hladni oblizki, za čas med nočjo in jutrom pa nekaj krepkega na žlico, kar bi z užitek pojedel kakšen zaprišen stepni nomad In tako se brez norije na silvestrovo brez slabe vesti lahko zaklepetam pri svoji frizerki ...

Waldorfska solata

Za 4 osebe potrebujemo: 400 g stebelne zelene, 200 g kislih jabolk, 3 žlice limoninega soka, 40 g orehov, 4-5 žlic majoneze, 2 žlici sladke smetane, sol, poper, sladkor.

Stebelno zeleno očistimo in zrežemo na tenke ploščke. Jabolka olupimo, odstranimo peščice in zrežemo na drobne kocke. Stebelno zeleno in jabolka damo v skledo in prelijemo z limoninim

sokom. Primešamo grobo sesekljane orehe. V lončku zmešamo majonezo in smetano. Začinimo s soljo, poprom in ščepcem sladkorja po želji. Solato pustimo počivati pol ure. Nato jo po potrebi še dodatno začinimo.

Piščančja solata

Za 4 osebe potrebujemo: 200 g motovilca, 4 majhne piščančje prsi, 400 ml kurje juhe, 1 šalotko, 1 žlica gorčice, 3 žlice zeliščnega kisa, 8 žlic oljčnega olja, pol majhne melone, 2 avokada, sol, poper, ščep kajenskega popra.

Motovilec operemo in osušimo. Piščančje prsi splaknemo in osušimo. Dve žlici olja segrejemo v ponvi; meso

natremo s soljo in poprom, lahko še s kajenskim poprom. Meso opečemo.

Zavremo juho, zmanjšamo ogenj in damo vanjo meso, da se kuhlja 10 minut na majhnem ognju. Šalotko olupimo in sesekljamo ter jo zmešamo s kisom in gorčico. V tankem curku prilijemo preostalo olje in stepamo z metlico. Preliv razredčimo s 50 ml juhe.

Melono olupimo, odstranimo peščice in jo narežemo na majhne kocke. Prav tako avokado.

Na servirni krožnik damo motovilec. Nanj položimo rezine mesa, kocke avokada in melone enakomerno raztresemo po solati. Preliv postrežemo posebej. Tekne z dobrim kmečkim kruhom.

Razočarano upanje

MIHA NAGLIČ

mihovanja

Kako so nas razočarali! Kdo? Tako rekoč vsi, ki smo jim v novi državi, rojeni 1991, poverili svoje zaupanje. To ugotovitev bi moral zapisati v prvi osebi ednine, a prepričan sem, da je takšno tudi občutje mnogih sodržavljanov. Moje temeljno upanje v novi državi je bilo: zdaj bo pa marsikaj drugače! A zdi se, da na demokracijo in kapitalizem nismo bili dovolj pripravljene. Znašli smo se sredi obilja novih političnih in poslovnih možnosti. Večina smo jih sprejeli, a ne prav aktivno. Mnogi pa so jih zgrabili drzno, nekateri tudi predrzno. Poznate Krisperjevo hišo v Ljubljani? Po imenu najbrž ne. Po vsebini pa gotovo. To je tista imenitna stara meščanska hiša nasproti magistrata, na vogalu Mestnega trga in Stritarjeve ulice. V nji je bila knjigarna DZS, tu si lahko

kupil knjige, imela je tudi papirnico in v njej oddelek z vsemi mogočimi obrazci. Metamorfoza kratice DZS pa se mi zdi ena najbolj simbolnih v tej državi. Pomenila je: Državna založba Slovenije. Ko se je te firme in blagovne znamke polastil tajkunski prvoborec Bojan Petan, ji je hotel vdihniti čisto nov pomen: »Drzni znanilci sprememb«. Drzna je bila ta sprememba predvsem zanj, za večino državljanov je bila čista izguba. Izgubili smo eno najboljših založb in solidno knjigarno. Letos sem v Ljubljano hodil bolj malo. In ko sem po poletju enkrat spet pripešal okoli tistega imenitnega Krisperjevega vogala, namenjen v sosednji Trubarjev antikvariat, sem debelo pogledal: knjigarna je dobesedno izpuhtela, v njej se je naselil – Drogerie Markt!

Knjigarna je torej postala drogerija. Da ne bo nesporazuma: nič nimam proti ugledni tržni znamki DM. A njeno ime je tako zgovorno, v kontekstu tega zapisa mi pomeni tržno drogo. Obilje »svobodnega« trga, ki smo ga dobili v naši novi državi, je na večino od nas učinkovalo kot droga. Evforija potrošništva nas je tako omamila, da nismo opazili, kaj se je vsa ta leta dogajalo za fasado. Predvsem se je na veliko kradlo! Državljanji smo hodili na volitve v prepričanju, da volimo naše predstavnike, izbranice, ki bodo v našem imenu upravljali to državo kot dobri in pravični gospodarji.

V resnici pa so nekateri od njih družbeno lastnino in z njo povezane socialne pravice vzeli kot plen, plenili so za svoje stranke, pajdaše in mnogi tudi zase. Morali bi upravljati državo in njeno premoženje, dejansko so postali drzni plenilci nekdanje skupne lastnine.

Seveda: tega niso počeli vsi v enako veliki meri, med izvoljenimi so bili tudi pošteni posamezniki. Tako vsaj trdijo. A ta odgovor v resnici ne drži. Tudi tisti, ki sami niso kradli, bi morali na svojih povzdignjenih položajih videti, kaj se dogaja, in nekaj ukreniti. Če tega niso videli, pa so bili naša pomota; če so bolehalo od hotene ali nehotene kratkovidnosti in slepote, niso sodili na tiste položaje. V kazenskem pravu velja, da ni kriv le tisti, ki krade. Kriv je tudi tisti, ki je krajo videl, pa je ni prijavil, preprečil ali kaj drugega ukrenil. In tu je kleč. Ta kazensko pravna in moralna ugotovitev ne velja le za naše izvoljence, velja tudi za nas vse. Mirno smo ves ta čas gledali, kaj so počeli. Če pa tega nismo videli, to pač ni opravičilo, je le razlaga, ki nam zdaj nič ne pomaga. Svoj delež krivde moram tu priznati tudi sam. Naloga novinarjev in urednikov ni, da pojejo hvalo politikom in politikom, ampak da razkrivajo njihove napake. Bomo to zmogli zdaj, ko smo končno spregledali? Upamo lahko, med novoletnimi prazniki je upanje dovoljeno. Med letom pa se mora izkazati z dejanji.

Vaš razgled

Prazničnim dnevom bi se prilegla podoba, kakršno je v objektiv pred časom ujel Božidar Jernej Malovrh, ki nam z ženo Vero vošči lepe praznike, v letu 2014 pa obilo vzpodbudnih novic in zadovoljstva ob ustvarjanju časopisa. Če je že narava turobna, pa si vsaj zamislimo praznično vzdušje, kot ga nam ponuja fotografija. D.Ž. / Foto: Božidar Jernej Malovrh

Andrej Tarfila nam pošilja sliko z željo, da bi po vsakem slabem vremenu vedno posijalo sonce, in meni, da je kljub trenutni slovenski negotovosti vedno upanje za nove oziroma boljše čase. G. K. / Foto: Andrej Tarfila

Nove knjige (203)

Pučnik

MIHA NAGLIČ

»Zgodovina bo dr. Jožeta Pučnika pomnila in obravnavala kot osamosvojitelja. Kot motor slovenske demokratizacije in snovanja nove države. Zame je dr. Jože Pučnik veliko več. Je navdih in vzor. Njegova veličina ni le v njegovih zrelih letih, ko je zapustil varno zavetje zdomske Nemčije in prišel v negotovo Socijalistično federativno Republiko Jugoslavijo, kjer je paraže dvigovala pokrov. Njegova veličina je v njegovi mladostni zagnanosti, idealizmu in nepopustljivosti. V njegovi trdni veri, ki jo je v spominih na očeta opisal Gorazd Pučnik z besedami: Stvari v Jugoslaviji gredo narobe in treba jih je popraviti. In dokler

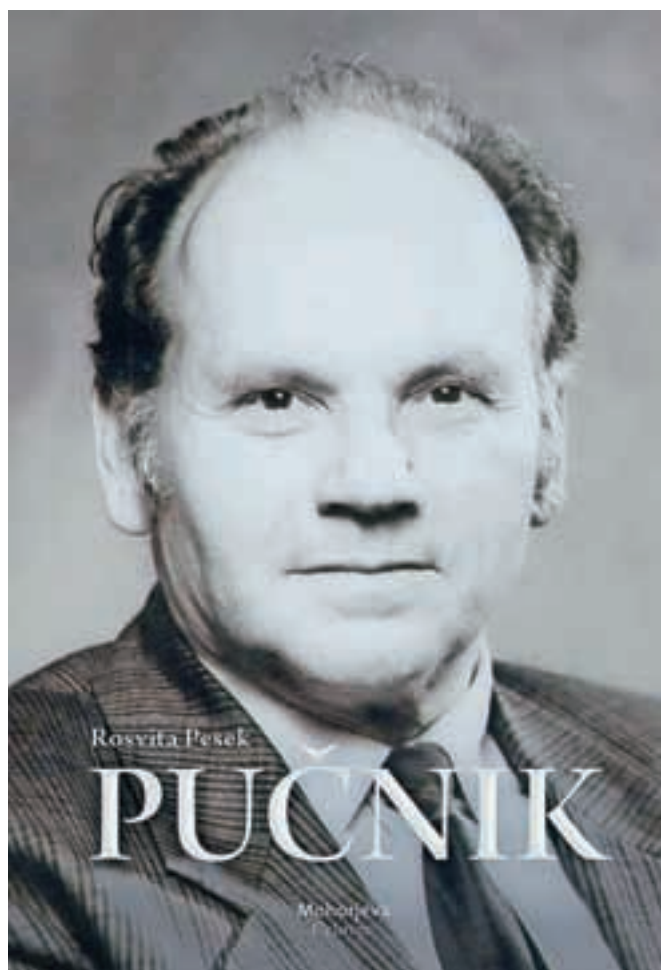
stvari ne gredo prav, jih je treba popravljati vedno znova in znova! In v tem je jedro, bistvo in aktualnost Jožeta Pučnika še danes. Povsem jasno nam mora biti, da niso šle zgolj v Jugoslaviji in takratnem enopartijskem komunističnem sistemu stvari narobe, ampak nam tudi demokracija v samostojni Sloveniji ni bila položena v naročje kot brezmadežna in idealna enkrat za vselej. Tudi v naši demokraciji je treba marsikaj popraviti. Tudi ona je ranljiva in pokvarljiva, sploh v svojih mladih letih, ko vanjo še posegajo lovke totalitarnege. In danes naravnost kliče po Pučnikih. Kliče po ljudeh trdne volje, osebne hrabrosti, neizmerne notranje moči, ki ne poznajo oportunitizma in

popustljivosti in ki so v imenu skupnega dobrega pripravljene biti tudi glas vpijočega v puščavi. Ne glede na osebno ceno, ki jo zato plačajo!«

Gornji odlomek je iz odlične knjige, ki jo je o politiku in sociologu Jožetu Pučniku (1932-2003) napisala novinarka Rosvita Pesek. Kot voditeljico na TV Slovenija jo poznamo vsi, mnogi pa ne vedo, da ima tudi doktorat iz zgodovine. Iz knjige o Pučniku se vidi, da je ni pisala »zgolj« zgodovinarica, ampak bolj novinarka in hkrati avtorica, ki je Pučnika osebno poznala in visoko cenila. Da bi danes potrebovali še kakega Pučnika, je gotovo res. Hkrati pa je vprašanje, zakaj ni Pučnik postal slovenski Havel? Zakaj ga je

za svojega vzela le slaba polovica Slovencev, zakaj ne vsi, ko pa je iz njegovega življenja in dela več kot očitno, da si ni prizadeval le za interese ene od strank, ampak predvsem za interes nacije. Če kdo, je on res s srcem delal za to, da bi ta narod dobil svojo državo. In da jo je, je tudi njegova zasluga. Če vas zanima, jo ta vprašanje in če bi radi prebrali dobro napisano zgodbo Pučnikovega enkratnega tragičnega življenja in dela, potem morate vzeti v roke prav to knjigo. Priporočam.

Rosvita Pesek, Pučnik, Mohorjeva, Celovec, 2013, 492 strani, 35,90 evra, www.mohorjeva.at

Tiho, tiho GG

ZA TRADICIJO IN PEVSKI UŽITEK

Vsakoletni Koledniški koncert v Kropi je poleg treh zborovskih postav in mladih domačih glasbenikov s svojim glasom počastila priznana mezzosopranistka Bernarda Fink Inzko.

Igor Kavčič

Koledniški koncert v Kropi že tradicionalno vsako leto pripravijo na nedeljo pred božičem. Vse od leta 1967, ko so kroparski pevci koled'vali prvič. Ko sem povprašal Egija Gašperšiča, ki je srce in duša, že vsa ta leta pa ob pomoči pevcev iz zbora Kropa tudi organizator, kolikokrat doslej je koncert izostal, mi je na kratko v duhovitem tonu odgovoril: »Kolikor vem, smo ga imeli vsako leto.« Najprej je potekal v manjšem obsegu z moškim zborom, kasneje pa smo koncert začel širiti in nadgrajevati. Oh, koliko različnih pevskih sestavov, glasbenikov in solistov je doslej že nastopilo na našem koncertu,« je povedal Egi Gašperšič, dolgoletni dirigent zborov Koledva, pod njegovo taktirko pa so seveda tokrat nastopali tudi mladi glasbeniki in solisti. Sodelovali so tako s poklicnimi kot ljubiteljskimi glasbeniki in pevci, radovljiško glasbeno šolo, zamejskimi zbori iz avstrijske Koroške in Italije.

Tokrat se je povabila za nastop odzvala odlična pevka Bernarda Fink Inzko, letos z bratom Markom Finkom tudi prejemnica nagrade Prešernovega sklada. Odlična slovenska pevka, rojena v Buenos Airesu, je še dva dni pred nastopom pela na velikem odru v portugalski

Letošnji Koledniški koncert so pod vodstvom dirigenta Egija Gašperšiča oblikovali trije zbori, komorni orkester odličnih mladih instrumentalistov in gostja, mezzosopranistka Bernarda Fink Inzko. / Foto: Tina Dokl

Lizboni. »Pela sem Božični oratorij J. S. Bacha, štiri koncerte, vsakič tri kantate, z zborom in orkestrom Fundacije Gulbenkian, pod vodstvom švicarskega dirigenta Michela Corboza. S temi občutki sem danes prišla sem v Kropo,« je povedala Fink Inzkova, ki je na koledniškem koncertu v dveh sklopih ob spremljavi komornega ansambla zapela pet koroških ljudskih pesmi, kroparsko, dve J. S. Bacha ter v duetu z Lizo Šparovec še kamnorigiško ljudsko pesem Tiho, tiho, kaj vam povem.

»Zelo sem uživala v tem duetu. Liza ima zelo lep glas in upam, da bo še naprej dobro delala in da bo imela srečo s samimi dobrimi profesorji. Mlada pevka ima pevski ogenj in ne sme pustiti, da bi ugasnil.« O priložnosti,

zapesti v duetu s pevko takega formata, sem povprašal tudi mlado obojetavno pevko. »Takah priložnosti res ni veliko in peti skupaj z Bernardo Fink Inzko je pravi užitek,« je samozavestno odgovorila Liza Šparovec in dodala, da je imela občutek, da je bila priznana pevka v duetu z njo prav tako suverena kot bi pela ob kakšni izkušeni zreli pevki. Na vprašanje, ali petje ali violončelo, je v sekundi izstrelila petje. Liza je namreč vseskozi tudi igrala v komornem sestavu skupaj z bratom Blažem Šparovcem (klarinet), Nejcem Mikoličem (violina), Juretom Zupanom (kontrabas) in pianistom Damjanom Brarjem. Vsi so mladi glasbeniki, domačini.

Ob obeh pevkah in uvodnemu nastopu baritonista Tomaža Štularja je v drugem

delu koncerta najprej zapel Moški zbor Kropa, sledil je Ženski zbor Koledva, na koncu pa še združen Mešani zbor Koledva. Tako kot vsa leta se je koncert zaključil s tradicionalno kroparsko kolednico Preč je zdaj to staro leto, ki so jo zapeli vsi, tudi poslušalci v skoraj do zadnjega sedeža polni dvorani. »Veseli smo, da smo koncert izvedli v »polni« postavi, da se je povabilu odzvala naša odlična pevka in je tudi našemu klarinetistu Blažu uspelo prileteči iz Berlina, kjer študira,« je še dejal Gašperšič, nad večerom pa je bila navdušena tudi Bernarda Fink Inzko: »Večer je bil čudovit. Takim zborom vsa podpora za pripravo koncertnih večerov in moram priznati, da so mi nastopi na njih v veliko veselje. Včasih celo bolj kot na velikem odru.«

Z ljudsko pesmijo iz Kamne Gorice Tiho, tiho, kaj vam povem, sta v duetu navdušili Bernarda Fink Inzko in mlada obojetavna pevka Liza Šparovec. / Foto: Tina Dokl

Glasba in petje se od leve začne pri dedu Egiju Gašperšiču, nadaljuje z vnukoma Lizo in Blažem Šparovec in zaključuje z očetom in zetom, pevcem v zboru Matejem Šparovcem. / Foto: Tina Dokl

Zadnja skladba koncerta Preč je zdaj to staro leto že tradicionalno z nastopajočimi zapoje vsa dvorana. / Foto: Tina Dokl

100 % GARANCIJA - NAKUP BREZ TVEGANJA!

z vami že 5 let

Dežela Zdravja
d.o.o., Vrtnarja 6a, 1360 Vrhnika

Bi bili radi še boljši ljubimci ?

www.sextablete.si

- NA VOLJO BREZ RECEPTA - NARAVNO IN ZA VSA LETA

040 800 560

4 tablete + 1 brezplačno = 30,60 EUR
9 tablet + 3 brezplačno = 58,14 EUR (za 12 tablet)
13 tablet + 7 brezplačno = 82,62 EUR (za 20 tablet)

Kako lahko pride do trajnega povečanja ?

www.penistablete.si

- ANONIMNA DOSTAVA - BREZ STRANSKIH UČINKOV

031 246 816

10 tablet = 32,74 EUR
20 tablet + 4 brezplačno = 63,51 EUR (za 24 tablet)
30 tablet + 10 brezplačno = 93,30 EUR (za 40 tablet)

HUMOR, HOROSKOP

ČIGAV MOPED JE NA SLIKI

Za novoletno kratkočasje vam tokrat namenimo nagradno vprašanje. Čigav moped je na sliki?

Mali Brat

Saj poznate tisti znameniti dialog med Fabienne in Butchem iz filma Šund (Pulp Fiction), ki gre takole: *Whose motorcycle is this? It's a chopper, baby. Whose chopper is this? It's Zed's. Who's Zed? Zed's dead, baby. Zed's dead.*

Prvi namig, da ne gre za moped iz filma, bi bil lahko tale: moped na fotografiji, parkiran pred gradom v Gorajtah, nikakor ni chopper, ampak je čisto navaden avtomatik (naslednik legendarnega Ponny Ekspresa). Drugi namig nam pove, da njegov lastnik ni Zed, ker je že zdavnaj mrtev. Samo pomislite, koliko gledalcev po svetu je v filmu že videlo njegovo smrt.

Papoglejmo, kdobiselahko pripeljal s temle mopedom.

Najprej nam na misel seveda prideta dva dobra moža: Božiček in dedek Mráz. Ta dva sta se v različnih izmenah v teh dneh precej sukala po pravljicni deželi. Izvedeli smo, da zaradi pomanjkanja snega jelenja vprega letos sploh ni prišla do izraza, pa sta morala možakarja zato iz garaže potegniti mopeđa.

Ena izmed možnosti je tudi, da se je z mopedom pripeljal Borut Pahor. Saj ga poznate, doma ima katrco, zakaj ne bi imel še ta starega Tomosovega avtomatika. Ker mora ves čas nekaj početi, so ga najbrž tudi v pravljicni deželi ponucali za malo večjega palčka. Z mopedom bi se lahko pripeljal tudi papež Francišek. Izkazal se je s svojo skromnostjo in je med verujočimi in neverujočimi zelo priljubljen. Dejstvo pa je, da tudi okrog okrog Gorajt dobro pozna, saj smo ga pred precej leti tu že srečevali.

Čigav moped je parkiran pred gradom v Gorajtah? / Foto: The Okl

Možno je, da je moped sredi gozda parkiral kateri od gozdarjev Zavoda za gozdove, kjer menda niti za bencin nimajo več denarja. Potem pa fantje zmešajo marsikaj. Avtomatik pa itak dela na »mešan co«.

In konec koncev: lahko bi bil tudi Slavc iz Virmaš. Z ženo sta se pripeljala z

mopedom, a se ga je v pravljicni deželi pravljicno nalezal. Kot razumen državljan je domov odšel peš, njegova žena pa tudi. Po avtomatik se je vrnil naslednji dan.

Nagrada za pravilen odgovor je pričujoča fotografija, ki vam jo bomo poslali po elektronski pošti.

Če ste dobili božična darila, ste jih dobili, za letos je razvoj končan. V dežju niti Božička ne spravite ven, kaj šele da bi Rudolf svoje jelenčke zapeljal iz garaže.

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki Gorenjskega glasa izkoristite popust v višini 10%. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: 040 514 975

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA IN MARICA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Vaše počutje bo zelo pozitivno. Imeli boste občutek, da vam grejo stvari po maslu. Pri denarju boste obrnili nov list. Tudi poslovno vam bo uspelo, da boste stvari lahko pripeljali tako daleč, kot si želite. Presenečeni boste.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Res bo po večini vse odvisno od vašega razpoloženja, a kljub raznim preprekam se boste imeli lepo, kjerkoli pač boste. Prijetna zmeda se vam obeta v ljubezni, a ker ste v obdobju sreče, ste lahko popolnoma brez skrbi.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Ker še preveč dobro veste, kaj pomeni biti iskren s seboj, boste v prihodnjih dneh težko prenašali ljudi, ki tega še ne razumejo. Bodite mirni in potrpežljivi, vse to vam prinese dobre rezultate. Ne bodite preveč razsipni.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Nekaj časa posvetite kondiciji, lahko je to samo sprehod po zimskem travniku. Počutili se boste veliko bolje kot sicer. V ljubezni boste doživljali vzpone, saj si padcev nič več ne dovolite. Tvegan posel vam bo prinesel dobiček.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Le malo bo manjkalo, da bi pozabili na drobne stvari, ki vašim najbližjim veliko pomenijo. Ste zelo obremenjeni z raznimi skrbmi, tako da to ne bo nič čudnega. Nekdo, od kogar najmanj pričakujete, vas bo presenetil.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Če boste poslušali srce in vsaj za hip pozabili na svojo natančnost, se bo vse obrnilo vam v prid. Vaše potrebe in želje so včasih veliko večje, kot pa si lahko privoščite. Bodite potrpežljivi, vse bo ob svojem času.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Načrt, ki vam zelo veliko pomeni, vam bo sicer na začetku delal preglavice, a s pomočjo pravih ljudi bo uspel. Bližnji dogodki bodo od vas zahtevali veliko potrpežljivosti, zato se kar pripravite.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Ujeli se boste v svojo zanko in se prepustili lenarjenju. Prav kmalu pa pride do izziva, ki bo od vas zahteval vso drznost in borbenost. Splet okoliščin vas pripelje do izpolnitve starih ciljev, na katere ste že skoraj pozabili.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

V novo leto boste vstopili z obilico dobre volje. Ta dobra volja se vas bo kar nekaj časa držala, tudi na čustvenem področju boste več kot zadovoljni. Spoznali boste, da ste bili na račun nekega prijateljstva preveč odvisni. Prav vsaka stvar ima svojo mejo.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Pozornost ste posvečali nepomembnim stvarim, zato ste izgubili občutek, kaj si pravzaprav želite in vam je v veselje. K sreči niste veliko zamudili in imate še čas, da popravite zamujeno. Ob koncu tedna se boste razdajali, kar vam bo čisto všeč.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

V teh prazničnih dneh vas bo gnala neustavljiva radovednost. Nenehno boste poskušali kaj novega. Presenečenja, ki sledijo, so velika in prijetna. Na čustvenem področju se vam odpirajo nove poti, kar pa je tudi že skrajni čas.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

V dneh, ki prihajajo, se boste kljub množici ljudi, ki vas bodo obdajali, počutili osamljeno. Pač niso dorasli vašim idejam, vendar to ne pomeni, da ne smete biti vztrajni. Pojdite svojim ciljem naproti, karkoli na to poreče okolje.

Od zadaj

Slovenija išče novega nadškofa. Če kdo pozna še kakšnega Frančiška, naj to nemudoma javi na naslov Slovenske škofovske konference.

LAŽJI SUDOKU

3				2			8	
9		8	3			5		
2			1		5	3		
	8	9		6	3			
			8	7		1	4	9
		1	6		8			3
		4			9	8		1
	5			1				

Rešitev:

2	9	8	1	2	6	9	5	3
1	5	8	6	4	7	3	2	9
1	2	7	9	5	6	8	3	4
8	6	1	6	5	2	4	7	9
9	6	2	9	1	7	2	8	3
2	1	5	2	7	8	9	6	4
7	1	9	3	8	5	4	2	6
7	8	2	4	9	1	3	5	6
8	3	4	2	6	9	5	1	7

TEŽJI SUDOKU

5				7				4
		2	9		4	6		
	1						5	
	9			2			6	
2			7	6	8			3
	7			3				2
	3							7
		7	5		2	8		
1				9				6

Rešitev:

9	5	2	6	8	3	1	7	4
6	8	2	1	5	2	9	7	3
1	7	2	7	8	5	6	4	9
6	2	1	6	9	7	1	5	2
9	6	2	9	1	7	2	8	3
2	5	8	9	7	1	2	6	4
7	1	9	7	5	2	8	3	6
8	3	4	2	6	9	5	1	7

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebelenih devetih kvadratov. Pripravila Petra F.

TA JE DOBRA

Davčna v gozdu

Polž ves zasopihan prileze iz gozda in sreča lisico. Ta ga začudena vpraša: »Kaj je, polžek, zakaj tako hitiš?«

Polžek odgovori:

»Ne sprašuj, prišla je davčna inšpekcija.«

»Pa kaj?«

»No, saj veš, jaz imam hišo, moja žena ima hišo in tudi vsi moji otroci imajo hišo ... Lahko si predstavljaš, kaj to pomeni.«

Lisica se zamisli in steče z njim. Srečata štokljo, ki prese- nečena vpraša lisico:

»Lisička, kam pa kam?«

»Ali nisi slišala? Po gozdu se spreha davčna inšpekcija!«

»In kaj zdaj?«

»No, jaz imam zelo drago krzno, moj mož ima zelo drago krzno in tudi otroci imajo zelo drago krzno ... Lahko si predstavljaš, kaj to pomeni!«

Štoklja se zamisli, se nasmehne in reče: »Dragi moji, razen tega ubogega gnezda nimamo nič. In še to je celo zamazano, grdo in poceni. Praktično brez vrednosti.«

Polž jo pogleda in pripomni: »Hja, štoklja ... Pol leta si doma, pol leta v tujini ... Od kod pa to?«

Švicarji in morje

Vpraša Slovenec Švicarja:

»Imate ministra za pomorstvo, pa nimate morja. Kako to?«

Švicar mu odgovori: »Saj imate tudi vi ministra za finance ...!«

Preizkus

Kdaj veš, da je moški copata?

Ko mu daš sto kilogramov sliv in skuha marmelado namesto šnopca.

NAGRADNA KRIŽANKA

Lunine bukve lahko obesite na steno, da vas bodo nenehno opominjale kaj morate postoriti v zelenjavnem vrtu, v sadovnjaku, vinogradu ali z okrasnimi rastlinami v posameznem mesecu. Ob koncu boste našli še obširen horoskop za leto 2014.

Redna cena je 6,50 EUR.
Če Lunine bukve kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le

5,5
EUR

* poština

Avtorica v knjigi s 350 stranmi piše o najbolj skritih, intimnih dejanjih spolnosti naših prednikov, o življenju dekel in hlapcev, o otroštvu dedov in babic, zidavi hiš po 2. svetovni vojni in o okoliščinah, v katerih so se včasih rojevali otroci. Zanimive so zgodbe o tem, kako in zakaj so se ljudje sovražili, se ženili, umirali. Posebno poglavje je namenjeno dedu Luki, ki je bil znana židovska legenda. Redna cena knjige je 30 EUR. Če jo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu je cena le 25 EUR + poština.

25
EUR

* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4, Kranj, jo naročite po tel.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4, Kranj, jo naročite po tel.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

GORENJSKI GLAS	OKUSNA MORSKA RIBA	PREROŠKA LITERATURA	SPODNJA OKONČINA	CIRKONJ	AZIJSKI VELETOK	ETIOPSKA DENARNA VALUTA	TOPILO ZA LAKE	ZGODNJE VINO
OTOK PRI VZHODNI AFRIKI	16							
LONGETA								
MITOLOŠKO BITJE				GOZDNI GRM S TRDIM LESOM			2	
PRESTOLNICA STARE BABILONIJE					GESLO, FRAZA	TITAN		
TANTAL				MESTO V ANGLIJI OB REKI URE	23			
ANTIČNO MESTO V GRČIJI			8	JAZ (LAT.)				
TOBAČNI IZDELEK							ŠPORTNI VADITELJ	GLAVNO MESTO TURCIJE
GORENJSKI GLAS	NAŠ ČEBELAR (LUKA) TEŽKO STANJE							
KLAVDIJ TUTTA				UMIVALNA SKLEDA	NAŠ SOCIOLOG (ANDREJ)			
ODŽAGAN KOS DEBLA BIVŠI SMUČAR KRIZA			13	PROPAGANDA	ITALIJANSKI PEVEC	10		

SESTAVIL: F. KALAN	DREVO, KI RODI JABOLKA	BEGUNEC	NEMŠKI FILOZOF (GEORG)	NOBELJ	TUJA OBLIKA IMENA KLARA	NAŠA REVUJA	MANJŠI RT	LITU	KRAJ NA PRIMORSKEM	PLESALKA BERKOPEC	GORENJSKI GLAS	LITERARNI JUNAK GRAY	MALIK	JEDILNA SOL
ŠPANSKI KRALJ (J. C.)											VELIKA IZUMRLA ŽIVAL			
PRISTAŠ ABSOLUTIZMA			25								SPALNA PREVLEKA VINO-RODNA RASTLINA	14		
PECELJ PRI GOBI				VZDEVEK ONASSISA			21	PATRULJA						
LILI ŽAGAR				KOTNI PLUG					DRŽAVA V AZIJI					3
DUŠA (LAT.)				BIVŠI SMUČAR EDALINI					ZDRAVILNA RASTLINA					
MODEL VOZILA LADA	20													
VISOKA ŠOLA							7							
GORENJSKI GLAS	ŽIVALSKA PODVRSTA													
SPROŽILEC (KNJIŽNO)														
ZLATO														
TELEŠNI POLOŽAJ														
S PESKOM TLAKOVANA CESTA														
PRIREDBA SKLADBE	4													
ARSAK ELEVZINA NEMEN ONTAKA RIPON														
SADEŽ ZA SADNI SOK														
AKTIVEN JAPONSKI VULKAN														
TOKSIN														
PLETEN IZDELEK														
PEVEC DONOVAN														
EVA NOVŠAK														

Nagrade: petkrat darilni bon v vrednosti 20 EUR za optiko Krmelj v Škofji Loki

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano in kupon iz križanke) pošljite do srede, 8. januarja 2014, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	

DRUŽABNA KRONIKA

BOŽIČNA ŠTALA

V kranjskem KluBaru so v prazničnem duhu zbirali igrače, v medvoškem Jedru so blestela pin-up dekleta, krvodajalsko pobudo Zate bi dal kri so podprli številni znani Slovenci, odvila pa se je tudi že kar 18. Božična štala.

S. Lesjak, A. Brun

V duhu decembrskega obdaranja so letos v kranjskem KluBaru že deseti organizirali dobrodelni večer, na katerem so študentje – pa tudi drugi – zbirali igrače za otroke, ki se zdravijo na pediatričnem oddelku jeseniške bolnišnice. Večer je potekal v sproščenem razpoloženju, za glasbene užitke pa so skrbeli Šundr Band ter hišna DJ-ja.

V medvoškem Jedru pa so pripravili modno revijo,

na kateri se je predstavilo dvajset deklet v pin-up slogu, značilnem za petdeseta in šestdeseta leta prejšnjega stoletja. Pred začetkom so bujna dekleta iz Vixen Bomb Gang poskrbela za pričeske in ličenje, odlično vzdušje pa je s preigravanjem skladb Elvisa, Joeja Cockerja in drugih ustvarila skupina Sams Fever. Ob koncu revije je prisotne pozdravila še Neža Pečan, vodja Korzetov Slovenija in butik Polmesec, nato pa so se vsem na odru pridružili Božički in pričelo se je rajanje pozno v noč z obveznimi družabnimi igrami.

V treh letih akcije Daruj energijo za življenje! so v Sloveniji pridobili več kot 25 tisoč novih krvodajalcev. Letos je krvodajalska pobuda potekala pod sloganom Zate bi dal kri, in podprli so jo tudi številni znani obrazi, kot sta pevki Urška Majdič in Manca Špik, biatlonka Teja Gregorin; Trkaj in Zlatko pa sta h krvodajalstvu pozvala celo z ra p battlom.

Kranjčan Sandi Murovec – Muri je letošnji december začel s premiero športno-izobraževalnega filma Na kanto!, ki je nastal po njegovi istoimenski knjigi; v sredo, 25. decembra, pa je

v Kranju organiziral Božično štalo. Zabaven koncertni večer, namenjen ljubiteljem belih strmin, yu-rokovske nostalgije in sploh v prvi vrsti ljubiteljem domačega in tujega roka. Dogodek se je odvijal na stari lokaciji, v lokalu, ki ga je večina včasih poznala kar pod imenom Dali. Sama ideja o Božični štali se je rodila pred osemnajstimi leti, se prvič realizirala v takrat priljubljeni diskoteki v Kranju, se ohranila do danes in pravzaprav prerasla v tradicionalno zabavo, katere se povabljeni decembra vedno z veseljem udeležijo.

Foto: Primož Pičulin

Modna revija je obiskovalce vrnila v nedolžna petdeseta.

Foto: Primož Pičulin

Magnet za nežnejši spol: Alex Mladenov iz Šundr Banda

Praznično-božični utrip je bilo mogoče začutiti tudi na modni pisti. / Foto: Primož Pičulin

Nasmejana krvodajalca: pevka z gorenjskimi koreninami Manca Špik in Ljubljčan, raper Zlatko / Foto: arhiv dogodka

Na Božični štali je med drugimi tokrat nastopila tudi kranjska zasedba Skarabej.

Razpoložene Laura, Anja, Katarina in Tina pa so na Štali skrbele za žejo prisotnih ljubiteljev rokovskih napevov.

VRTIMO GLOBUS

Kate sina poimenovala Medved

Z oskarjem nagrajena igralka **Kate Winslet (38)**, ki je 7. decembra tretjič postala mamica, je svojega sinčka poimenovala Bear, kar v prevodu pomeni medved. Poleg nenavadnega imena se je igralka, ki ima iz prejšnjih zakonov trinajstletno Mio in desetletnega Joeja, odločila, da novorojenčku, katerega očka je Ned Rocknroll, nadene svoj priimek. »Obožujeta sina prav tako kot ime, ki sta ga izbrala zanj,« je povedal vir blizu srečnima zakoncema, ki sta se poročila decembra lani.

Staršema za božič podarila avto

Ameriška igralka **Kaley Cuoco (28)**, znana predvsem iz komedije Veliki pokovci, je za božič svoje starše presenetila in jima podarila modrega Lexusa RX350. Starša sta bila popolnoma šokirana, saj takšnega darila nista pričakovala. Za luksuzno terensko vozilo sta z zaročencem Ryanom Sweetingom odštela okoli 40.000 dolarjev. To so bili za par, ki se bo poročil na silvestrovo, prvi božični prazniki v krogu igralkine družine.

Mož nataknil rogove Tori Spelling

Medtem ko se je zvezdnica serije The Beverly Hills **Tori Spelling (40)** udeležila neke zabave v Los Angelesu, se je njen mož **Dean McDermott (47)** zabaval v Kanadi. Tam je spoznal osemindvajsetletno Emily Goodhand, ki trdi, da je z njim skočila med rjuhe. McDermott naj bi ji celo povedal, da imata s Tori težave s spolnim življenjem. »Tako zelo ljubim svojo ženo, vendar noče spati z mano,« je priznal neznanki, s katero je prevaral ženo in mamico štirih otrok.

Britney Spears: »Ljubim seks!«

Pop pevka **Britney Spears (32)**, ki je od februarja v zvezi z odvetnikom Davidom Lucado, je v svojem dokumentarcu I Am Britney Jean odkrito spregovorila o seksu. »Seks je super, toda sedaj, ko sem nekoliko starejša, o tem razmišljam drugače. Včasih se počutim kot dvajsetletnica, včasih pa kot bi bila stara že petdeset let,« je povedala igralka, ki pravi, da je David preprost, zabaven in strasten možki, sebe pa je označila za nekoliko sramežljivo osebo.

Simpatično dvaintridesetletno Nino smo srečali na družabnem dogodku v Kranju, kjer tudi prebiva. Poklicna aranžerka si prosti čas krajša s številnimi aktivnostmi, rada je v družbi prijateljev, za svojo popolno postavo pa skrbi s cross-fitom. / Foto: arhiv dogodka (Zoran Kozina)

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročilo za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4, v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cena oglasov in ponudb v rubriki je izredno ugodna.

Janez Rozman, s. p. – Rozman bus, www.rozmanbus.si, T: 04/531 52 49
TRST – RAZPRODAJE: 9. 1., 11. 1. **KOPALNI BIOTERME AKCIJA:** 27. 1.; **BANJA VRUČICA:** 16. -19. 3., akcija 24. - 31.3.; **MADŽARSKE TOPLICE:** akcija 26. - 30. 1.; 15. obletnica 3. - 6. 4.; **BANOVI:** 2. - 3. 1. 2014; **BERNARDIN:** 9. - 12. 3., **STRUNJAN S PUSTOVANJEM:** 2. - 5. 3., **PUSTOVANJE:** 4. 3. **AVTOBUSI:** 52-, 56-, 60-SEDEŽNI INKOMBI 8+1. **Vesel božič in veliko sreče v letu 2014**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki glasov Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

IZLETI

Tradicionalni pohod v Dražgoše

Kranj – Planinsko društvo Iskra Kranj vabi člane in druge planince v nedeljo, 12. januarja, na tradicionalni pohod v Dražgoše iz bohinskega konca, iz Soteske. Odhod udeležencev s posebnim minibusom izpred Globusa v Kranju bo ob 6.30. Prijave in dodatne informacije: Milan Čelik, tel.: 031 418 146, e-pošta: celik.milan@gmail.com ali v društveni pisarni.

Na Šmarjetno goro

Kranj – Iz Društva upokojencev Kranj vabijo v četrtek, 2. januarja, na pohod na Šmarjetno goro nad Kranjem. Zbor na avtobusni postaji bo ob 9. uri. Prijavite se v društveni pisarni do ponedeljka, 30. decembra.

Na Osojnico

Kranj – Iz Društva upokojencev Kranj vabijo v četrtek, 9. januarja, na pohod na Osojnico in Ojstrico. Hoje bo za dve in pol do tri ure. S seboj imejte male dereze. Prijave sprejemajo v društveni pisarni do ponedeljka, 6. januarja.

OBVESTILA

Osnove računalništva v kmetijstvu

Naklo – V Biotehniškem centru Naklo v januarju organizirajo 30-urno brezplačno usposabljanje Osnove računalništva v kmetijstvu. Namenjeno je nosilcem, namestnikom ali članom kmetijskih gospodarstev. Več informacij in prijave: 04/277 21 20, 041 499 934, tecaji@bc-naklo.si.

Silvestrovanje v kočah na Jakobu in Čemšeniku

Kranj – Planinsko društvo Iskra Kranj obvešča, da bosta obe postojanki na Jakobu in Čemšeniku tudi letos odprti na silvestrsko noč in da ste dobrodošli vsi obiskovalci. Možne so rezervacije, vendar po dogovoru z oskrbnikom. Telefonska št. koč Iskra pri sv. Jakobu je 041 394, telefonska št. doma na Čemšeniku pa 031 309 710.

Vabljeni fotografi

Kranj – Fotografska skupina Planinskega društva Iskra Kranj želi povečati članstvo. Dobivajo se vsak prvi četrtek v mesecu in sejni sobi društva na Laborah. Pridružite se jim lahko na prvem sestanku v letu 2014 v četrtek, 9. januarja, ob 19. uri.

KONCERTI

Božični koncerti

Podkoren – V cerkvi sv. Andreja bo v ponedeljek, 30. decembra, ob 18. uri božični koncert v organizaciji KD Odmev, MePZ Kranjska Gora.

Kranj, Brezje, Šentvid – Akademski pevski zbor France Prešeren Kranj vabi na koncerta nepozabnih božičnih pesmi slovenskih in tujih skladateljev. Koncerta bosta: v nedeljo, 5. januarja, ob 19. uri v baziliki Marije Pomagaj na Brezjah; v soboto, 11. januarja, ob 19.15 v cerkvi sv. Vida v Šentvidu pri Ljubljani. Sodelujejo: APZ France Prešeren Kranj, Anamarija Lazarevič – sopran, Tilen Bajec – orgle, komorni orkester: Ajda Kralj, Petra Stane, Lucija Krišelj, Uroš Bičanin (violine); Kristina Ramšak (viola); Katarina Šifer (flavta); Ajda Šifer (oboa); Zoran Bičanin (violončelo). Dirigent je Fernando Mejias. Vstop bo prost.

Slike so darilo njeni duši

V dvorani Župnije Primskovo je bila pred božičem na ogled razstava likovnih del ljubiteljske slikarke Magde Križnar in cerkvenega verskega tiska.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – »Krazstavi me je spodbudil župnik Franc Godec, z vso skrbnostjo so postavili razstavo Marička in Pavel Rakovec ter Igor Belehar,« se je najprej zahvalila Križnarjeva. Na ogled je bilo šestdeset njenih likovnih del v tehnikah akvarel, oljni pastel in akril. Motivika je različna, od poljskega cvetja, prelepe Šmarjetne gore do nadrealističnega motiva kozlička, ki ga je naslikala na likovnem izpopolnjevanju na Sinjem vrhu. V knjigi vtisov obiskovalcev razstave so bile zapisane le besede pohvale, med drugim, da avtorica izkazuje občutek za popolnost in da se čuti, da ima vsaka njena slika dušo. Avtorica je dovzetna tudi za kritiko, na splošno se ji namreč zdi v redu, da lahko najde sorodnega človeka, ki pove iskreno mnenje o njenem delu.

Magda Križnar, Kranjčanka iz župnije Primskovo, se je s slikanjem začela ukvarjati pred približno petnajstimi leti. Risala je sicer že kot deklica, njen prvi osnovnošolski učitelj likovnega pouka je bil pokojni akademski

Magda Križnar je upodobila tudi papagaja Pikija, svojega živalskega prijatelja, ki zna govoriti. / Foto: Tina Dokl

slikar Milan Batista. »Celo portretiral me je, a se je žal ta portret nekje izgubil,« je povedala. V zadnjih letih je imela več učiteljev, za likovno znanje je zelo hvaležna mentorjema, akademskemu slikarju prof. Tonetu Račkiju ter akademskemu slikarju in svetovljanu prof. Janezu Kovačiču, pri katerem ustvarja zadnja tri leta.

Pred tem je bila članica Likovnega društva Domžale, kjer je bil mentor akademski slikar Danilo Fugger. Križnarjeva verjame v to, da moraš z vztrajnim delom najprej osvojiti likovno »rutino«. Vse drugo je dar, kot je v prispodobi dejala ob odprtju razstave: »Vse je dar, a dar je že samo življenje in dar smo drug drugemu.« O motiviki

pa je menila: »Določen motiv ždi v človeku, četudi rišeš po predlogi. Slika vsebuje tisto, kar se plete po naši glavi, podzavesti. Vedno pa pride vzgib, zakaj ta motiv.« To je bila njena druga samostojna likovna razstava, prvo je imela v Domu starejših v Gornjem Gradu, kjer stanuje njena devetdesetletna sestrična.

Brezplačno drsanje za mlade

Radovljica – Pred tednom dni je začelo obratovati drsališče v športnem parku v Radovljici. Od ponedeljka do petka je odprto od 15. do 18. ure, ob sobotah, nedeljah, praznikih in v času šolskih počitnic pa od 10. do 18. ure. Za otroke in mladino do 18. leta starosti je drsanje brezplačno.

Foto: Gorazd Kavčič

Danes praznična drsalna revija

Kranj – Drsalni klub Kranj bo danes že četrto leto zapored pripravil drsalno revijo. V Ledeni dvorani Zlato polje se bo začela ob 18. uri, prireditev na ledu pa bo tokrat v znamenju Piratov s Karibov. Predstavile se bodo ribe, morske deklice, ljudožerci, pirati. »V enournem spektaklu se bodo predstavili tekmovalci Drsalnega kluba Kranj ter nekateri udeleženci tečaja, kot gostje pa se nam bodo pridružili še drsalci iz Drsalnega kluba Bled. Vstop na revijo bo brezplačen, saj je to naše novoletno darilo otrokom in mladini Kranja in širše okolice, pa tudi vsem starišim drsalcev ter dedkom in babicam, ki otroke redno vozijo na treninge. Prav tako bo to darilo Mestni občini Kranj, ki nam zagotavlja led, kakor tudi ljubiteljem drsanja iz bližnje in širše okolice. Veseli pa bomo prostovoljnih prispevkov,« pravi predsednica kluba Mojca Schlamberger Brezar.

Želite biti osebno obveščeni v primeru motene oskrbe s pitno vodo?

Prijavite se na brezplačno obveščanje po e-pošti ali SMS sporočilih:
www.komunala-kranj.si
info@komunala-kranj.si
Komunala Kranj, d.o.o., Ulica Mirka Vadnova 1, 4000 Kranj.

BODITE INFORMIRANI!

Radio Triglav®

Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41

www.gorenjskiglas.si

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena 10. decembra v Gorenjskem glaslu – priloga Lepota&Zdravje, je bilo podjetje Baldrijan, d. o. o., iz Kranja, ki poklanja petim nagrajencem zeliščni masažni gel. Ti srečni nagrajenci so: **Marija Baznik**, Zgornje Gorje, **Marija Lužan**, Kranj, **Milka Ribnikar**, Preddvor; **Marija Kankelj**, Železniki, in **Luka Rešek**, Kranj. Nagrajencem čestitamo.

Pogrebne in pokopališke storitve
Neprekinjeno smo vam na voljo na številki 041 638 561.
Z vami tudi v najtežjih trenutkih.

Mestno pokopališče Kranj
Pogrebne storitve
Komunalna Kranj, javno podjetje, d.o.o.

OSMRTNICA

V 82. letu starosti je življenjsko pot sklenil naš ljubi mož, oče, brat, dedek in pradedek

JOŽEF PREVC

Od njega se bomo poslovili v ponedeljek, 30. decembra 2013, ob 15. uri na pokopališču Bitnje pri Kranju. Žara bo na dan pogreba od 9. ure dalje v tamkajšnji mrliški vežici.

Žalujoci: vsi njegovi

*Svet, ki ga je videl pred seboj,
ni bil več čuden svet.
Bil je njegov svet.*

OSMRTNICA

Svojo življenjsko pot je sklenil naš

FRANC ČELIK

5. 9. 1924–21. 12. 2013

Pogreb dragega pokojnika bo danes, v petek, 27. decembra 2013, ob 14. uri na preddvorskem pokopališču.

Žalujoci vsi njegovi
Preddvor, 21. decembra 2013

ZAHVALA

V 81. letu življenja je v Gospodu zaspala naša žena in mama

HELENA ZEVIK

Iskrena zahvala vsem, ki ste jo imeli radi, spoštovali njeno dobroto in cenili njeno delo. Vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam pomagali, izrekli sožalje, darovali za mašne in dobre namene, iskrena hvala. V srcu bomo ohranili vse lepe spomine.

Njeni domači
Dvorje, 15. decembra 2013

ZAHVALA

V 88. letu starosti je sklenil svojo življenjsko pot naš dragi mož, oče, ded, praded, tast, brat in stric

SLAVKO JEGLIČ

s Češnjice pri Podnartu

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče ter številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Hvala gospodu župniku za lepo opravljen obred, praporščakom, pevcem Zupan in pogrebni službi Akris.

Žalujoci vsi njegovi
Češnjica, Vrtojba, Praproše, decembra 2013

*A sreča kot sonce zahaja in z njo odidejo mnogi,
le mama vztraja do kraja v svoji angelski vlogi!*
/T. Pavček/

ZAHVALA

Ob boleči izgubi

IVANKE ZRIM

roj. Pelko, iz Gorenj pri Kranju

10. 3. 1919–17. 12. 2013

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in vaščanom, prijateljem in znancem za izražena sožalja, besede tolažbe ter pomoč pri organizaciji in izvedbi pogreba, cvetje in sveče, name-njena sredstva za svete maše in v dobrodelne namene. Hvala župniku g. Godcu za lepo opravljena pogrebni obred in sveto mašo. Hvala vsem, ki ste mamu pospremili na zadnji poti.

Žalujoci vsi njeni
Kranj, Škofja Loka, Zabreznica, 20. decembra 2013

*Iščemo te v grmičkih,
iščemo te med rož'cami,
najdemo te v zvezdah,
ki svetijo na nas.
/po Mili Kačičevi/*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše dobre žene, mami, babi, sestre, tete, tašče, sestrične in svakinje

METKE ŠTERN

rojene Štular iz Britofa pri Kranju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in bivšim sodelavcem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in sv. maše ter spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvala tudi zdravstvenemu osebju za opravljene preiskave, skrbno nego in lajšanje bolečin. Hvala gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem skupine Klasje iz Predoselj za čutno zapete žalostinke, pogrebni službi Mežnar, nosačem in zvonarju. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat hvala.

Žalujoci vsi njeni
Britof, 21. decembra 2013

ZAHVALA

V 95. letu starosti je od nas odšla draga

MARIJA KRALJ

roj. Fajfar

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče in svete maše. Iskrena zahvala tudi zaposlenim Doma starejših občanov Preddvor, ki ste ji v zadnjih dneh nudili pomoč. Hvala tudi gospodu kaplanu, pogrebni službi Navček in pevcem za lep pogrebni obred. Hvala tudi gospe Žugec za molitve rožnega venca. Iskrena hvala vsem imenovanim in neimenovanim ter vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci vsi njeni
Šenčur, decembra 2013

ZAHVALA

Tik pred vstopom v svoje osemdeseto leto je tiho zaspal in odšel od nas naš dragi mož, oče, ded, tast in brat

JOŽE KASTELIC

s Trstenika

Težko vam z besedami izrazimo hvaležnost za izkazano sočutje, podarjeno cvetje in sveče. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi Gasilski zvezi Slovenije, Gasilski zvezi MO Kranj, Gasilsko reševalni službi Kranj, PGD Primskovo, praporščakom, častni straži, govornikom, združenim pevcem, Godbi MO Kranj, dr. Milanu Udirju in patronažni službi ZD Kranj. V težkih trenutkih, ko šteje le topla beseda, spoznaš, da nisi sam in da je podpora vas, sorodnikov, prijateljev, sosedov in znancev, neprecenljiva. Vsem, ki ste kakorkoli pomagali – iskreno hvala.

S hvaležnostjo se ga bomo vedno spominjali žena Veronika, hči Leonida, sin Nenad in sestra Vera z družinami.
Trstenik, 27. decembra 2013

ZAHVALA

V 72. letu nas je nenadno zapustil dragi oče, ata, tast, brat, stric

KAZIMIR FLORJANČIČ

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in atijevim poslovnim sodelavcem za neizmerno podporo. Zahvaljujemo se tudi sodelavcem iz BGP Kranj in MARS-a, Robiju Dagarinu in Suhadolnikovim za vso pomoč v težkih trenutkih. Hvala tudi gospodu župniku Cirilu Plešču za lepo opravljen pogreb. Hvala vsem imenovanim in neimenovanim za podarjeno cvetje in sveče, in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Ni besed, ki bi izrazile žalost ob tako hitri izgubi očeta.

Hčerki Tadeja z družino in Darja Orehek, 18. decembra 2013

ANKETA

Petarde
so moteče

MATEJA RANT

Čeprav je uporaba pirotehničnih izdelkov, katerih glavni učinek je pok, dovoljena le v času od 26. decembra do 2. januarja, petarde pa so pri nas celo prepovedane, je bilo že tudi v minulih dneh slišati kar precej pokanja. Zanimalo nas je vaše mnenje o tem.

Foto: Tina Dokl

Vili Čimžar, Kranj:

»Petard sploh ne maram, saj so zelo moteče, ne samo za ljudi, ampak tudi živali. Ognjemet pa je lepo pogledati, če ga pripravijo organizirano in pod strokovnim nadzorom.«

Špela Bohinc, Kranj:

»Prodajalne s pirotehničnimi izdelki ob Mercatorju se na daleč izogibamo, tako da ne vem niti, koliko to stane. Zame je preglašen še pok ob odpiranju šampanjca.«

Viktor Štancar, Kranj:

»Nisem navdušen nad petardami, zlasti živali se mi smilijo. Tudi drugih pirotehničnih izdelkov nikoli ne kupujem, lepo pa je pogledati, kadar je zunaj kakšen ognjemet.«

Katarina Alič, Kranj:

»Petarde me zelo motijo, zaradi tega za silvestrovo nikoli ne grem v mesto, čeprav bi si želela. Še posebno nasilno se mi to pokanje zdi do živali ter otrok in starejših.«

Iza Kuralt, Suha:

»Moti me, ker ves čas poka. Včasih smo imeli psa, ki ga je to zelo prestrašilo. Ognjemeti pa se mi zdijo lepi, nekaj let smo tudi sami spuščali rakete v zrak, a ne za veliko denarja.«

Spektakel v ledu

V čarobnem ambientu ledenih slapov v slikoviti soteski Mlačca pri Mojstrani tudi letos poteka tradicionalna, že dvanajsta postavitev predstave živih jaslic, obogatena s še pestrejšim spremljevalnim programom.

SAMO LESJAK

Mojstrana – Žive jaslice v umetnih ledenih slapovih – predstavo Spektakel v ledu – si bo možno ogledati od 27. do 30. decembra ter 1., 3. in 4. januarja ob 16., 17. in 18. uri. Predstava živih jaslic – preplet svetopisemske parabole in moralne problematike sodobne družine – s kar šestindvajsetimi igralci je tudi letos krepko presešla svoj prvotni okvir, vanjo pa so ustvarjalci vnesli še več glasbe, petja in plesa. Posebej slednji predstavlja igralcem izziv, saj plesati v derezah ni mačji kašelj – še posebej za pastirčke in angele, ki stojijo v ledeni steni. Ustvarjalci upajo, da bo predstava obiskovalcem na svojstven način pričarala skrivnost božičnih dni.

Poleg predstave pa se obeta tudi bogat spremljevalni program. Snežna kraljica vlada v ledenem kraljestvu, ki se razprostira na prostranem travniku pred vstopom na prizorišče. Letos so se ji pridružili še ledena princeska in trije polarni škratki, s katerimi se otroci lahko poigrava. Po grajskem hodniku se obiskovalci lahko podajo do

Predstava živih jaslic v Mlačci tudi letos postreže s spektakularnimi ledenimi kulisami.

ogromnega ledenega prestola, na katerega se najmlajši lahko tudi povzpnejo. Sprehoditi se je moč po parku ledenih vrtnic, do lepotilnega salona Ivje ter do vodnjaka želja, pot pa vodi tudi mimo Rudnika ledenih kristalov in Galerije polarnih vetrov. Ne da se prešteti vseh skulptur, svečk, obokov, rožic, lampijonov, smrekic, vodometov, jezerc in okraskov iz ledu. V enega od štirih jezerc

je vstavljen vodomet, ki ga je tudi letos mojster ledu Pavel Skumavc odstrl tako, da se še lepše vidi osvetlitev s podvodnimi reflektorji. Vse ledeno kraljestvo pa je narejeno umetno – za očarljivo igro narave se skriva nešteto nočnih delovnih ur.

Tudi tretji del ogleda – izstop iz prizorišča – je dobil dva ogromna ledena stolpa, ki kot stražarja pozdravljata obiskovalce. Na izhodu

gledalce pričakajo prikupne ovčke, ki se sprehajajo med lesenimi jaslicami, ki so prav tako obdane z ledom. Vsi, ki jih ledena poezija še ne zadovolji povsem, pa si lahko ogledajo tudi božični vrt Viharnik, obsijan z več kot deset tisoč lučkami, stvaritev domačina Stanika Brusa. Kot se za praznični čas spodobi, pa bo ledeno kraljestvo obiskal tudi dedek Mraz.

Zimska pravljica

SAMO LESJAK

Tržič – V galeriji Atrij je v prazničnem času, do 10. januarja, na ogled likovna razstava Zimska pravljica, ki so jo pripravili otroci vseh enot Vrta Tržič. Otroci, katerim so bile v pomoč njihove vzgojiteljice, so imeli pri ustvarjanju povsem proste roke, pri izdelovanju so uporabljali različne likovne tehnike, ob tem pa jih je navdihovala tudi glasba ter čas zimskih radosti. »S projektom Zimska pravljica želimo pri otrocih vzpodbuditi njihovo ustvarjalnost, aktivnost ter domišljijo, obenem pa povečati odprtost do doživljanja raznolikosti sveta okoli njih,« je dejala ravnateljica

Vrta Tržič Nataša Durjava. »Veseli nas, da sodelovanje med nami poteka korektno ter da smo v dobrih odnosih. Pričujoča razstava v galeriji Atrij dokazuje, da prostori Tržiškega muzeja še zdaleč niso namenjeni visoki umetnosti elit, temveč so odprti za ustvarjalce vseh generacij, ki jih povezuje veselje do likovnega ustvarjanja,« je vse prisotne pozdravila direktorica Tržiškega muzeja Jana Babšek. Odprta razstava se je udeležil tudi župan Borut Sajovic, ki je pohvalil likovne izdelke otrok, ki izžarevajo pozitivno energijo in na katere so lahko ponosni, se jim zahvalil ter vsem zaželel vesele praznike.

Otroci enote Deteljica so s pomočjo vzgojiteljic Andreje Pogačnik ter Sandre Bohinc ob odprtju razstave tudi zapeli.

vremenska napoved

Danes bodo padavine ponehale, čez dan se bo zjasnilo. Jutri bo delno jasno z jutranjo meglo po nižinah, popoldne se bo spet pooblačilo, zapihal bo jugozahodnik. V nedeljo bo oblačno z občasnim dežjem, meja sneženja bo na okoli 1000 metrih.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

4/7 °C

SOBOTA

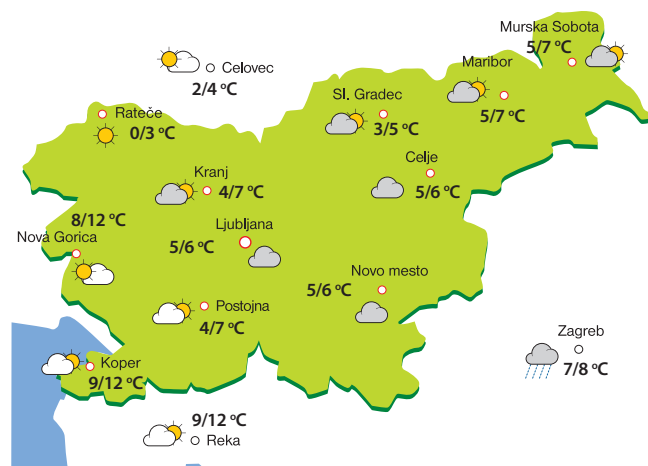

0/8 °C

NEDELJA

4/7 °C

DOJ KVA POSLJANJO
RADIO KRANJ
97,3 MHz

RADIO KRANJ d.o.o.
Sritarjeva ul. 6, KRANJ

TELEFON:
(04) 281-2220
(04) 281-2221
(04) 2022-222
(051) 303-505

FAX:
(04) 281-2225
(04) 281-2229

E-pošta:
radiokranj@radio-kranj.si

www.radio-kranj.si